

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINIE**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU**

NADLEŚNICTWA DRAWNO

na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2031 r.

Prognozę opracowano

w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

Prognozę wykonała:

Magdalena Małecka

sekretariat@gorzow.buligl.pl
www.gorzow.buligl.pl

Sprawdził:

Akceptuje:

Gorzów Wielkopolski 2022 r.

Gorzów Wielkopolski, dnia 15.01.2022 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że posiadam uprawnienia do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko (wykształcenie kierunkowe), zgodnie z wymogami art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r. poz. 2373).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Magdalena Małecka

Podpis

Spis treści

Część opisowa	7
1. Streszczenie <i>Prognozy</i>	9
1.1. Wykaz stosowanych skrótów i terminów	12
2. Informacje ogólne	18
2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko	18
2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu <i>Prognozy</i>	18
2.3. Zawartość planu urządzenia lasu	20
2.4. Główne cele planu urządzenia lasu	22
2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu	24
2.6. Powiązania planu urządzenia lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny	28
2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień <i>Planu</i> oraz częstotliwość jej przeprowadzania	32
2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	33
3. Opis, analiza i ocena stanu środowiska	33
3.1. Ogólna charakterystyka obszaru Nadleśnictwa	33
3.1.1. Położenie Nadleśnictwa	33
3.1.2. Dominujące funkcje lasów	34
3.2. Walory przyrodniczo – leśne Nadleśnictwa	35
3.2.1. Rzeźba terenu, budowa geologiczna i typy gleb	35
3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych	36
3.2.3. Powietrze	37
3.2.4. Klimat	39
3.2.5. Drzewostany	39
3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa	46
3.3.1. Rezerwaty przyrody	46
3.3.2. Obszary Natura 2000	49
3.3.3. Obszary chronionego krajobrazu	63
3.3.4. Pomniki przyrody	67
3.3.5. Użytki ekologiczne	67
3.3.6. Ochrona gatunkowa grzybów, roślin i zwierząt	67
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	77
3.4.1. Obszary Natura 2000	77
3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia	121
3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej	121
3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną	122

3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji <i>Planu</i>	122
3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji <i>Planu</i>	122
4. Przewidywane oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko i obszary Natura 2000	123
4.1. Przewidywane oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko	123
4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	123
4.1.2. Oddziaływanie na ludzi	134
4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione	134
4.1.4. Oddziaływanie na grzyby (w tym porosty) i rośliny, w szczególności na gatunki chronione	136
4.1.5. Oddziaływanie na wodę	139
4.1.6. Oddziaływanie na powietrze	140
4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	140
4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz	140
4.1.9. Oddziaływanie na klimat	141
4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne	141
4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	142
4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na środowisko	143
4.2. Oddziaływanie planu na prawne formy ochrony przyrody z wyjątkiem ochrony gatunkowej oraz obszarów Natura 2000	144
4.2.1. Oddziaływanie <i>Planu</i> na rezerваты przyrody	144
4.2.2. Oddziaływanie <i>Planu</i> na istniejące pomniki przyrody	146
4.2.3. Oddziaływanie <i>Planu</i> na istniejące użytki ekologiczne	146
4.2.4. Oddziaływanie <i>Planu</i> na istniejące obszary chronionego krajobrazu	148
4.2.5. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na środowisko	150
4.3. Oddziaływanie <i>Planu</i> na specjalne obszary ochrony siedlisk	152
4.4. Oddziaływanie <i>Planu</i> na obszary specjalnej ochrony ptaków	175
4.5. Oddziaływanie <i>Planu</i> na integralność obszarów Natura 2000	182
5. Rozwiązania i wnioski do <i>Planu</i>	184
5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań <i>Planu</i> na środowisko	184
5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w planie, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru	185
Bibliografia	189
Część tabelaryczna	191

Część opisowa

1. Streszczenie *Prognozy*

Podstawowymi dokumentami formalno-prawnymi opracowania *Prognozy* jest *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2373) oraz Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 listopada 2019 r., a także opinia sanitarna Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z dnia 8 października 2019 r. dotyczące określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Drawno na lata 2022-2031.

Prognozę sporządzono do „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Drawno na okres od 1.01.2022 do 31.12.2031 r.” zwanego dalej *Planem*.

Plan został opracowany na 10 lat zgodnie z wymogami stosownych ustaw, rozporządzeń, instrukcji oraz wytycznych, z uwzględnieniem:

- przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

Plan zawiera następujące części:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, zawierający szczegółowe dane inwentaryzacyjne oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze,
- elaborat zawierający opisanie ogólne stanu lasu, analizę gospodarki leśnej w minionym okresie, podstawy gospodarki przyszłego okresu oraz sposoby ich realizacji,
- zestawienie tabelaryczne zadań do wykonania na kolejne 10-lecie,
- program ochrony przyrody, zawierający kompleksowy opis stanu przyrody, podstawowe zadania oraz sposoby realizacji tych zadań,
- mapy tematyczne.

Plan jest zasadniczym dokumentem z zakresu leśnictwa, na podstawie którego prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Sporządzenie tego dokumentu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym w stosunku do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, którymi zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza plan urządzenia lasu i nadzoruje jego wykonanie.

Jednym z głównych celów *Planu* jest spełnianie określonych wymogów dotyczących prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. W *Prognozie* przeanalizowano cele ochrony środowiska, które zawierają stosowne konwencje, dyrektywy oraz polityki i programy w nawiązaniu do zapisów zawartych w *Planie*. Przeanalizowano również powiązania *Planu* z dokumentami dotyczącymi obszaru Nadleśnictwa, aby wykluczyć łączny negatywny wpływ na środowisko.

W *Prognozie* przedstawiono metody, jakie posłużyły do wykonania analiz wpływu zapisów *Planu* na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przedstawiono również propozycje dotyczące monitorowania zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Do ogólnej charakterystyki obszaru Nadleśnictwa oraz opisu jego walorów przyrodniczo-leśnych wykorzystano dane zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie.

Do istniejących form ochrony przyrody należą:

- Rezerваты przyrody (2)
- Obszary Natura 2000 (4)
- Obszary chronionego krajobrazu (4)
- Pomniki przyrody (18)
- Użytki ekologiczne (18)
- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Analiza zaplanowanych zabiegów wykazała, że *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na powyższe formy ochrony.

Szczególną uwagą objęto obszary Natura 2000, które usytuowane są na gruntach Nadleśnictwa Drawno:

- specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej (OZW):
  - **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046;**
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):
  - **Dolina Iny koło Recza PLH320004;**
  - **Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023;**
- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
  - **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016.**

Na podstawie niektórych elementów charakteryzujących drzewostany (gatunki panujące, struktura wiekowa, typy siedliskowe lasu) przedstawiono stan środowiska na gruntach Nadleśnictwa położonych w zasięgu obszarów Natura 2000.

Spśród obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną wymieniono realizację użytkowania rębego w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków chronionych, zmianę w wyniku realizacji ustaleń *Planu* struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów ze stwierdzonymi siedliskami przyrodniczymi i roślinami chronionymi lub miejscami przebywania zwierząt, ewentualne stosowanie składów gatunkowych upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

Do głównych problemów ochrony przyrody, istotnych podczas realizacji *Planu*, zaliczono: brak szczegółowych oficjalnych wytycznych dotyczących sposobu ochrony poszczególnych gatunków lub siedlisk przyrodniczych, brak dokładnej inwentaryzacji.

Podkreślono, że prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest możliwe tylko zgodnie z zapisami zawartymi w *Planie*, dlatego też odstępianie od realizacji tych ustaleń niesłoby bardzo niekorzystne zmiany w środowisku.

Podczas analizy przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko rozpatrzono:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną, na którą składa się różnorodność gatunkowa, genetyczna i ekosystemów – przeanalizowano wpływ ustaleń *Planu* na chronione siedliska przyrodnicze (dobór składu gatunkowego, rodzaje planowanych zadań w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych);
- oddziaływanie na ludzi – wskazano obszary w *Planie*, które mogą być pomocne w podkreślaniu walorów turystyczno-rekreacyjnych Nadleśnictwa;
- oddziaływanie na zwierzęta i rośliny – na podstawie list gatunkowych oraz planowanych zabiegów w drzewostanach określono przewidywany wpływ *Planu* i wskazano gatunki, dla których należy zastosować środki łagodzące;
- oddziaływanie na wodę – wskazano zapisy *Planu*, które przyczyniają się do ograniczenia degradacji stosunków wodnych (pasy ochronne wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, wytyczne dla Nadleśnictwa przedstawione w programie ochrony przyrody),
- oddziaływanie na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat – nie stwierdzono możliwego wpływu na te elementy środowiska;
- oddziaływanie na krajobraz – podkreślono kształtowanie przestrzeni podczas planowania cięć rębnych, dbanie o estetykę ściany lasu, o urozmaicenie gatunkowe i wiekowe drzewostanów;
- oddziaływanie na zasoby naturalne – realizacja zapisów *Planu* zapewnia trwałość lasów i ciągłość ich użytkowania;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – ustalenia *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na te elementy, przedstawienie informacji w programie ochrony przyrody oraz w opisach taksacyjnych (np. opisanie stanowisk archeologicznych) mogą przyczynić się do ochrony tych miejsc.

W *Prognozie* szczegółowo przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń *Planu* na przedmioty ochrony, dla których ochrony powołano obszary Natura 2000.

Oddziaływanie *Planu* na SOO/OZW: Dolina Iny koło Recza PLH320004, Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023, Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 określono na podstawie analiz wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki, dla których ochrony powołano obszar. Wykazano, że realizacja *Planu* przyczyni się do polepszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz nie pogorszy warunków bytowania zwierząt. *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony wyżej wymienionych SOO/OZW.

Oddziaływanie *Planu* na OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 określono na podstawie wymagań ekologicznych ptaków oraz stwierdzonych i potencjalnych ich miejsc występowania w powiązaniu z planowanymi czynnościami w drzewostanach, które mogłyby mieć wpływ na te gatunki lub ich siedliska. Wskazano ewentualne ograniczenia dla realizacji *Planu*, związane głównie z przestrzeganiem terminów wykonywania prac w niektórych drzewostanach.

Przeanalizowano również wpływ *Planu* na integralność obszarów Natura 2000. Wykazano, że ustalenia zawarte w tym dokumencie nie naruszają *spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków lub siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszary Natura 2000*.

Na podstawie analizy działań zawartych w *Planie* wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Zwrócono uwagę na dostosowanie typów drzewostanów do siedlisk przyrodniczych, przedstawiono propozycje dotyczące zachowania stanowisk gatunków chronionych oraz ochrony stanowisk archeologicznych.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Wariantowanie było rozpatrywane na etapie ustaleń Komisji Założeń Planu (KZP), przy sporządzaniu optymalnego projektu użytkowania zasobów drzewnych, przy tworzeniu programu ochrony przyrody, przy ustaleniach dotyczących końcowych prac kameralnych i ostatecznego zestawienia *Planu* przyjętych na NTG. Pewnym modyfikacjom realizacja ustaleń *Planu* zostanie poddana również na podstawie wniosków wynikających z niniejszej *Prognozy*.

Wynik przeprowadzonej *Prognozy* pozwala stwierdzić, że realizacja *Planu* nie będzie prowadziła do znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz obszary Natura 2000.

1.1. Wykaz stosowanych skrótów i terminów

Użyte w *Prognozie* skróty i terminy oznaczają:

<i>Prognoza</i>	Prognoza oddziaływania na środowisko Planu urzędzenia lasu Nadleśnictwa Drawno na okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2031 r.;
<i>Plan</i>	Projekt Planu urzędzenia lasu Nadleśnictwa Drawno na okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2031 r.;
Borowacenie (pinetyzacja)	Jedna z form degeneracji fitocenozy; wyróżnia się na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału sosny i świerka w górnej warstwie drzew wyróżnia się: - slabe , jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi: - ponad 80 % na siedliskach borów mieszanych - 50 - 80 % na siedliskach lasów mieszanych

- 10 - 30 % na siedliskach lasowych
- **średnie**, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi:
  - ponad 80 % na siedliskach lasów mieszanych
  - 30 - 60 % na siedliskach lasowych.
- **mocne**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym wynosi na siedliskach lasowych ponad 60 %.

KDO Drzewostany w klasie do odnowienia, w których rozpoczęto proces odnowienia z zastosowaniem rębni złożonych (w zasadzie w ubiegłym okresie gospodarczym), lecz nie spełniające kryteriów klasy odnowienia, tzn. wymagające uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć rębniami złożonymi. Okres uprzątnięcia w drzewostanach w klasie do odnowienia odpowiada, w przybliżeniu, okresowi odnowienia. Przy opisywaniu drzewostanów w klasie do odnowienia, podobnie jak w klasie odnowienia opisuje się najpierw starodrzew, a następnie istniejące młode pokolenie.

KO Drzewostany w klasie odnowienia, w zasadzie w wieku dojrzałości drzewostanu do odnowienia, które - ze względu na sposób gospodarowania rębniami złożonymi oraz formę odslaniania młodego pokolenia – podlegają równocześnie użytkowaniu i odnowieniu pod osłoną, i w których co najmniej 50% powierzchni (a w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi i stopniowymi – co najmniej 30%) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie gatunkami głównymi o pełnej przydatności hodowlanej. Do drzewostanów w klasie odnowienia mogą również być zaliczone drzewostany młodsze, o niskim zadrzewieniu, przedplonowe lub silnie uszkodzone, objęte przebudową z zastosowaniem rębni złożonych, w których jednocześnie występuje młode pokolenie, dostosowane do lokalnych warunków, utrwalone i o pełnej przydatności hodowlanej, pochodzące z odnowienia sztucznego lub naturalnego, o pokryciu nie mniejszym niż 50%, a w drzewostanach użytkowanych rębniami stopniowymi i gniazdowymi – co najmniej 30%. Podczas taksacji drzewostanów w klasie odnowienia opisuje się najpierw starodrzew, a następnie młode pokolenie.

Klasa wieku drzewostanu Umowny okres, zwykle 20-letni, umożliwiający zbiorcze grupowanie drzewostanów wg ich wieku. W praktyce leśnej wprowadzono pojęcie klas i podklas wieku, przyjmując następujące oznaczenia:

- I klasa wieku obejmuje:
  - podklasę Ia – wiek od 1-10 lat
  - podklasę Ib – wiek od 11-20 lat
- II klasa wieku obejmuje:

- podklasę IIa – wiek od 21-30 lat
- podklasę II b – wiek od 31-40 lat
- III klasa wieku obejmuje:
  - podklasę IIIa – wiek od 41-50 lat
  - podklasę IIIb – wiek od 51-60 lat
- IV klasa wieku obejmuje:
  - podklasę IVa – wiek od 61-70 lat
  - podklasę IVb – wiek od 71-80 lat
- V klasa wieku obejmuje:
  - podklasę Va – wiek od 81-90 lat
  - podklasę VB – wiek od 91-100 lat

W drzewostanach starszych niż sto lat nie stosuje się podziału na podklasy, a więc:

- VI klasa – wiek od 100-120 lat
- VII klasa – wiek od 121-140 lat itd.

KZP

Komisja Założeń Planu;

Monotypizacja

Polega na ujednoczeniu składu gatunkowego lub struktury wiekowej. Jest jedną z głównych form degeneracji ekosystemów leśnych. Monotypizację określa się dla kompleksów powyżej 200 ha z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów: 1- 40 lat, 41 - 80 lat, powyżej 80 lat oraz podziału drzewostanów na sosnowe + świerkowe i pozostałe. Monotypizację wyróżnia się, gdy drzewostany jednogatunkowe lub jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). Formę tą należy wyróżniać głównie dla sosny i świerka oraz rozdzielać na:

- a) monotypizację częściową, gdy:
  - udział drzewostanów jednego gatunku i jednej (20-letniej) klasy wieku wynosi 50 – 80 %,
  - udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków w jednej klasie wiekuprzekracza 80 %,
- b) monotypizację pełną, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80 %.

Neofityzacja

Sztuczna uprawa lub samoistne wnikanie gatunków drzew i krzewów obcych.

NTG

Narada Techniczno – Gospodarcza;

RDOŚ

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;

OSO

Obszar specjalnej ochrony (ptaków);

SOO

Specjalny obszar ochrony (siedlisk);

OZW

Specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej;

DP	Dyrektywa Ptasia;
DS	Dyrektywa Siedliskowa (habitatowa);
KPZL	Krajowy Program Zwiększania Lesistości;
POP	Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa;
Baza danych	baza w formacie .mdb (<i>MS Access</i>) zawierająca szczegółowe dane opisu lasu wykonanego w trakcie prac nad planem urzędzenia lasu, zawierająca również planowane zabiegi gospodarcze;
SILP	System Informatyczny Lasów Państwowych – baza danych i oprogramowanie służące bieżącej pracy, planowaniu, kontrolowaniu w Nadleśnictwie;
TSL	Typ siedliskowy lasu – podstawowa jednostka w klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmująca wszystkie powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych wykazujących podobne, potencjalne możliwości produkcyjne; diagnoza typów siedliskowych lasu jest wykorzystywana przy planowaniu i doborze gatunków drzew, preferowanych w danych warunkach siedliska; typy siedliskowe mogą różnić się składem florystycznym, strukturą, trwałością, żyznością i wilgotnością gleby, klimatem, ukształtowaniem terenu i jego budową geologiczną;
TD	Typ drzewostanu – określa przyszły (w wieku dojrzałości drzewostanu) skład gatunkowy; najczęściej zapisywany jest np. w postaci So - Db, co oznacza, że dojrzały drzewostan powinien składać się głównie z dębów z udziałem sosny.
Rębnia	Określa zasady wykonywania całego zespołu czynności, które mają na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie najkorzystniejszych warunków dla zainicjowania i rozwoju nowego pokolenia drzew pożądanych gatunków, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanu, zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości w zmieniających się warunkach środowiska; w zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, rozróżnia się dwie grupy rębni, tj. rębnię zupełną oznaczoną symbolem I i rębnię złożoną oznaczone symbolami II – V;
Rb I	Zalecana dla gatunków światłożądnych – odznacza się jednorazowym usunięciem całego drzewostanu z określonej powierzchni, z ewentualnym pozostawieniem nasienników, przestoi lub biogrup drzewostanu rębnego; na otwartej powierzchni zrębowej w wyniku przeważnie sztucznego odnowienia gatunków światłożądnych powstają przestrzennie rozgraniczone uprawy równowiekowe; rodzaje rębni – Rb Ia (pow. do 6 ha, szer. zrębu 61-80 m), Ib (pow. do 4 ha, szer. 31-60 m), Ic (pow.do 2 ha, szer. 15-30 m);

- Rb II** Odznacza się regularnie rozłożonym użytkowaniem drzewostanu na określonej powierzchni i prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, w średnim lub długim okresie odnowienia; odnowienie naturalne przeważnie gatunków ciężkonasiennych, dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego; wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny (wyjątkowo dalsze lata dobrego urodzaju), a powstałe odnowienie łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami (gatunkami światłożadnymi po cięciu uprzątającym) tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości; rębnia częściowa może być stosowana również w drzewostanach złożonych z gatunków światłożadnych odnawianych naturalnie i sztucznie w krótkim okresie odnowienia;
- Rb III** Polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości od 5 – 50 arów, z osłoną górną lub bez osłony - zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew; powstające – pod osłoną boczną lub górną – odnowienie naturalne lub sztuczne, wymagające osłony w okresie młodocianym tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy przewyższające wysokością o 1-3 m późniejsze odnowienie naturalne bądź sztuczne powstające na powierzchni między gniazdami;
- Rb IV** Polega na stosowaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych i tworzeniu ośrodków odnowienia, poszerzanych następnie cięciami brzegowymi w ciągu zazwyczaj długiego okresu odnowienia, które prowadzą do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przerzedzenia drzewostanu; w rębni tej wykorzystuje się kilka lat nasiennych; efektem tych rębni są drzewostany mieszane, różnowiekowe o złożonej budowie przestrzennej;
- Rb V** Polega na prowadzeniu w sposób ciągły cięcia przerębowego na całej powierzchni drzewostanu (powierzchni kontrolnej); proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu; drzewostan zagospodarowany rębnią przerębową powinien cechować się równomiernym rozmieszczeniem zapasu na całej powierzchni, zwarcim pionowym lub schodkowym oraz maksymalnym wypełnieniem przestrzeni koronami drzew w różnym wieku;
- CW** Zabiegi pielęgnacyjne prowadzone w młodych drzewostanach zwykle przed osiągnięciem przez nie zwarcia. Głównym celem czyszczeń wczesnych jest regulacja składu gatunkowego drzewostanu i usunięcie drzew wadliwych. Dokonuje się wtedy selekcji negatywnej polegającej na usuwaniu drzew niepożądanych

w drzewostanie. Czyszczenia wczesne są zabiegiem pielęgnacyjnym bez pozyskania drewna.

CP Czyszczenia późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie młodnika (zasadniczo 10 – 20 lat), mające na celu utrzymanie zwarcia, kształtowanie składu gatunkowego i form zmieszania zgodnie z warunkami naturalnymi oraz zapewnienie stabilności szybko przyrastającego wówczas drzewostanu; jeżeli podczas zabiegu pozyskiwane są sortymenty drzewne, są to czyszczenia z masą – CP-P

TW Trzebieże wczesne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzewania drzewostanu (zasadniczo 20 – 40 lat); celem TW jest kształtowanie jakości i produktywności drzewostanu, który powinien wówczas osiągnąć pożądaną skład gatunkowy zgodny z celem hodowlanym, cechować się wysoką liczbą drzew dorodnych i pełnym zadrzewieniem;

TP Trzebieże późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzałości drzewostanu (zasadniczo od 41 lat); celem TP jest doprowadzenie drzewostanu do etapu finalnego, jakim jest drzewostan dojrzały do odnowienia; drzewostan taki powinien cechować się pożądanym składem gatunkowym, wysoką jakością i pełnym zadrzewieniem;

Siedliska i gatunki „naturowe” Siedliska i gatunki wymienione w Załączniku I lub II Dyrektywy Siedliskowej, a także w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, dla ochrony których tworzy się obszary Natura 2000;

Stopień zachowania struktury i funkcji naturalnego siedliska danego typu oraz możliwość ich odtworzenia. To kryterium zawiera 3 podkryteria (stopień zachowania struktury, stopień zachowania funkcji, możliwość renaturyzacji), które ocenia się niezależnie, ale ostateczna ocena jest ich wypadkową:

Stan zachowania siedliska (A, B, C)

A – doskonałe zachowanie;

B – dobre zachowanie;

C – zachowanie w średnim lub zubożałym stanie.

Ocena wartości obszaru dla gatunków Ocena wartości obszaru dla ochrony danego gatunku jest wypadkową kryteriów: populacja (jej wielkość), stan zachowania cech siedliska przyrodniczego ważnego dla gatunku, izolacja oraz dodatkowych czynników mogących mieć wpływ na zachowanie gatunku, jak rodzaj działalności człowieka na terenie obszaru i w jego pobliżu, stosunki własnościowe, status prawny obszaru, a także ekologiczne związki między typami siedlisk i gatunków:

A – znakomita;

B – dobra i znacząca;

C – znacząca.

OChK	Obszar chronionego krajobrazu.
ZPK	Zespół przyrodniczo – krajobrazowy.

2. Informacje ogólne

2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko

Podstawowe dokumenty formalno – prawne opracowania prognozy:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2373) – dział IV (art. 46 - 58) – zwana dalej *Ustawą OOŚ*;
- Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 listopada 2019 r. dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Drawno;
- Pismo Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z dnia 8 października 2019 r. dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Drawno pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Zgodnie z *Ustawą OOŚ* (art. 46) „przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt: (...) planów (...) w dziedzinie (...) leśnictwa (...), wyznaczający ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)”

Ogólny zakres informacji, jakie powinna zawierać *Prognoza* określa art. 51, ust. 2 powyższej ustawy.

Art. 53 *Ustawy OOŚ* stwierdza, że zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie* (dla projektów wymienionych w Art. 46, ust. 1 pkt 2) zostaje uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu *Prognozy*

Do określenia przewidywanego oddziaływania ustaleń *Planu* na środowisko i obszary Natura 2000 w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa zastosowano metody eksperckie z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy.

Dla scharakteryzowania stanu środowiska sporządzono odpowiednie tabele i zestawienia porównawcze, a także stosowane analizy dotyczące lasów całego Nadleśnictwa oraz odrębnie gruntów w zasięgu każdego z obszarów Natura 2000.

Przy sporządzaniu *Prognozy* wykorzystano dane zebrane na potrzeby opracowanego *Planu*, które zostały zamieszczone w elaboracie, programie ochrony przyrody oraz opisie taksacyjnym lasu. Informacje te dotyczą głównie lokalizacji siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych.

Głównym elementem, który potencjalnie może mieć znaczący wpływ na środowisko są planowane zabiegi gospodarcze określone dla poszczególnych drzewostanów, dlatego też podstawową metodą analizy jest porównanie rozmieszczenia tych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego.

Przygotowując metodykę opracowania *Prognozy* przyjęto, że analizy powinny zapewnić:

- identyfikację potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych,
- identyfikację i eliminację na obecnym etapie opracowywania *Planu* konkretnych zadań gospodarczych, których negatywne skutki środowiskowe mogłyby być w sprzeczności z wymogami prawa,
- wskazanie metod ograniczania negatywnego wpływu zadań gospodarczych ujętych w *Planie*,
- określenie listy wskaźników i mierników pozwalających monitorować i oceniać prawidłowość realizacji *Planu*,
- określenie obszarów niepewności analizy w ramach opracowywania *Prognozy*.

Do analiz wykorzystano:

- zestawienie danych uzyskanych z bazy programu TAKSATOR zawierających rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt;
- materiały kartograficzne.

W pierwszej kolejności dokonano wytypowania potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych, czyli wydzielen, w których zinwentaryzowano stanowiska gatunków chronionych oraz siedliska przyrodnicze i wskazania gospodarcze zawarte w *Planie* w stosunku do tych wydzielen. Następnie szczegółowo przeanalizowano stopień wpływu planowanego zabiegu na określony drzewostan, siedlisko przyrodnicze lub miejsce występowania gatunku chronionego. Do tego celu posłużyły tabele pomocnicze zawierające sumaryczne zestawienie powierzchni ważniejszych planowanych zabiegów gospodarczych, czyli niektórych zadań z zakresu hodowli lasu (odnowień), wskazań gospodarczych dotyczących użytkowania rębego i przedrębego. Część danych przedstawiono graficznie za pomocą diagramów obrazujących wielkość powierzchniową zabiegów.

W podobny sposób przeprowadzono odrębne analizy w obszarze Natura 2000.

W *Prognozie* zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i opisanu ogólnym.

2.3. Zawartość planu urządzenia lasu

Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* w skład planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa wchodzi:

- 1) dane inwentaryzacji lasu (część inwentaryzacyjna),
- 2) analiza gospodarki leśnej w minionym okresie,
- 3) program ochrony przyrody,
- 4) część planistyczna,
- 5) materiały kartograficzne.

Materiały te zawarte są w następujących tomach:

- 1) Elaboracie zawierającym:
  - opis ogólny nadleśnictwa,
  - zestawienia zbiorcze danych inwentaryzacyjnych (raporty w formie tabel i wykazów),
  - analizę gospodarki leśnej w minionym okresie gospodarczym,
  - podstawy gospodarki przyszłego okresu, w tym cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych oraz przewidywane sposoby ich realizacji,
  - określenie etatów cięć użytkowania głównego, zestawienie i opisanie zadań z użytkowania głównego (rębne i przedrębne), zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu, w tym zalesień gruntów przeznaczonych do zalesienia, odnowienia lasu oraz pielęgnowania upraw i młodników, określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej, określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji.
- 2) Programie ochrony przyrody obejmującym:
  - kompleksowy opis stanu przyrody w nadleśnictwie, z uwzględnieniem lasów innych form własności w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa,
  - podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody i sposoby realizacji tych zadań,
  - mapę walorów przyrodniczo-kulturowych.
- 3) Oddzielny, dla każdego obrębu leśnego, tom obejmujący szczegółowe dane inwentaryzacyjne, w skład którego wchodzi:
  - opis taksacyjny lasu,
  - zestawienia i tabele zbiorcze, tj. wykaz projektowanych cięć rębnych, wykaz projektowanych cięć przedrębnych, wykaz wskazań gospodarczych w zakresie hodowli lasu.

Ostatnim elementem składowym *Planu* są mapy tematyczne w różnej skali.

Najbardziej istotnym elementem *Planu*, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są wskazania gospodarcze, będące podstawą do określenia zadań gospodarczych na okres obowiązywania planu urządzenia lasu.

Wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wydzieleniu, w celu osiągnięcia celów i założeń *Planu*. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny, w związku z tym prawidłową ocenę ich wpływu na środowisko można przeprowadzić tylko przy znajomości tego poziomu.

Tabela 1. Przedstawienie stopnia szczegółowości wskazań gospodarczych, zadań i innych ustaleń *Planu*

Rodzaj czynności lub zapis w <i>Planie</i>	Szczegółowość informacji zapisana w <i>Planie</i>	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa	Możliwe w przypadku zatwierdzenia etatu znacznie przekraczającego możliwości przyrostowe drzewostanów – oznaczałoby to negatywny wpływ na zasoby przyrody	Określa ilość przewidzianego do pozyskania drewna jako nieprzekraczalny etat miąższościowy użytków rębnych oraz obligatoryjny powierzchniowy etat użytków przedrębnych w całym okresie obowiązywania <i>Planu</i>
Rozmiar pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Brak spodziewanego wpływu wielkości rozmiaru na środowisko	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10-leciu (nie mniej niż)
Odnawianie	Do konkretnego wydzielenia	Możliwe znacząco negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych zupełnie niezgodnych z typem lasu lub błędnego ustalenia typu lasu	Odnawianie drzewostanów wiąże się z ich uprzednim użytkowaniem; grunt leśny, w myśl ustawy o lasach, powinien być najpóźniej w ciągu 5 lat od wycięcia odnowiony
Zalesienia	Do konkretnego wydzielenia	Możliwe negatywne – w przypadku zalesienia siedlisk nieleśnych z załącznika I DS	Nie dotyczy Nadleśnictwa, ponieważ grunty przeznaczone do zalesienia znajdują się poza siedliskami przyrodniczymi
Rębnia I	Do konkretnego wydzielenia	Możliwe znacząco negatywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk zależnie od liczby stanowisk; pozytywne w przypadku niektórych gatunków i siedlisk; mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w zależności od terminu realizacji	Możliwe negatywne oddziaływanie w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem lasu.

Rodzaj czynności lub zapis w <i>Planie</i>	Szczegółowość informacji zapisana w <i>Planie</i>	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
Rębnia II, III i IV	Do konkretnego wydzielenia	Mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w zależności od terminu realizacji	Rębnia częściowa, gniazdowa i stopniowa – odnowienie pod osłoną: Rb IIIa odnowienie sztuczne, w pozostałych rębniach przeważnie naturalne
Składy gatunkowe upraw (TD)	Zapis odnoszący się do typów siedliskowych lasu lub typów siedlisk przyrodniczych	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem lasu	Zaplanowane dla każdego TSL lub siedliska przyrodniczego składy gatunkowe są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu
Zalecenia zamieszczone w programie ochrony przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wydzieleni	Zapisy z programu ochrony przyrody mają na celu łagodzenie wpływu gospodarki leśnej na środowisko	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu, itp.

2.4. Główne cele planu urządzenia lasu

Głównym celem opracowania Planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu.

Cele, dla których sporządzono projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Drawno (w oparciu o *Instrukcję Urządzania Lasu*), są następujące:

- 1) inwentaryzacja i ocena stanu lasu, w tym gleb, siedlisk i drzewostanów oraz określenie i kształtowanie naturalnych relacji między nimi;
- 2) rozpoznanie walorów przyrodniczych w lasach oraz opracowanie programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa;
- 3) rozpoznanie funkcji lasu w powiązaniu z zagospodarowaniem przestrzennym;
- 4) dokonanie podziału lasów – wg pełnionych funkcji i przyjętych celów gospodarowania – na gospodarstwa (w tym: specjalne, lasów ochronnych oraz lasów wielofunkcyjnych z dominującą funkcją produkcyjną, zwanych dalej lasami gospodarczymi), z wyróżnieniem drzewostanów do przebudowy, na potrzeby regulacji użytkowania głównego, optymalizacji etatów użytkowania rębego i przedrębego oraz realizacji długookresowych i średniookresowych celów hodowlanych;
- 5) określenie długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;

- 6) projektowanie pożądanej struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasu oraz budowy piętrowej drzewostanów;
- 7) kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w urządzanej jednostce;
- 8) ustalenie etatów cięć użytkowania rębego i przedrębego;
- 9) ustalenie możliwości lokalizacji etatu cięć użytkowania rębego w wielkości przyjętej za optymalną;
- 10) ustalenie zadań gospodarczych na dziesięciolecie i określenie sposobów ich realizacji;
- 11) określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- 12) ustalenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
- 13) określenie potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji (bez szczegółowych projektów);
- 14) zobrazowanie przestrzenne (wizualizacja) urządzanego obiektu, funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz zadań gospodarki leśnej;
- 15) sporządzenie ogólnego opisu lasów, w tym danych dotyczących: warunków przyrodniczych i ekonomicznych, analizy gospodarki leśnej w minionym okresie, celów i zasad gospodarki przyszłej, projektowanych sposobów realizacji gospodarki leśnej, zadań na najbliższe dziesięciolecie oraz programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa.

Wszystkie te zagadnienia, z różną szczegółowością, zostały w *Planie* podjęte i omówione.

Cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, którymi kierowano się podczas opracowywania *Planu* (podane również w elaboracie) to:

- zwiększenie zasobów leśnych poprzez planowanie pozyskania drewna w zależności od przyrostu miąższości i poprzez planowanie dodatkowych zalesień;
- zwiększenie odporności ekosystemów leśnych poprzez popieranie różnorodności genowej, gatunkowej i strukturalnej, wykorzystywanie procesów naturalnych i dostosowywanie gatunków do warunków siedliskowych;
- zapewnienie odpowiedniego poziomu pozyskania produktów leśnych tak w okresie bieżącym, jak i w przyszłości, przy minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko;
- popieranie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych przez preferowanie odnowień naturalnych, wprowadzanie gatunków rodzimych, ochronę cennych biotopów;
- zachowanie funkcji ochronnych lasów;
- utrzymanie innych funkcji społeczno – ekonomicznych.

Realizacja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na poziomie planu urzędnictwa lasu dotyczy określenia długo- i średniookresowych celów.

Celem długookresowym jest utrzymanie ekosystemu leśnego w stanie dynamicznej równowagi, stabilnego i spełniającego możliwie wiele funkcji. Jest to realizowane poprzez określenie typów drzewostanów (celu hodowlanego) jako podstawowego wyznacznika dalszego planowania oraz poprzez dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu.

Cele średniookresowe to osiągnięcie przez drzewostany kolejnych faz rozwojowych jak najbardziej zgodnych z naturalnym cyklem rozwoju ekosystemu leśnego i z jednoczesnym zapewnieniem jak najlepszej jakości drzewostanów. Jest to realizowane poprzez ustalenie wskazań i wytycznych dla poszczególnych gospodarstw, lasów ochronnych, zapewnienie pożądanego ładu czasowego i przestrzennego, ustalenie wskazań dotyczących przebudowy drzewostanów oraz określenie zadań z zakresu hodowli lasu, ochrony przyrody.

2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu

➤ Konwencja o różnorodności biologicznej

Celami niniejszej Konwencji, ratyfikowanej przez Polskę w 1996 r. (Dz. U. 2002 Nr 184, poz. 1532) są: *ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie* (art. 1).

Podstawowym wymogiem dla ochrony różnorodności biologicznej jest ochrona ekosystemów i naturalnych środowisk *in situ* oraz utrzymanie i restytucja zdolnych do życia populacji gatunków w ich naturalnych środowiskach.

Strony konwencji w miarę możliwości i potrzeb zobowiązane są m. in. do:

- a) opracowania (...) programów dotyczących ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (art. 6);
- b) identyfikacji procesów i kategorii działań, które mają lub mogą mieć znaczny negatywny wpływ na ochronę i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej oraz monitoringu ich skutków (art. 7);
- c) stosowania środków dotyczących wykorzystania zasobów biologicznych w celu uniknięcia lub zmniejszenia negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną (art. 10).

➤ Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska)

Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Dz. U. 2003 Nr 2, poz. 17), tzw. Konwencja Bońska, została sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. wspólnota Europejska jest stroną Konwencji od dnia 1 listopada 1983 r., a Polska od 1 maja 1996 r.

Celem Konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, czyli takich, z których znaczna liczba osobników w sposób cykliczny i możliwy do przewidzenia przekracza granice państwowe w różnych cyklach życiowych.

Konwencja zawiera wykaz gatunków zagrożonych wyginięciem, wobec których strony Konwencji są zobowiązane m. in. do:

- a) ochrony, a jeżeli to możliwe odtworzenia ich siedlisk;
- b) zapobiegania niekorzystnemu oddziaływaniu na dane gatunki.

W większości przypadków ochrona gatunków jest tożsama z ochroną lub – w miarę możliwości – odtwarzaniem ich siedlisk. Równocześnie jednak kładzie się nacisk na działania eliminujące lub kompensujące wpływ różnego rodzaju przeszkód na wędrówki zwierząt.

➤ **Konwencja o ochronie dzikiej europejskiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska)**

Konwencja podpisana i ratyfikowana przez Polskę w 1996 r. (Dz. U. 1996 Nr 58, poz. 263, z późn. zm.), wskazuje dziką faunę i florę jako naturalne dziedzictwo o wartości estetycznej, naukowej, kulturowej, rekreacyjnej, gospodarczej, które powinno być zachowane i przekazane przyszłym pokoleniom, uznaje zasadniczą rolę dzikiej fauny i flory w utrzymaniu równowagi biologicznej, stwierdzając, że liczebność wielu gatunków dzikiej fauny i flory ulega obecnie poważnemu zmniejszeniu, a niektórym z nich zagraża wyginięcie.

Zgodnie z art.1 celem Konwencji jest *ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw oraz wspieranie działania w tym zakresie.*

Konwencja wskazuje m. in. na konieczność:

- uwzględnienia potrzeby ochrony obszarów chronionych w politykach dotyczących planowania i rozwoju tak, aby uniknąć lub zmniejszyć pogarszanie się ich stanu;
- zwracania szczególnej uwagi na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania.

➤ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - Dyrektywa Ptasia (Dz. U.E. L 20 z 26 stycznia 2010 r.)**

Zapisy dyrektywy dotyczą ochrony wszystkich gatunków ptaków występujących w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, utrzymania ich populacji na odpowiednim poziomie oraz zachowania, utrzymania lub odtwarzania biotopów i siedlisk. W dyrektywie wyszczególniono gatunki, dla których powinny być tworzone obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO).

➤ **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa (Dz. U.E. L 206 z 22 lipca 1992 r.)**

Zapisy dyrektywy mówią o utworzeniu spójnej europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Ta sieć umożliwi „zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków we właściwym stanie ochrony w ich naturalnym zasięgu lub, w stosownych przypadkach, ich odtworzenie”.

Dyrektywa obliguje do podejmowania odpowiednich działań w celu uniknięcia na „specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary, o ile to niepokojenie może mieć znaczenie”.

W dyrektywie wyszczególnione zostały typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunki roślin i zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony (SOO).

➤ **Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”**

Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony zasobów naturalnych, poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego oraz wdrażania idei zrównoważonego rozwoju.

W ustaleniach w zakresie objętych *Planem* w dokumencie tym zapisano: „*Prowadzenie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej umożliwia zachowanie równowagi między świadczonymi przez lasy funkcjami: przyrodniczymi (ochronnymi), społecznymi i gospodarczymi. Równocześnie stwarza warunki do zachowania bogactwa przyrodniczego lasów przy jednoczesnym korzystaniu z ich zasobów w celu zaspokojenia potrzeb społecznych i gospodarczych. Lasy są również miejscem realizacji gospodarki łowieckiej. Lasy posiadają duży potencjał do łagodzenia zmian klimatu, który można zwiększać poprzez prowadzenie dodatkowych działań w sektorze leśnym. Działania takie przyczyniają się również do wzrostu różnorodności biologicznej. W ramach działań przewidzianych do realizacji planuje się wdrożenie systemu mającego na celu zwiększenie sekwestracji węgla. System dodatkowych działań związanych z prowadzoną zrównoważoną gospodarką leśną zakłada m. in. opracowanie wieloletnich programów przebudowy składu gatunkowego drzewostanów oraz programów kształtowania ich struktury wielopiętrowej*”.

➤ **Krajowy Program Zwiększania Lesistości – zaktualizowany przez Ministerstwo Środowiska w 2003 r.**

Zwiększanie lesistości kraju stanowi jeden z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do 30 % w roku 2020 i 33 % po roku 2050. należy zaznaczyć, że decyzje o zalesieniu muszą być zgodne z planami zagospodarowania przestrzennego gminy, a na obszarach chronionych zaopiniowane przez właściwe służby ochrony przyrody zgodnie z ich kompetencjami.

➤ **Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań**

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 r. Nadzrędnym celem krajowej strategii jest *zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rodzaju wszystkich poziomów jej organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego), z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa.*

Dla osiągnięcia tego celu w strategii zadeklarowano szereg działań obejmujących całą przyrodę, bez względu na formę jej użytkowania (obszary objęte ochroną i użytkowane gospodarczo) oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia, które mają sprzyjać zachowaniu różnorodności biologicznej.

Działania operacyjne strategii korespondujące w sposób pośredni i bezpośredni z zapisami *Planu* zawarte są w dziale „**ŚRODOWISKO**”, w następujących sferach i celach:

- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu” w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona gatunków zagrożonych i ginących”:
  - ochrona ginących gatunków roślin i zwierząt, z uwzględnieniem ich regionalnej zmienności;
- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu” w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona siedlisk i ekosystemów”:
  - ochrona ginących zbiorowisk roślinnych i biotopów specjalnej troski;
  - racjonalizacja sieci obszarów i obiektów chronionych oraz sposobu zarządzania nimi;
- w sferze „leśnictwo”
  - uwzględnianie potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej podczas zalesiania gruntów rolnych;
  - zachowanie pełni zmienności drzew leśnych;
  - pełne oparcie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych;
  - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno – błotnych w lasach;
  - ukształtowanie stref przejścia (ekotonów) na skrajach lasu;
  - ochrona obszarów wrażliwych (w tym obszarów górskich) na zmiany sposobu gospodarowania, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej;
  - zapewnienie ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej w procedurach zarządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.

Sposoby osiągnięcia wyżej wymienionych celów zostały uwzględnione w *Planie* poprzez realizację zadań planowania urzędniowego, dotyczących szczególnie :

- ✓ inwentaryzacji i oceny stanu lasu,
- ✓ rozpoznania walorów przyrodniczych w lasach oraz określenia sposobów postępowania gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb z zakresu ochrony przyrody,

- ✓ zebrania informacji w sprawie programu ochrony przyrody, w tym dotyczących obszaru Natura 2000, wraz z aktualizacją i weryfikacją dotychczasowego programu ochrony przyrody,
- ✓ sformułowania celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- ✓ projektowania pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej),
- ✓ określenia kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przyrody,
- ✓ zobrazowania przestrzennego – w formie odpowiednich map – podstawowych danych o urządzanym obiekcie, dotyczących w szczególności: obszarów chronionych i funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz wybranych zadań gospodarki leśnej,
- ✓ sporządzenia ogólnego opisu lasów, zawierającego m.in. ogólną charakterystykę urządzanego obiektu, analizie stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju oraz pożądanego stanu, cele gospodarki przyszłej, program ochrony przyrody.

2.6. Powiązania planu urządzenia lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny

➤ Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030¹

Uchwałą Nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r. przyjęto „Strategię rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030”. „Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego to dokument propagujący rozwój w odniesieniu do obszaru wykraczającego poza sferę bezpośrednich kompetencji samorządu województwa, jest opracowaniem wyznaczającym kierunki, ale też kreślącym przestrzeń do działania.”

W rozdziale nawiązującym do społecznych, ekonomicznych i przestrzennych uwarunkowań rozwoju województwa zachodniopomorskiego przedstawiono ocenę m. in. leśnictwa oraz stanu i ochrony środowiska w regionie.

W odniesieniu do leśnictwa:

- ✓ województwo zachodniopomorskie jest czwartym najbardziej zalesionym województwem w Polsce;
- ✓ grunty leśne zajmują 9% powierzchni gruntów leśnych Polski, z których otrzymuje się niemal 11% krajowego pozyskania drewna (najwięcej w Polsce);
- ✓ region charakteryzuje się największymi zasobami drzewnymi w kraju;
- ✓ bardzo wysokie jest przemysłowe wykorzystanie lasu – ponad ¼ krajowego zużycia tarcicy;
- ✓ województwo jest w czołówce krajowej pod względem skupu półproduktów pochodzenia leśnego (15% krajowego skupu grzybów i owoców leśnych).

---

¹ Geblewicz O. (red.). 2018. „Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030”. Szczecin.

W odniesieniu do środowiska zapisano, że na jego stan i ochronę wpływa m. in. bardzo duża powierzchnia obszarów chronionych. Wyznaczono tu 60 obszarów wchodzących w skład sieci ekologicznej Natura 2000 (łącznie 37% powierzchni województwa).

➤ **Program Ochrony Środowiska (POŚ) Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016 – 2020 z perspektywą do roku 2024**

Program jest podstawą działań Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w zakresie polityki ekologicznej. Stanowi aktualizację poprzedniego Programu na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019, który został przyjęty Uchwałą nr XII/142/11 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 20 grudnia 2011r. Zapisy zamieszczone w POŚ są zgodne z Polityką Ekologiczną Państwa (PEP).

Na poziomie województwa zachodniopomorskiego, w obszarze działania dotyczącym zasobów przyrodniczych (ZP), obrano 3 cele:

- I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej.
- II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
- III. Zwiększanie lesistości.

Zapisy dotyczące ochrony przyrody, lasów, leśnictwa, planów urządzenia lasu:

ZP.1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu.

ZP.1.15. Monitoring obszarów chronionych objętych działaniami ochrony czynnej (w szczególności obszarów Natura 2000).

ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków.

ZP.2.1. Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną.

ZP.2.2. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych.

ZP.2.3. Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych, zbiornikach wodnych oraz strefie przybrzeżnej i na terenach zmeliorowanych w stanie niepogorszonym.

ZP.5. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa.

ZP.5. 2. Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

ZP.5.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody.

ZP.6. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych.

ZP.6.1. Uwzględnianie w planach urządzenia lasu przebudowy drzewostanów monokulturowych, które są niezgodne z siedliskiem.

ZP.6.2. Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne.

ZP.6.3. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych.

ZP.6.4. Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych.

ZP.6.5. Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m. in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej.

ZP.6.6. Wsparcie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych).

ZP.6.7. Działania zmierzające do uregulowania stanu zwierzyny powodującej szkody gospodarcze w lasach.

ZP.6.8. Utrzymanie i rozwój leśnych kompleksów promocyjnych wdrażających proekologiczne zasady gospodarowania w lasach oraz pełniących funkcje edukacyjne.

ZP.6.9. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną.

ZP.7. Wsparcie działań edukacyjnych oraz tworzenia i modernizacji infrastruktury turystycznej na terenach leśnych.

ZP.7.1. Utrzymanie oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej i turystycznej na terenach leśnych.

ZP.7.2. Działania edukacyjne na temat roli i znaczenia lasów.

ZP.8. Zwiększenie lesistości.

ZP.8.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej.

ZP.8.3. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych, oraz na których postępuje naturalna sukcesja.

ZP.8.4. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo.

- **Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017–2020 z perspektywą do roku 2024**
- **Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Choszczno na lata 2017 – 2020, z perspektywą do 2024 r.**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Recz na lata 2005 – 2008 z perspektywą na lata 2009 - 2015**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krzęcin na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 - 2022**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawno na lata 2021 – 2025 z perspektywą do roku 2030**
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bierzwnik na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 r.**
- **Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kalisz Pomorski na lata 2015 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 - aktualizacja**

Cele określone w tych dokumentach powiązane z *Planem* dotyczą – „racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych”, do zadań należy „ochrona i powiększanie zasobów leśnych”, a przedsięwzięcia zakładają „opracowanie planów urządzenia lasu”.

Innego typu dokumentami planistycznymi powiązanymi z *Planem* są **plany ochrony, zadania ochronne i plany zadań ochronnych dla form ochrony przyrody** wynikające z Ustawy o ochronie przyrody. W obszarze oddziaływania *Planu* są to rezerwaty oraz obszary Natura 2000.

Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze” posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 16 z 2009 r., poz. 651), zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 kwietnia 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 25.04.2017 r., poz. 1764).

Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop” posiada zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”.

Spśród obszarów Natura 2000, których grunty położone są w zasięgu Nadleśnictwa Drawno, plany zadań ochronnych ustanowiono dla obszarów:

- Dolina Iny koło Recza PLH320004 - plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 1918). Pewne zmiany dotyczące wybranych zapisów ww. dokumentu wprowadza Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 28 maja 2018 r., poz. 2604).

- Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 - plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1928). Pewne zmiany dotyczące wybranych zapisów ww. dokumentu wprowadza Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 13 grudnia 2019 r., poz. 6647).

- Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 - plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu

z dnia 29 października 2021 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy dan Drawą PLB320016 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 3 listopada 2021 r., poz. 4596).

Pewne powiązanie z *Planem* mają także plany urządzenia lasu dla nadleśnictw sąsiadujących. Powiązanie następuje jedynie poprzez ustalenie granicy pomiędzy nadleśnictwami. Zapisy w *Planie* w żaden sposób nie odnoszą się do sąsiednich nadleśnictw, podobnie jak zapisy planów innych nadleśnictw nie odnoszą się wprost do Nadleśnictwa Drawno.

W pozostałych przeanalizowanych dokumentach i opracowaniach nie stwierdzono związków z ustaleniami *Planu*.

2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień *Planu* oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Do monitorowania realizacji zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu proponuje się wykorzystanie systemu kontroli istniejącego w Lasach Państwowych.

➤ Lubuski Region Inspekcyjny, obejmujący zasięgiem działania teren Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie i Zielonej Górze

Inspekcja przeprowadza okresowe, w zasadzie co pięć lat (w połowie okresu obowiązywania planu urządzenia lasu i na koniec okresu obowiązywania) kontrole kompleksowe. Kontrolowana jest cała działalność nadleśnictwa, m.in. realizacja planu urządzenia lasu, prawidłowość wykonania zabiegów hodowlanych, działania z ochrony lasu i ochrony przyrody. Wydział ten prowadzi kontrole sprawdzające przeważnie w następnym roku po kontroli kompleksowej – sprawdza wykonanie zaleceń kontroli kompleksowej. Ponadto, w miarę potrzeby, wykonuje kontrole problemowe.

➤ Wydziały merytoryczne RDLP

Wydziały wykonują kontrole problemowe i kontrole bieżące w zakresie swojego działania.

➤ Nadleśnictwo

W Nadleśnictwie realizacja zadań planu urządzenia lasu kontrolowana jest wewnętrznie w każdym leśnictwie, przez kierownictwo jednostki.

W ramach przeprowadzanych kontroli zwraca się szczególną uwagę na:

- sposób wykonania cięć w użytkowaniu rębnym w odniesieniu do propozycji zawartych w *Planie* (pozostawienie pasów ochronnych, biogrup);
- okres wykonania zabiegów związanych z użytkowaniem rębnym i przedrębny w drzewostanach, co do których podano w *Prognozie* zalecane terminy przeprowadzenia zabiegów;
- wykonanie planów gospodarczych z zakresu hodowli lasu (odnowienia i zalesienia), dotyczących głównie ustalenia składów gatunkowych upraw na siedliskach przyrodniczych;
- prowadzenie ewidencji występowania nowych stanowisk gatunków prawnie chronionych;

- wymienianie stanowisk gatunków prawnie chronionych w waloryzacji przyrodniczej nadleśnictwa i coroczną aktualizację tej waloryzacji.

2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Realizacja zadań zawartych w *Planie* nie będzie powodować istotnych oddziaływań transgranicznych.

3. Opis, analiza i ocena stanu środowiska

Szczegółowe dane dotyczące stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Drawno zostały umieszczone w programie ochrony przyrody oraz w opisanii ogólnym planu urządzenia lasu.

3.1. Ogólna charakterystyka obszaru Nadleśnictwa

3.1.1. Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Drawno położone jest w województwie zachodniopomorskim, w następujących powiatach i gminach:

Powiat: choszczeński

Miasta: Drawno, Recz

Gminy: Choszczno, Krzęcin, Bierzwnik, Drawno, Recz

Powiat: drawski

Gmina: Kalisz Pomorski

Jest jednym z 35 nadleśnictw w zarządzie RDLP w Szczecinie, położonym w jej wschodniej części. Od północy sąsiaduje z N-ctwem Dobrzany i N-ctwem Drawsko (RDLP w Szczecinku), od wschodu z N-ctwem Kalisz Pomorski (RDLP w Szczecinku), od południa z N-ctwem Głusko, N-ctwem Bierzwnik i Drawieńskim Parkiem Narodowym, a od zachodu z N-ctwem Choszczno.

Jest Nadleśnictwem trzybrębowym, podzielonym na 11 leśnictw.

- **Położenie wg regionalizacji przyrodniczo – leśnej**

Zgodnie z podziałem Polski na regiony przyrodniczo – leśne² Nadleśnictwo położone jest w:

Krainie I: Bałtyckiej

Mezoregionie: Pojezierza Choszczeńskiego (I-10)

Krainie III: Wielkopolsko-Pomorskiej

Mezoregionie: Równiny Drawskiej (III-5)

- **Położenie wg regionalizacji fizyczno-geograficznej**

Wg podziału Polski na regiony fizyczno-geograficzne (zmodyfikowanego w 2018 r. na podstawie podziału J. Kondrackiego i A. Richlinga z 1994 r.)³ Nadleśnictwo Drawno położone jest w:

² Zielony R., Kliczkowska A. 2012. *Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010*. CILP. Warszawa

³ Jerzy Solon et al. *Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*. „Geographia Polonica”. 2 (91). s. 143-170.

Podobszarze: Pozaalpejskiej Europy Zachodniej (3),

Prowincji: Niziu Środkowoeuropejskiego (31),

Podprowincji: Pojezierzy Południowobałtyckich (314-316),

Makroregionie: Pojezierza Zachodniopomorskiego (314.4),

Mezoregionie: Pojezierza Choszczeńskiego (314.42),

Pojezierza Ińskiego (314.43),

Makroregionie: Pojezierza Południowopomorskiego (314.6-7),

Mezoregionie: Równiny Drawskiej (314.63).

- **Położenie wg regionalizacji geobotanicznej**

Położenie Nadleśnictwa Drawno zgodnie z regionalizacją geobotaniczną⁴, wykorzystywaną przy określeniu zróżnicowania zespołów roślinnych:

Obszar: Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane,

Prowincja: Środkowoeuropejska,

Podprowincja: Południowobałtycka,

Dział: Pomorski (A)

Kraina: Pojezierzy Środkowopomorskich (A.4)

Okręg: Nowogardzko-Choszczeński (A.4.1)

Kraina: Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich (A.5)

Podkraina: Wałecka (A.5b)

Okręg: Doliny Drawy (A.5b.2)

3.1.2. Dominujące funkcje lasów

Dla celów planowania urzędzeniowego lasy Nadleśnictwa zostały podzielone w zależności od dominującej roli pełnionych funkcji ochronnych, na 3 podstawowe grupy lasów: rezerwaty, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze.

Tabela 2. Funkcje lasu – zestawienie powierzchni

Funkcja lasu	1. Drawno	2. Kiełpino	3. Dominikowo	Nadleśnictwo Drawno
	Powierzchnia [ha]			
lasz gospodarcze	6175,77	4902,44	1088,24	12166,45
lasz ochronne	2126,41	1389,11	3523,29	7038,81
rezerwat	13,70	31,94	-	45,64
Razem	8315,88	6323,49	4611,53	19250,90

⁴ J.M. Matuszkiewicz. 1994. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000*, 1. *Krajobrazy roślinne*, 2. *Regiony botaniczne (42.5)* (w:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IGiPZ PAN. Warszawa.

Tabela 3. Kategorie ochronności – zestawienie powierzchni

Kategorie ochronności	1. Drawno	2. Kiełpino	3. Dominikowo	Nadleśnictwo Drawno
	Powierzchnia [ha]			
Lasy glebochronne	6,66	99,54	-	106,20
Lasy glebochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	-	3,20	-	3,20
Lasy wodochronne	1017,59	683,38	2859,80	4560,77
Lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	454,69	196,62	478,09	1129,40
Lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, stanowiące ostoje zwierząt chronionych	-	-	26,73	26,73
Lasy wodochronne, obronne	174,39	-	-	174,39
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	471,23	378,93	148,91	999,07
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, stanowiące ostoje zwierząt chronionych	-	-	9,76	9,76
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, w miastach i wokół miast	-	14,96	-	14,96
Lasy stanowiące wyłączone drzewostany nasienne	-	10,95	-	10,95
Lasy w miastach i wokół miast	1,85	1,53	-	3,38
Razem	2126,41	1389,11	3523,29	7038,81

3.2. Walory przyrodniczo – leśne Nadleśnictwa

3.2.1. Rzeźba terenu, budowa geologiczna i typy gleb

Obszar Nadleśnictwa Drawno należy do terenów nizinnych. Wysokości nie przekraczają tu 300 m n.p.m. (wartość krytyczna dla nizin). Opisywany teren charakteryzują 3 typy reliefu:

- teren nizinny równy o deniwelacjach nie przekraczających 5 m – ok.90% powierzchni Nadleśnictwa);
- teren nizinny falisty, którego deniwelacje nie przekraczają 10 – 15 m, a stoki wzniesień mają nachylenia do 5° – zajmuje ok. 6% powierzchni N-ctwa (teren leśnictw Kołki i Żółwino);
- teren nizinny pagórkowaty, którego wyniosłości stanowią pagórki, wały i garby o wysokości względnej do 25 m n.p.m. i nachyleniu stoków w przedziale 6° – 30° – ok. 4% powierzchni Nadleśnictwa (północno-wschodni fragment leśnictwa Żółwino).

Różnica wysokości między najniżej (75 m n.p.m. w dolinie rzeki Drawy), a najwyżej położonym punktem (135 m n.p.m. w obrębie Kiełpino) wynosi około 60 m.

Większość utworów geologicznych powstało w okresie zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego), fazy pomorskiej. Dominują utwory czwartorzędowe, głównie plejstocenyjskie piaski i żwiry wodnolodowcowe sandrowe, które zajmują ponad 80% powierzchni Nadleśnictwa. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują plejstocenyjskie piaski zwałowe (5,5%) oraz młodsze utwory holocenyjskie(m.in. torfy – 4%).

W Nadleśnictwie zdecydowanie dominują gleby rdzawe (RD) stanowiące aż 82,7% wszystkich typów gleb. Pozostałe typy, wyróżniające się jednak znacznie mniejszym udziałem:

- gleby antropogeniczne (AN) – 5,2%;
- gleby płowe (P) – 3,2%;
- gleby torfowe (T) – 3,0%;
- gleby murszowate (MR) – 2,5%;
- gleby murszowe (M) – 1,6%;
- gleby bielcowe (B) – 0,8%;
- gleby brunatne (BR) – 0,4%;
- gleby inne – 0,6%.

3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Nadleśnictwo Drawno położone jest na terenie jednostki hydrograficznej o nazwie:

- Dorzecze Odry (1).

Głównymi ciekami przepływającymi przez Nadleśnictwo, mającymi wpływ na stosunki wodne są rzeki: Drawa, Korytnica (na długim odcinku wyznacza południową granicę N-ctwa), Bagnica, Sitna, Słopica (wszystkie wchodzące w skład zlewni rzeki Drawy) oraz Wardynka (zlewnia rzeki Stobnicy).

Oprócz nich dużą rolę spełniają liczne mniejsze ciek i kanały, występujące jeziora (m. in. Pańskie, Trzebuń, Żółwińskie, Rudno, Dubie, Dubie Małe, Piaseczno, Rybnica, Dominikówek, Dominikowskie, Krzywe Dębsko, Szerokie, Środkowe, Karpino, Stobnica, Chojnica, Kołki, Korytowo, Korytowo Małe, Prężno) oraz małe oczka wodne, torfowiska, bagna i mokradła.

Wody podziemne

Teren Nadleśnictwa Drawno położony jest wg Regionalizacji Hydrologicznej Polski⁵ (Kleczkowski 1990) w:

- prowincji hydrologicznej nizinnej;
- paśmie zbiorników wód czwartorzędowych.

Nadleśnictwo Drawno położone jest w zasięgu zbiornika wód podziemnych⁶:

- Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 125 – Zbiornik międzymorenowy Wałcz-Piła: zbiornik porowy o powierzchni 2531 km², położony w utworach czwartorzędowych morenowych; dla GZWP nr 125 wyznaczono obszar ochronny o powierzchni 552,5 km²;

⁵ Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce, wymagających szczególnej ochrony. A.S. Kleczkowski. 1990.

⁶ Mikołajków J., Sadurski A. (red.). 2017. Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny; Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa.

Ujęcia wody

Ujęcia wody przeznaczonej do spożycia, ustanowione formalnie decyzjami właściwych organów administracji rządowej znajdują się na gruntach w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, poza lasami.

Zbiorniki mogące być wykorzystane jako kąpieliska

Na gruntach administrowanych przez Nadleśnictwo Drawno znajdują się 2 zbiorniki wodne stanowiące ewidencyjne jezioro:

- Obręb Drawno, leśnictwo Borowiec, oddz. 155b, 16,25 ha;
- Obręb Kiełpino, leśnictwo Kiełpino, oddz. 137g, 4,93 ha.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się jeziora, które mogą być wykorzystywane jako kąpieliska. Na gruntach leśnych leżących w sąsiedztwie tych jezior, jak również w kilku miejscach wzdłuż rzek, znajdują się miejsca turystyczne. Zaznaczenie tych obiektów na odpowiednich mapach tematycznych oraz umieszczenie informacji w opisach taksacyjnych przyczyni się do właściwego ich wykorzystania.

Zgodnie z zapisami POP wokół jezior i większych bagien stanowiących siedliska przyrodnicze zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego.

Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nie będących w zarządzie Nadleśnictwa.

3.2.3. Powietrze⁷

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza za 2020 rok była klasyfikacja 3 stref województwa zachodniopomorskiego: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin oraz strefa zachodniopomorska, przeprowadzona zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska. Klasyfikację przeprowadzono dla poszczególnych zanieczyszczeń, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia i ochrony roślin. Odrębnie dla każdej substancji dokonuje się klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji – klasa C,
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji – klasa B,
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego – klasa A,
- przekracza poziom docelowy – klasa C,
- nie przekracza poziomu docelowego – klasa A,
- przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy stężeń ozonu) – klasa D2,
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy stężeń ozonu) – klasa D1.

Nadleśnictwo Drawno należy do strefy zachodniopomorskiej (PL3203).

---

⁷ Praca zbiorowa. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.”. Szczecin. 2021. www.powietrze.gios.gov.pl

W 2020 roku przekroczenie obowiązujących poziomów dopuszczalnych/poziomów docelowych na obszarze województwa zachodniopomorskiego dotyczyło jedynie benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się niską emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków. Obowiązujący dla średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu poziom docelowy ($1\text{ng}/\text{m}^3$) został przekroczony na 2 spośród 8 stanowisk pomiarowych. Na pozostałych stanowiskach nie zarejestrowano przekroczeń. W związku z tym w ocenie za 2020 rok tylko strefa zachodniopomorska otrzymała klasę C ze względu na ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu.

W 2020 r. na obszarze wszystkich stref został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu, określony ze względu na ochronę zdrowia (klasa D2). Powinno to być uwzględnione w wojewódzkich programach ochrony środowiska poprzez zaplanowanie działań zmierzających do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń będących prekursorami ozonu – tlenków azotu, węglowodorów i lotnych związków organicznych.

W przypadku pozostałych zanieczyszczeń, których stężenia nie przekroczyły obowiązujących w 2020 roku kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia: dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_2), pyłu zawieszonego (PM10), tlenku węgla (CO), pyłu zawieszonego (PM2,5), benzenu (C_6H_6), ozonu (O_3) – poziom docelowy, arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i ołowiu (Pb), wszystkie trzy strefy województwa otrzymały klasę A.

Ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin podlega strefa zachodniopomorska. Ocena dotyczy dwutlenku siarki (SO_2), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O_3). W 2020 r. w strefie tej nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza, zarówno przez średnioroczne stężenie NO_x i SO_2 , jak i przez średnie stężenie SO_2 z okresu zimowego (październik-marzec). Nie została także przekroczona wartość wskaźnika AOT40, obowiązująca dla poziomu docelowego dla ozonu. Ze względu na ochronę roślin strefa zachodniopomorska została sklasyfikowana w klasie A dla wszystkich tych trzech zanieczyszczeń.

W strefie zachodniopomorskiej wystąpiło przekroczenie obowiązujące dla ozonu kryterium poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin (klasa D2).

W ocenie jakości powietrza stwierdzono, że nie wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10, a przekroczenia benzo(a)pirenu wystąpiły jedynie na obszarze strefy zachodniopomorskiej. Taki wynik oceny jest efektem sprzyjających warunków meteorologicznych, które panowały w okresie jesienno-zimowym w 2020 r. Następstwem łagodnych warunków atmosferycznych była mniejsza emisja zanieczyszczeń pyłowych z sektora komunalno-bytowego, która jest szczególnie odpowiedzialna za wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10.

3.2.4. Klimat

Na terenie Polski w oparciu o „Regiony Klimatyczne Polski”⁸ wyodrębniono 28 obszarów, które wykazują pewne odrębne charakterystyczne cechy klimatu wyrażone średnią roczną liczbą dni z poszczególnymi typami pogody. Obszary te uznano za regiony klimatyczne oznaczając je cyframi I-XXVIII, przypisując nazwy w większości przypadków do nazw jednostek fizycznogeograficznych. Cechą charakterystyczną granic regionów klimatycznych jest ich różna wyrazistość. Przejścia między poszczególnymi obszarami klimatycznymi traktujemy jako strefę przejściową, w której następują stopniowo zmiany parametrów (określenie średniej rocznej liczby dni z poszczególnymi typami pogody w każdym regionie klimatycznym).

Według regionalizacji klimatycznej tereny Nadleśnictwa Drawno leżą w:

- regionie VII– Środkowpomorskim

Region ten obejmuje środkową część Pojezierza Pomorskiego. Na omawianym obszarze nie notuje się występowania skrajnych, w porównaniu z pozostałymi regionami, wartości średnich liczb dni z wyróżnionymi typami pogody. Do liczniejszych niż na wielu innych obszarach należą dni z pogodą umiarkowaną ciepłą z dużym zachmurzeniem i opadem (ponad 36 dni w roku) oraz z pogodą chłodną i deszczową. Do mniej licznych niż w innych regionach należą dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną, bez opadu. Jest ich tutaj w roku tylko około 11.

Puszcza Drawska, położona na południowym skłonie Pojezierza Pomorskiego, ma klimat przejściowy między ostrym klimatem Pomorza a łagodniejszym klimatem nizin wielkopolskich⁹. Wyraźne są tu wpływy morskie i atlantyckie. Średnia roczna temperatura wynosi 7,9°C, a średni roczny opad wynosi 592 mm. Charakterystycznymi cechami klimatu Puszczy Drawskiej są:

- niska amplituda rocznych wahań temperatury,
- opóźniona wiosna,
- długa ciepła jesień,
- mało śnieżna i łagodna zima,
- przewaga wiatrów zachodnich i północno-zachodnich,
- późne przymrozki wiosenne,
- długotrwałe okresy suszy wiosennej,
- okres wegetacyjny – 210 dni.

3.2.5. Drzewostany

Drzewostany są głównym przedmiotem planu urządzenia lasu, dlatego też w *Prognozie* poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

W lasach Nadleśnictwa Drawno występuje 61 gatunków drzew i krzewów, spośród których 19 pełni rolę gatunków panujących w drzewostanach. Dla zachowania tej różnorodności, a nawet jej

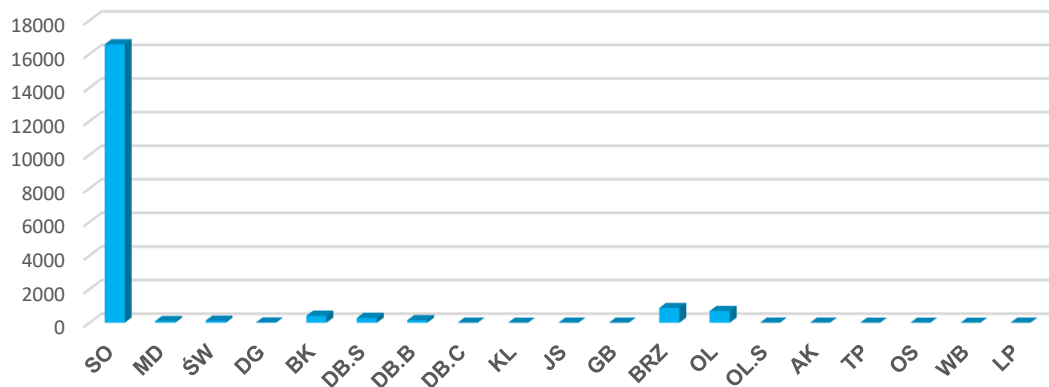
⁸ Woś A. 1999. *Klimat Polski*. PWN. Warszawa

⁹ www.eko.org.pl/lkp/dpn

zwiększenia, *Plan* zwraca uwagę na właściwy dobór gatunków nie tylko w uprawach i warstwie drzewiastej, ale też w podszytach.

Wszelkie czynności gospodarcze w drzewostanie należy więc realizować tak, by wytworzyły się korzystne warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu.

Gatunki panujące w Nadleśnictwie Drawno:

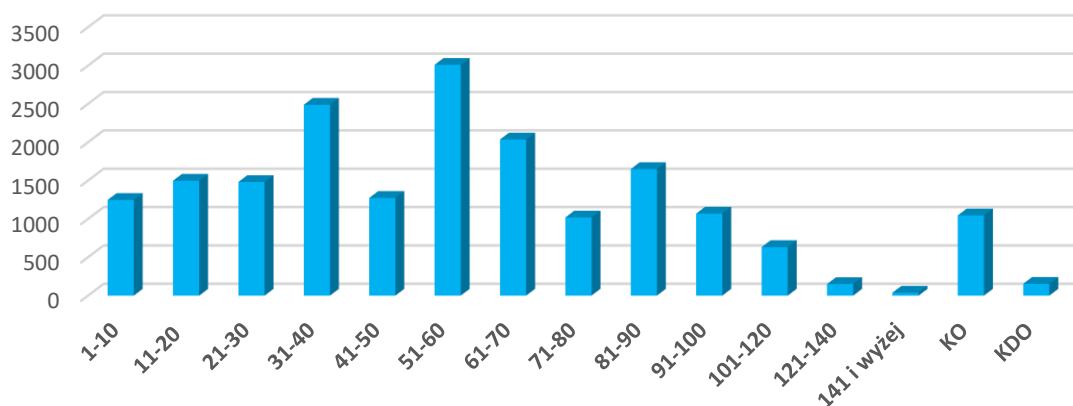

Rysunek 1. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących

Oceniając udział powierzchniowy wg gatunków panujących należy stwierdzić, że w drzewostanach Nadleśnictwa zdecydowanie przeważa sosna (86%). Pozostałe gatunki zajmują zdecydowanie niższą powierzchnię: olsza (3,6%), brzoza (4,6%), buk (2,2%) i dąb szypułkowy (1,4%).

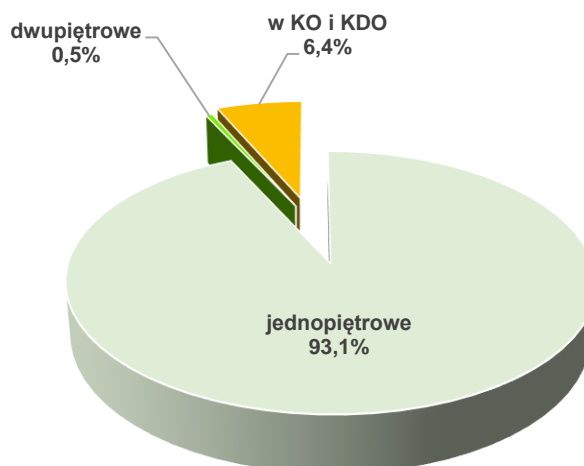
Struktura wiekowa drzewostanów w Nadleśnictwie Drawno:

Rysunek 2. Struktura wiekowa drzewostanów

W Nadleśnictwie największy udział mają drzewostany w wieku 51-60 lat (IIIB klasa wieku) – 15,6% ogółu powierzchni. Wysoki jest także udział drzewostanów w klasie odnowienia (KO).

Budowa pionowa drzewostanów w Nadleśnictwie Drawno:

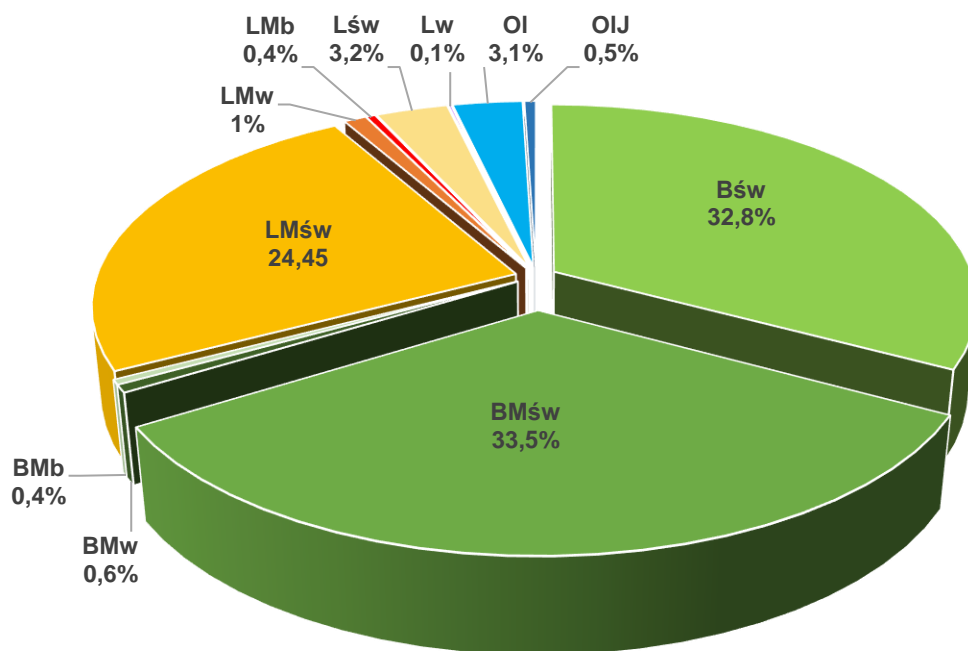
Rysunek 3. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

W Nadleśnictwie zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują aż 93% powierzchni. Drzewostany w KO i KDO stanowią 6% powierzchni. Marginalną powierzchnię zajmują drzewostany dwupiętrowe (0,5%).

Na terenie Nadleśnictwa Drawno występuje 301 wydzieleń, na których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra, na ogólnej powierzchni 1619,90 ha.

Typy siedliskowe lasu

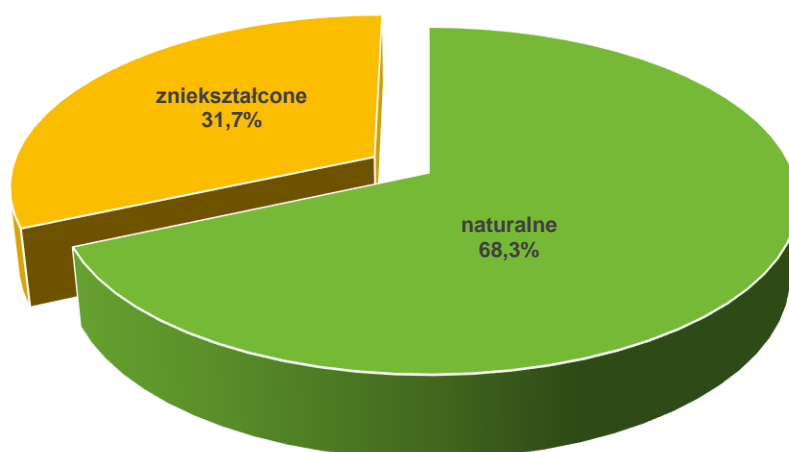
Dominującymi typami siedliskowymi w Nadleśnictwie są: BMśw - 33,5 %, Bśw – 32,8 %, LMśw – 24,4 %. Siedliska borowe zajmują łącznie 67,3 %, lasowe i Ol – 32,7 % powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

Rysunek 4. Udział procentowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Drawno

Formy aktualnego stanu siedliska

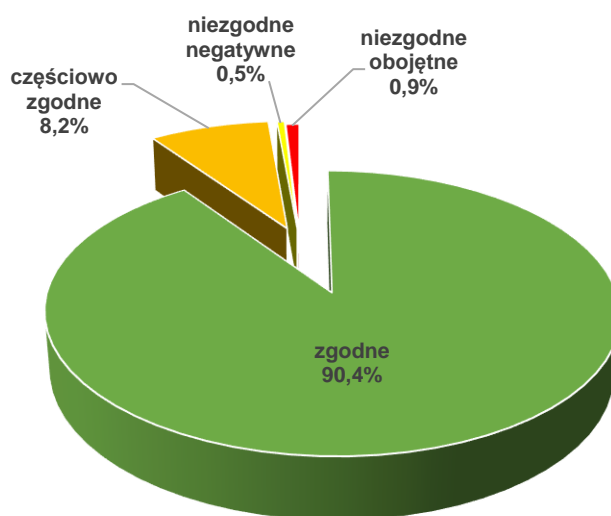
W Nadleśnictwie Drawno dominują siedliska naturalne – stanowią 68% powierzchni. Powierzchnia siedlisk zniekształconych jest zdecydowanie niższa, stanowi 32% powierzchni. Na terenie Nadleśnictwa nie występują siedliska zdegradowane i silnie zdegradowane.

Rysunek 5. Formy stanu siedliska

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem

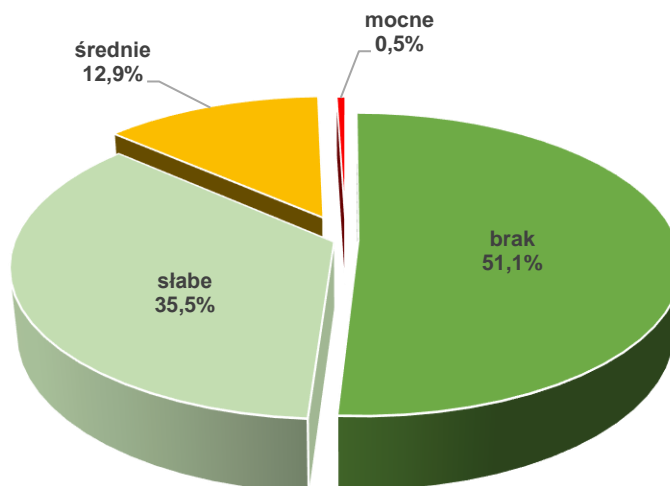
Największą powierzchnię zajmują w Nadleśnictwie drzewostany zgodne z siedliskiem i stanowią aż 90,4 % powierzchni wszystkich drzewostanów. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem (8,2% powierzchni) i drzewostany niezgodne (1,4%).

Rysunek 6. Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

Formy degeneracji ekosystemu leśnego – borowacenie (pinetyzacja)

Z zestawień wynika, że 51% powierzchni Nadleśnictwa zajmują drzewostany, w których zjawisko borowacenia nie występuje. Nieco mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany charakteryzujące się słabą pinetyzacją (35,5%). Borowaceniowi średniemu uległo 13%, a borowaceniowi mocnemu 0,5% powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa.

Rysunek 7. Borowacenie w Nadleśnictwie Drawno

Formy degeneracji ekosystemu leśnego – neofityzacja

Na terenie Nadleśnictwa stwierdzono w udziale drzewostanów 17 gatunków drzew i krzewów obcych, występujących w warstwie drzew, podrostów oraz podszytu (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 4. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w Nadleśnictwie

Gatunek	Forma występowania								Razem	
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjśc)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień		w warstwie przestoi i zadrzewień
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzielen					
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	122	1	-	1622	3	1748
dagleźja zielona	5	14,07	16	5,03	78	1	2	6	21	129
dąb czerwony	2	1,74	8	2,22	156	2	7	8	8	191
kasztanowiec biały	-	-	1	0,21	30	-	1	-	13	45
klon jesionolistny	-	-	-	-	6	-	-	1	-	7
kosodrzewina	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
orzech czarny	-	-	-	-	2	-	-	-	1	3
platan klonolistny	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
robinia akacyjowa	1	1,45	9	1,61	140	2	-	93	22	267
sosna Banksa	-	-	-	-	6	-	-	1	-	7
sosna czarna	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
sosna limba	-	-	-	-	1	-	-	3	-	4
sosna smołowa	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
sosna wejmutka	-	-	1	0,31	24	-	1	6	3	35
śliwa ałyczna	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	13	-	13

Gatunek	Forma występowania								Razem	
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjśc)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień		w warstwie przestoi i zadrzewień
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydziałów					
żywotnik zachodni	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2

Znaczącym problemem jest występowanie czeremchy amerykańskiej i lokalnie robinii akacjowej w podszyciu. Na odnawianych powierzchniach gatunek ten może stanowić konkurencję dla pożądanych gatunków. Pozostałe gatunki nie są ekspansywne, przez co nie stanowią zagrożenia w gospodarce leśnej.

Formy degeneracji ekosystemu leśnego – monotypizacja

Na terenie Nadleśnictwa Drawno monotypizacja nie występuje.

Drzewostany cenne przyrodniczo

Na terenie Nadleśnictwa Drawno wytypowano 9 drzewostanów o łącznej powierzchni 15,85 ha, które wyróżniają się swoimi walorami przyrodniczymi – starodrzewy, drzewostany nawiązujące do naturalnych zbiorowisk leśnych, niekiedy ze stanowiskami gatunków rzadkich i chronionych. Nie planuje się w nich, w najbliższym dziesięcioleciu użytkowania rębego.

Parki, drzewostany o charakterze parkowym

Na gruntach Nadleśnictwa znajdują się drzewostany będące pozostałością dawnych parków. Łącznie obiekty te zajmują powierzchnię 19,48 ha.

Ekosystemy referencyjne

Ekosystemy referencyjne to reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów zachowane w stanie naturalnym bądź zbliżonym do naturalnego.

Zarządzeniem Nr 15/2021 Nadleśniczego Nadleśnictwa Drawno z dnia 17 maja 2021 r. ustanowiono ekosystemy referencyjne o łącznej powierzchni 966,68 ha. (wg. Planu powierzchnia tych ekosystemów wynosi 966,94 ha).

Drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego

Na terenie Nadleśnictwa Drawno drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego (tj. strefy ochrony całorocznej, WDN, d-stany w rezerwach i pozostałe d-stany będące ekosystemami referencyjnymi) zajmują powierzchnię 696,31 ha.

3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa

Tabela 5. Zestawienie form ochrony przyrody w zasięgu Nadleśnictwa

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. na gruntach N-ctwa (ha)	Udział % na gruntach N-ctwa
1	2	3	4
Rezerwaty przyrody	2	73,77	0,4
Obszar Natura 2000 – OSO	1	19702,95	99,5
Obszar Natura 2000 – SOO	3	2728,16	13,8
Obszary chronionego krajobrazu	4	12564,36	63,4
Pomniki przyrody	18	-	-
Użytki ekologiczne	18	96,68	0,5
Ochrona gatunkowa grzybów i porostów*	1	-	-
Ochrona gatunkowa roślin*	47	-	-
Ochrona gatunkowa zwierząt*	34	-	-

* gatunki ze znaną lokalizacją w wydzieleniach leśnych

3.3.1. Rezerwaty przyrody

- **Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”**

Rezerwat został uznany Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 41 z 1996 r., poz. 400). Stan prawny został zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 30 sierpnia 2017 r., poz. 3593).

Rezerwat o powierzchni 33,22 ha położony jest na terenie gminy Recz (powiat choszczeński).

Cel ochrony:

Zachowanie ekosystemu żyznego lasu liściastego oraz kompleksów źródliskowych wraz z procesami ich naturalnej dynamiki oraz związaną z nimi cenną florą i fauną.

Opis przedmiotu poddanego ochronie:

Rezerwat obejmuje obszar leśny wraz ze starym cmentarzem oraz szereg wąwozów i dolin, stykających się z krawędzią rzeki Reczanki (dopływ Iny). Na całym jego obszarze liczne są strumienie i niewielkie cieki, najczęściej połączone właśnie z Reczanką. Występują tu cenne utwory źródliskowe, tzw. trawertyny, stanowiące swoiste siedlisko wielu gatunków flory i fauny. Rezerwat jest szczególnie piękny w okresie wiosny, kiedy zakwitają rośliny runa, tworząc na dnie lasu duże, efektowne płaty. Wśród nich są gatunki roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich takie jak czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, obrazki plamiste *Arum maculatum*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* oraz cenne

gatunki grzybów (m.in. purchawica olbrzymia *Calvatia gigantea*, gwiazdosz wzniesiony *Geastrum fornicatum*).

Istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze”:

- obecność oraz ekspansja gatunków obcych siedliskowo, tj. świerka *Picea abies*, robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*, klonu jesionolistnego *Acer negundo*, brzozy *Betula pendula* na siedlisku grądu subatlantyckiego *Stellario-Carpinetum*;
- zanikanie rzadkich i chronionych gatunków roślin na skutek sukcesji;
- istnienie napowietrznej linii elektroenergetycznej 15Kv (L-312 kierunek Węgorzyno), co wiąże się z koniecznością regularnego wycinania podrostu drzew, ekspansją roślinności porębowej oraz niebezpieczeństwem kolizji dla ornitofauny;
- presja turystyczno-rekreacyjna związana z zaśmiecaniem rezerwatu, zanieczyszczeniem poboczy dróg (dzikie wysypiska) oraz niszczeniem cennych gatunków flory, fauny i grzybów;
- kradzież drewna, kłusownictwo, zbiór owoców runa leśnego, przybijanie tabliczek do drzew;
- dzikie wyrobiska złóż mineralnych i pobór wód powierzchniowych i podziemnych z terenu rezerwatu (wykopywanie rowów odprowadzających wodę z rezerwatu);
- bariery ekologiczne w postaci drogi krajowej nr 10 i linii kolejowej, uniemożliwiające swobodny transfer genów roślinnych i zwierzęcych pomiędzy rezerwatem a gruntami leśnymi i zadrzewionymi w obrębach ewidencyjnych Wielgoszcz, Suliborek, Rybaki i Słutowo w gminie Recz;
- ruch pojazdów samochodowych oraz ciągników rolniczych po wyznaczonym szlaku;
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz zmiana stosunków wodnych wód gruntowych w otoczeniu rezerwatu, w tym zrzut wód ze stawów rybnych używających priorytetowe siedlisko przyrodnicze 7220 (źródlika wapienne).

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 16 z 2009 r., poz. 651), zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 kwietnia 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 25.04.2017 r., poz. 1764).

- **Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”**

Rezerwat został uznany Rozporządzeniem Nr 45/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 3 sierpnia 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 91 z 2007 r., poz. 1563). Stan prawny został zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 21 sierpnia 2017 r., poz. 3534).

Rezerwat o powierzchni 66,06 ha położony jest na terenie gmin Drawno i Bierzwnik (powiat choszczeński). Dla rezerwatu wyznaczono otulinę o powierzchni 220,06 ha na terenie gmin Drawno i Bierzwnik (powiat choszczeński).

Cel ochrony:

Zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynnę wypływającego się jeziora Konotop, wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin oraz zwierząt.

Opis przedmiotu poddanego ochronie¹⁰:

Rezerwat obejmuje ochroną torfowisko wypełniające wąską rynnę polodowcową, długą na ok. 3 km, położone ok. 2 km na zachód od miejscowości Zatom (otulina Drawieńskiego Parku Narodowego). Większość torfowiska ma obecnie charakter torfowiska wysokiego, porośniętego mszarem kępkowo-dolinkowym *Andromedo-Sphagnetum magellanici* z luźną, karłowatą sosną. Na okrajkach dominuje kępkowy mszar z wełnianką pochwowatą *Sphagno recurvi-Eriophoretum vaginati*. Znamienne jest liczne występowanie rzadkiej w Puszczy Drawskiej bażyny czarnej *Empetrum nigrum*. Południowy kraniec torfowiska przechodzi w jezioro Konotop, otoczone szuwarem kłociowym i trzcinowym. Strefa przejściowa między torfowiskiem wysokim a jeziorem Konotop ma charakter silnie uwodnionych torfowcowych mszarów dywanowych z wełnianką wąskolistną i turzycą dzióbkowatą lub niskoturzycowych, podszytych torfowcami szuwarów. Na wschodniej krawędzi torfowiska jest miejsce wyraźnie zasilane wodami soligenicznymi, wyróżniające się pod względem roślinności. Licznie rośnie tu storczyk krwisty *Dactylorhiza incarnata*. Stwierdzono tu również kilka osobników bardzo rzadkiego storczyka – wątlika błotnego *Hammarbia paludosa*, a także niewielką populację kruszczyka błotnego *Epipactis palustris*. Osobliwością florystyczną tego miejsca jest też ponikło skąpokwiatowe *Eleocharis quinqueflora*. Północne krańce rynny, rozdzielającej się tu na dwie odnogi, są silnie przesuszone i wypełnione przez mozaikę szuwarów turzyc i traworośli.

Złoże torfowe w granicach rezerwatu wykazuje bardzo zbliżoną, niekiedy jednorodną budowę. Bezpośrednio na mineralnym, piaszczystym podłożu występuje kilkumetrowa warstwa gytii organicznej o galaretowatej konsystencji i szarobrunatnej barwie, z nielicznymi przewarstwieniami zawierającymi niewielką domieszkę węglanu wapnia. Miąższość gytii (w zależności od głębokości rynny) często przekracza 6 m. Wskazuje to na pojezierną genezę torfowiska. Na gytii zalega warstwa torfu wełniankowo-torfowcowego o miąższości 1-2,5 m.

Istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”:

- potencjalne antropogeniczne zmiany bilansu wodnego;
- degeneracja północnych fragmentów torfowiska na skutek zmian stosunków wodnych i ekspansji trzciny oraz drzew i krzewów lekkonasiennych;

---

¹⁰ Pawlaczyk-Kujawa J., Pawlaczyk P. 2014. *Torfowiska obszaru Natura 2000 „Uroczyńska Puszczy Drawskiej”*. Zasoby-ochrona. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin.

- nielegalna penetracja torfowiska i związane z tym zaśmiecanie i wydeptywanie torfowiska związane z nielegalnym zbiorem żurawiny;
- kłusownictwo na jeziorze Konotop.

Rezerwat posiada zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”.

3.3.2. Obszary Natura 2000

Natura 2000 jest przyjętym przez Unię Europejską systemem ochrony wybranych elementów przyrody, najważniejszych z punktu widzenia całej Europy. System ten nie ma zastępować systemów krajowych, ale je uzupełniać – dawać merytoryczne podstawy do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega na wybraniu (wg określonych kryteriów), a następnie objęciu skuteczną ochroną określonych obszarów. Podstawę do wybrania i ochrony obszarów zaliczanych do systemu Natura 2000 stanowią dwie dyrektywy europejskie: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa:

- **Dyrektywa Rady 2009/147/WE** (Wild Birds Directive) z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywa Ptasia). W myśl tej dyrektywy powołuje się **Obszary Specjalnej Ochrony (OSO)**.
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG** (Habitat Directive) z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Habitatowa bądź Siedliskowa). Dyrektywa ta zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do typowania terenów ważnych dla ochrony gatunków oraz siedlisk jako **Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO)**.

W dniu 21 stycznia 2021 r. Komisja Europejska zatwierdziła Obszary Mające Znaczenie dla Wspólnoty. Z chwilą zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską obszar podlega wszystkim przepisom ustaw. Wyznaczenie obszarów siedliskowych (SOO) nastąpi w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska (na gruntach Nadleśnictwa Drawno rozporządzeniem Ministra Środowiska wyznaczono jeden obszar sieci Natura 2000).

Rozporządzeniami Ministra Środowiska wyznaczono obszary specjalnej ochrony ptaków. Art. 33. 1. Ustawy o Ochronie Przyrody zabrania podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000.

Przepis ten stosuje się odpowiednio dla projektowanych obszarów Natura 2000.

Na gruntach Nadleśnictwa Drawno znajdują się:

- specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej OZW:
  - **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046;**
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):
  - **Dolina Iny koło Recza PLH320004;**

- **Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023;**
- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016.**

Tabela 6. Zestawienie zbiorcze powierzchni obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Drawno

	Powierzchnia [ha]	
Sumaryczna powierzchnia obszarów Natura 2000	22431,11	% pow. nadleśnictwa
Rzeczywista powierzchnia obszarów Natura 2000	19702,95	99,5

Tabela 7. Zestawienie wspólnych powierzchni [ha] obszarów Natura 2000

	PLH320004	PLH320023	PLH320046	PLB320016
PLH320004	X	-	-	218,16
PLH320023	-	X	-	711,22
PLH320046	-	-	X	1798,78
PLB320016	218,16	711,22	1798,78	X

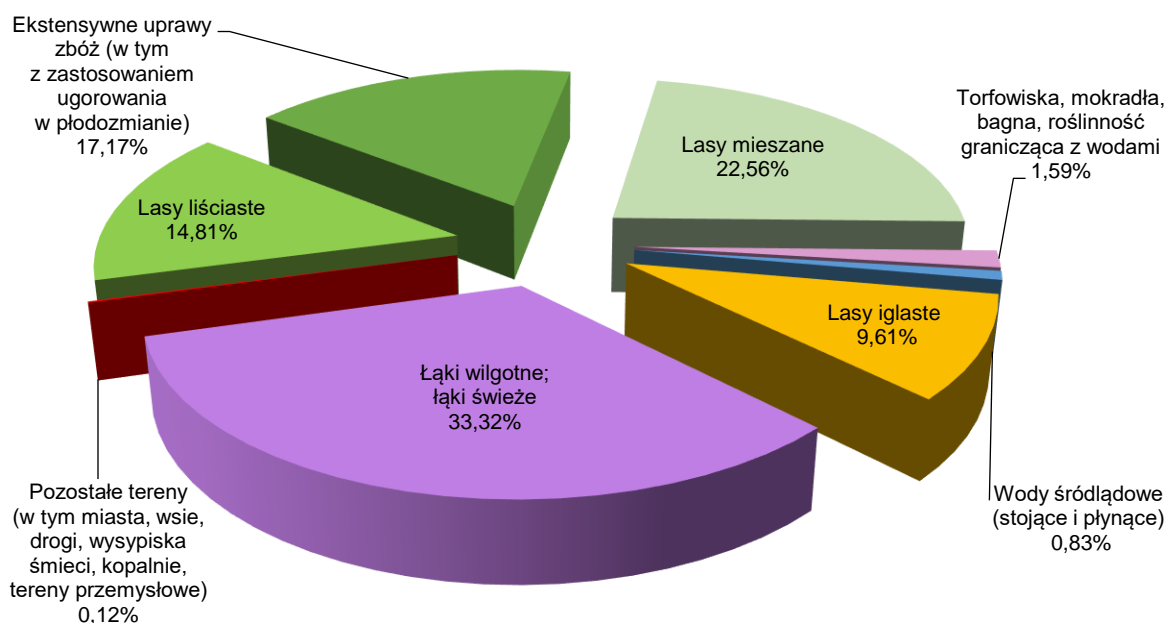
- **Dolina Iny koło Recza PLH320004**

Obszar o powierzchni 4471,82 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Iny koło Recza (PLH320004) (Dz. U. z dnia 9.08.2018 r., poz. 1528).

Tabela 8. Zestawienie powierzchni SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004

Dolina Iny koło Recza PLH320004	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	4471,82	867,58	218,16	1,1
Oddział, pododdział	Obręb Kiełpino Leśnictwo Żółwino oddz.: 26a-z, ax-hx, ~a, ~b; 27a, b, i, j, ~a, ~b, ~c, ~d; 28a-g, ~a; 29a-i, ~a, ~b; Leśnictwo Kołki oddz.: 217i-m; 222f-j, ~f, ~g, ~h; 223a-o, ~a; 224b-h, ~a, ~b, ~d; 225j, ~c, ~d; 226g-m, ~d; 227a-c, ~c; 228a-i, ~a; 229a, b, ~b, ~c; 230a-i, ~b, ~c			

Ogólna charakterystyka obszaru

Rysunek 8. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (wg SDF)

Opis obszaru¹¹:

Teren ostoi ciągnie się od miejscowości Recz do drogi Suchań-Piasecznik, obejmując środkowy fragment doliny rzeki Iny oraz jej dopływów: rzek Reczanki, Wardynki, Stobnicy i mniejszych strumieni. Ponadto w obszarze występują nieliczne naturalne jeziora, których łączna powierzchnia wynosi ok. 56 ha. Są one zlokalizowane głównie w bocznych dolinach: w rynnach wapnickiej, w sąsiedztwie miejscowości Rajsko, a także w okolicy Chelpy i w górnym biegu rzeki Wardynki. Doliny rzeczne porozcinane są przez płaskie i faliste wysoczyzny morenowe. Na zboczach dolin wykształciły się formy erozyjne i akumulacyjne formy wodnolodowcowe, stanowiące obecnie miejsca wydobywania się na powierzchnię wód podziemnych, występowania mokradeł i cieków. W formach erozyjnych zgromadzony jest torf, trawertyny i mady rzeczne. Złoże torfu „Dolina Iny” należy do największych w regionie, natomiast w dolinie Reczanki i Wardynki zlokalizowane są najgłębsze i najbardziej aktywne hydrologicznie torfowiska źródłiskowe, których bogate w węglan wapnia wody podziemne wydobywają się pod znacznym ciśnieniem hydrostatycznym. Efektem takich warunków hydrologicznych jest wykształcenie się i dominacja w strukturze siedlisk przyrodniczych formacji łąkowych przy źródłach i na dnach dolin, natomiast na morenowych zboczach dolin głównych i w rozcięciach erozyjnych przeważają dobrze wykształcone grądy i buczyny. Ponadto w ostoi występują wilgotne i zmiennowilgotne łąki z roślinnością typową dla siedlisk zasobnych w wapń. Wyływy wód podziemnych przyczyniły się także do wykształcenia młaków źródłiskowych z roślinnością typową dla mechowiskowych torfowisk

¹¹ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004

węglanowych. Obrzeża dolin, utworzone m. in. przez ozy, kemy, terasy akumulacyjne, są zalesione lub porośnięte przez roślinność ciepłolubną i napiaskową (murawy kserotermiczne oraz półnaturalne suche łąki).

Jakość i znaczenie¹²

Łącznie stwierdzono w ostoi występowanie 13 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 8 gatunków z Załącznika II tej dyrektywy. Ponadto ostoja stanowi cenny korytarz ekologiczny regionalny i ponadregionalny, intensywnie wykorzystywany przez ptaki migrujące.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 1918). Pewne zmiany dotyczące wybranych zapisów ww. dokumentu wprowadza Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 28 maja 2018 r., poz. 2604).

• **Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023**

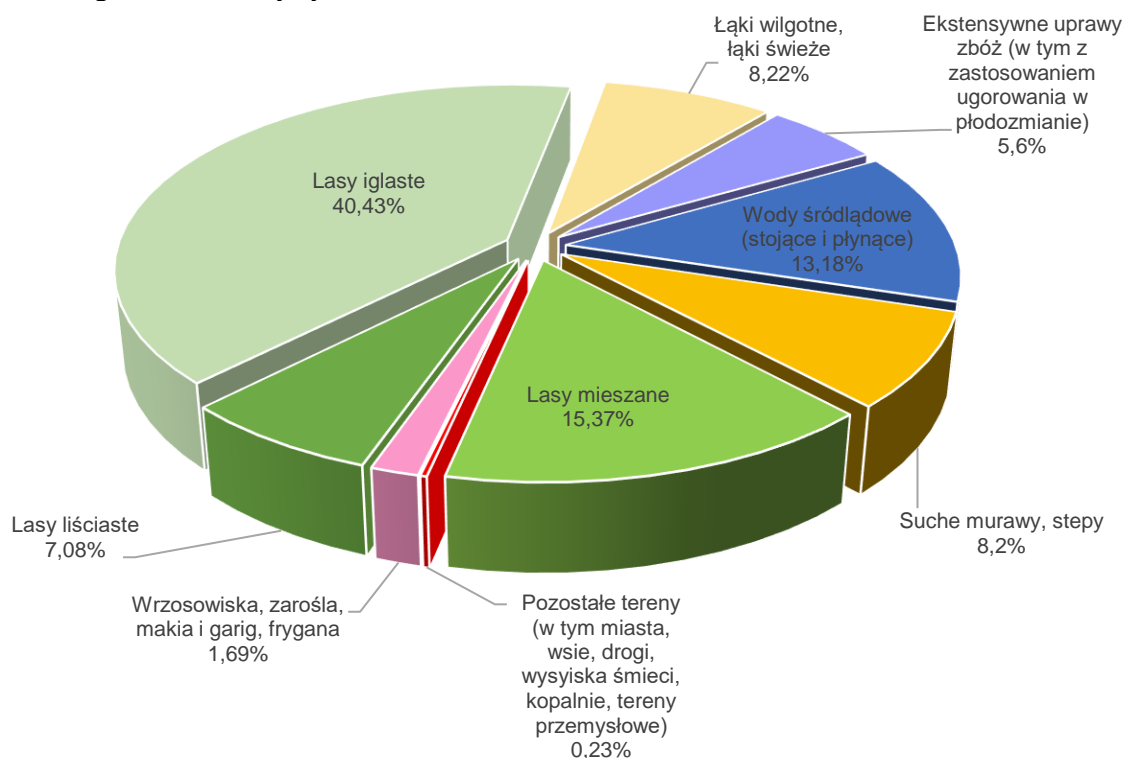
Obszar o powierzchni 15046,70 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jezioro Lubie i Dolina Drawy (PLH320023) (Dz. U. z 2021 r., poz. 1315).

Tabela 9. Zestawienie powierzchni obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	15046,70	1174,34	711,22	3,6
Oddział, pododdział	Obwód Drawno Leśnictwo Prostynia oddz.: 1a-f, ~a; 2a-h, ~a, ~b; 3a-h, ~b; 4a-g, ~a, ~b; 5a-d, ~a, ~b; 6a-d, ~b; 7a-c, ~a, ~d; 8a-f, ~b; 9a-c, ~a, ~b; 10a-c, ~a; 11a-f, ~a, ~d; 12a-d, ~b; 13a-x, ~a, ~b; 14a-f, ~a; 15f-k, ~c; 16i-l, ~c; 29Aa-c, ~a; 41Aa-z; 55Aa-i; 85Aa-f; Leśnictwo Drawa oddz.: 84a-h, ~a; 85a-f, ~a; 86c-f, ~a, ~b; 87a-d, g, i, t, y, ~a, ~b; 90b, c, f, g, i, ~c; 91a-j, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b; 93a, b, f, g, h; 94g, ~c; 103d, ~b; 104a-g, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-i, ~a, ~b; 107a, b, d-l, ~a, ~b; 115d, f, k, l, ~c, ~d; 116a-h, ~a, ~b; 116Aa-g; 116Ba-k, ~a; 117a-i, ~a, ~b; 118a-h, ~a, ~b; 127a, c, ~a, ~b; 128a-k, ~a; 130Aa-j, r, s, t, ~f, ~g, ~h; 138a, b, f, h, i, ~a, ~b, ~c; 139a-g, ~a, ~b; 140a, b, c, i, o, ~a, ~b			

¹² Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004

Ogólna charakterystyka obszaru

Rysunek 9. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (wg SDF)

Opis obszaru¹³:

Obszar obejmuje jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego (powierzchnia 1439 ha, głębokość 46 m), przez które przepływa rzeka Drawa. W granicach obszaru mieści się też odcinek doliny Drawy i Starej Drawy, usytuowany poniżej jeziora, wraz z otaczającymi łąkami i lasami. Dolna granica znajduje się przy jeziorze Grażyna koło Drawna. W granicach obszaru zawierają się także: fragment doliny Studzienicy, z bardzo dobrze rozwiniętymi zjawiskami źródłkowymi oraz najlepiej w regionie wykształconymi fragmentami grądów, a także fragmenty Puszczy Drawskiej z rozproszonymi torfowiskami mszarnymi i jeziorami dystroficznymi z płem mszarnym (jez. Okoń). Jezioro Lubie należy do typu jezior sielawowych, z podwodnymi łąkami ramieniowymi oraz reliktową fauną wodnych bezkręgowców. Odznacza się unikatową różnorodnością biologiczną związaną z tym siedliskiem – jest miejscem życia dwóch bardzo rzadkich gatunków skorupiaków uznawanych za relikty polodowcowe: *Mysis relicta* i *Pallasea quadrispinosa*. Jezioro stanowi także cenną ostoję ptaków związanych z krajobrazem leśno-jeziornym. Nad jego brzegiem rosną kwaśne buczyny i lasy olszowe o charakterze pośrednim między olsami i łąkami. Dolina Drawy znajdująca się w opisywanym obszarze jest żłobiona w piaskach sandrowych, porośniętych lasami Puszczy Drawskiej. Brzegi rzeki urozmaicają przełomy i mielizny. Rosną tu szuwały, a na linii rzeki znajduje się kilka eutroficznych jezior: Dębno Wielkie, Dębno Małe, Strunowo. W otoczeniu doliny występują także cenne płaty buczyn. Teren ten jest

¹³ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

niezamieszkały – stanowi poligon wojskowy, jednak tylko na niewielkich fragmentach rzeka i jej dolina wchodzi w skład obiektów taktycznych. Do rzeki przylega szeroka strefa ochronna, izolująca od obszarów, gdzie odbywają się ćwiczenia wojskowe. Wśród lasów i wrzosowisk rozmieszczone są dobrze wykształcone torfowiska mszarne z licznym stanowiskami gatunków chronionych (m. in. bagnicy torfowej *Scheuchzeria palustris*, rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, bagna zwyczajnego *Ledum palustre*). Wykształciły się także torfowiska alkaliczne, niektóre posiadają wręcz charakter torfowisk nakredowych. W kilku miejscach na torfowiskach stwierdzono stanowiska lipiennika Loesela *Liparis loeseli*, dla którego ostoja jest jednym z najważniejszych obszarów w województwie zachodniopomorskim. Bardzo malownicze jest koryto Starej Drawy, wzdłuż którego zachowały się stare drzewostany buczyn i dąbrów. W pobliżu doliny występują też jeziora z twardą wodą otoczone szuwarami kłociowymi (jez. Za Dywizją, Marglowe, Borowo). Poniżej Prostyni rzeka płynie przez duże torfowisko niskie, podścielone bardzo grubą warstwą gytii. W dolinie znajdują się cenne łąki z groszkiem błotnym, stanowiące ważną ostoję derkacza. Ujście Drawy do Jez. Grażyna to płytka delta z kompleksem szuwarów i roślinności wodnej.

Jakość i znaczenie¹⁴

Ostoja obejmuje teren koncentracji dużej liczby cennych siedlisk przyrodniczych, szczególnie jezior ramienicowych, eutroficznych i dystroficznych, torfowisk (przejściowych i nakredowych) oraz suchych wrzosowisk. Doskonale wykształcone są tu kompleksy torfowiskowych siedlisk przyrodniczych, dla których obszar ważny jest co najmniej w skali regionalnej. Ma też szczególne znaczenie dla ochrony gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (m. in. kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej) oraz regionalnych zasobów lipiennika Loesela i sierpowca błyszczącego. Od 2007 r. teren na poligonie upodobało sobie stado żubrów (kilka osobników wsiedlonych pierwotnie na teren Nadleśnictwa Łobez), a także stale przebywa tu także wataha wilków. Obszar stanowi część ważnego korytarza ekologicznego doliny Drawy.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1928). Pewne zmiany dotyczące wybranych zapisów ww. dokumentu wprowadza Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 13 grudnia 2019 r., poz. 6647).

---

¹⁴ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

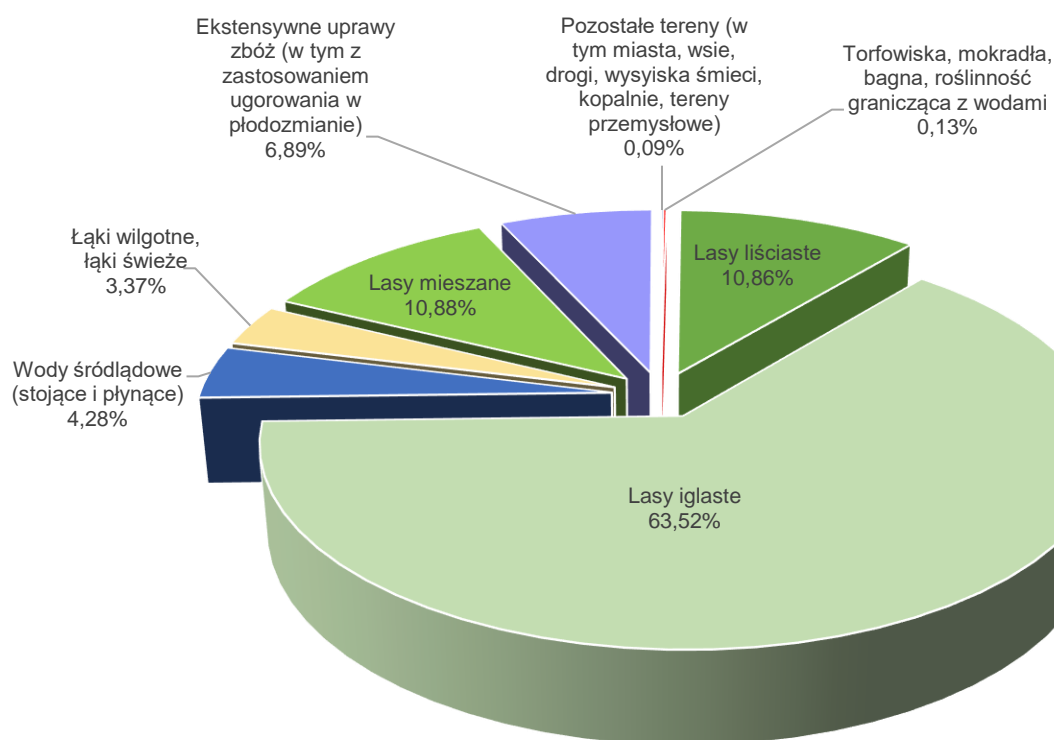
- **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Obszar o powierzchni 74416,30 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2021/161 z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia czternastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2021)21). Dla tego typu obszaru można stosować pełną procedurę z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej. Wydaniem rozporządzenia Ministra Środowiska obszar ten formalnie stanie się Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk.

Tabela 10. Zestawienie powierzchni obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	74416,30	3201,75	1798,78	9,1
Oddział, pododdział	<p>Obręb Drawno Leśnictwo Borowiec oddz.: 149a, f, g, h; 152a, ~c; 154a, b, c, f, ~b, ~c; 155a, b; 156a, g, h, i, ~c; 157a-i, ~a, ~c, ~d, ~f; 157Aa-g; 158a-i, ~a, ~b; 159Aa, c, ~c; 167b-f, ~a, ~c, ~d; 168a-i, ~a, ~c, ~d; 201a-k, ~a;</p> <p>Leśnictwo Barnimie oddz.: 221a-c, ~b, ~c; 239a, b, c, l, m, n, s, ~d; 345a-g, ~a; 346a-l, ~a, ~b; 347a-i, ~a, ~b, ~c; 348a-h, ~a, ~b, ~c; 349a-j, ~a, ~b; 350a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 369a-d, ~a; 370a-i, ~a; 371a-i, ~a; 372a-i, ~a, ~b; 373a-f, ~a; 374a-f, ~a, ~b, ~c; 375a-j, ~a, ~b, c, ~d; 386a-i, ~a; 387a-d, ~a; 388a, b, ~a; 389a-c, ~a, ~b; 390a-d, ~a; 391a-i, ~a, ~b; 392a-d, ~a, ~b; 393a, b, ~a, ~b; 394c, ~b;</p> <p>Obręb Kiełpino Leśnictwo Zdanów oddz.: 99f-h; 100c-f; 101b, g-j, ~a, ~c, ~d, ~f; 102g, ~f; 108d, ~b; 109a-o, ~a, ~b, ~c; 110a-n, ~a, ~b; 111a, b, g-n, ~c, ~d; 112i-k, ~c, ~d; 127j-m, o, p, ~c; 128a-d, h-p, ~a, ~b, ~f, ~g, ~h, ~i; 129a-o, t, w, x, y, z, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 130a-g, ~a, ~b; 131a, ~a, ~b; 145f, h, ~d; 146a-j, ~a, ~b; 147a, h, i, ~b; 162d-h, j-l, ~a, ~b; 163a, d, ~c, ~d; 180a, g, h, ~c; 181g-k, ~b, ~c; 182g, ~c, ~d; 183g, ~c, ~d, ~f; 184s, t, y, z, ax, bx, ~c, ~d, ~f; 185j-r, ~c; 196a-h, ~a, ~b, ~c; 197a-s, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Kołki oddz.: 186h-r, ~c; 187d-j, ~c, ~d, ~f; 188f, g, i, ~d, ~f; 198a-g, ~a; 199a-g, ~a, ~b; 200a, b, g, h, ~b;</p> <p>Obręb Dominikowo Leśnictwo Dominikowo oddz.: 2a, d; 3a, g, h; 4a; 8b, ~d; 9a, d, ~d, ~f; 10a, b, j, k, ~d; 18a; 19a, ~b; 21c-h; 22b, ~b; 23a, ~c; 36a-f, ~a; 37a-d, ~a; 64a-h, ~a, ~b; 65d-i, ~b, ~c, ~d;</p> <p>Leśnictwo Międzybórz oddz.: 87a-g, ~a, ~b, ~c; 88a, b, ~a; 110a-h, ~a, ~b; 111a-f, ~a; 112a, b, ~a; 113a-f, ~a; 132a-j, ~a; 146g-j; 147a-k, ~a, ~b; 148a-c, g-l, ~b; 160h, i, ~d, ~f; 161a-h, ~a; 163a-d, g-o, ~b, ~c; 164d-j, ~b; 165f-l, ~b, ~c; 166h, i, ~b, ~c; 174a-k, ~a, ~b; 175d, ~c; 179a-d, g, j, k, ~b; 180f-l, ~c, ~d, ~f; 181h, i, ~c, ~d; 182g, ~c, ~f; 183d-k, ~c, ~d, ~f, ~g; 184g-j, ~b, ~c; 185i-n, ~b, ~c; 186a-m, ~a, ~b; 187a, ~c, ~d; 190a-c, ~a, ~b; 191a-c, ~a, ~b; 192a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 193a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-g, ~a, ~b; 195a-g, ~a, ~b; 196a-h, ~a, ~b; 197a-m, ~a, ~b; 198a-i, ~a, ~b; 199a-h, ~a, ~b</p>			

Ogólna charakterystyka obszaru

Rysunek 10. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (wg SDF)

Opis obszaru¹⁵:

Ostoja obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego, położonego na równinie sandrowej, w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W miejscach, gdzie teren jest pofałdowany, wzgórza osiągają wysokość do 121 m. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Obie rzeki meandrują, a doliny obramowane są wysokimi skarpami. Na wielu odcinkach rzeki płyną szybko ze względu na duży spadek terenu. Występują tu liczne jeziora (największym z nich jest Jezioro Ostrowieckie - 370 ha), zróżnicowane pod względem trofizmu wód: od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów, a niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. Występują tu także liczne, małopowierzchniowe, ale bardzo cenne torfowiska przejściowe i kilka dobrze zachowanych torfowisk alkalicznych.

Jakość i znaczenie¹⁶

W ostoi znajdują się dobrze zachowane, cenne siedliska przyrodnicze. W odniesieniu do żyznych i kwaśnych buczyn jest to jeden z ważniejszych obszarów w Polsce – uroczysko Radęcin

¹⁵ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

¹⁶ J. w.

w Drawieńskim Parku Narodowym i kwaśne buczyny na zboczach doliny Drawy są jednymi z nielicznych w kraju fragmentami buczyn o zachowanej naturalnej dynamice. Obszar ma duże znaczenie dla zachowania zasobów torfowisk przejściowych i alkalicznych, a także jezior różnych typów. Charakteryzuje go także liczne występowanie i bardzo dobry stan zachowania rzek włosienicznikowych. Występują tu bogate populacje wielu rzadkich i zagrożonych gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (m in. bobra, wydry). Bardzo bogata jest ichtiofauna, szczególnie reofilna fauna wodna. Ostoja ważna dla nocka dużego *Myotis myotis* – obejmuje przynajmniej dwie duże kolonie lęgowe tego gatunku.

Plan zadań ochronnych:

Obszar nie posiada planu zadań ochronnych.

- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**

Obszar o powierzchni 190279,05 ha ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179 z 2007 r., poz. 1275).

Tabela 11. Zestawienie powierzchni OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	190279,05	34529,95	19702,95	99,5

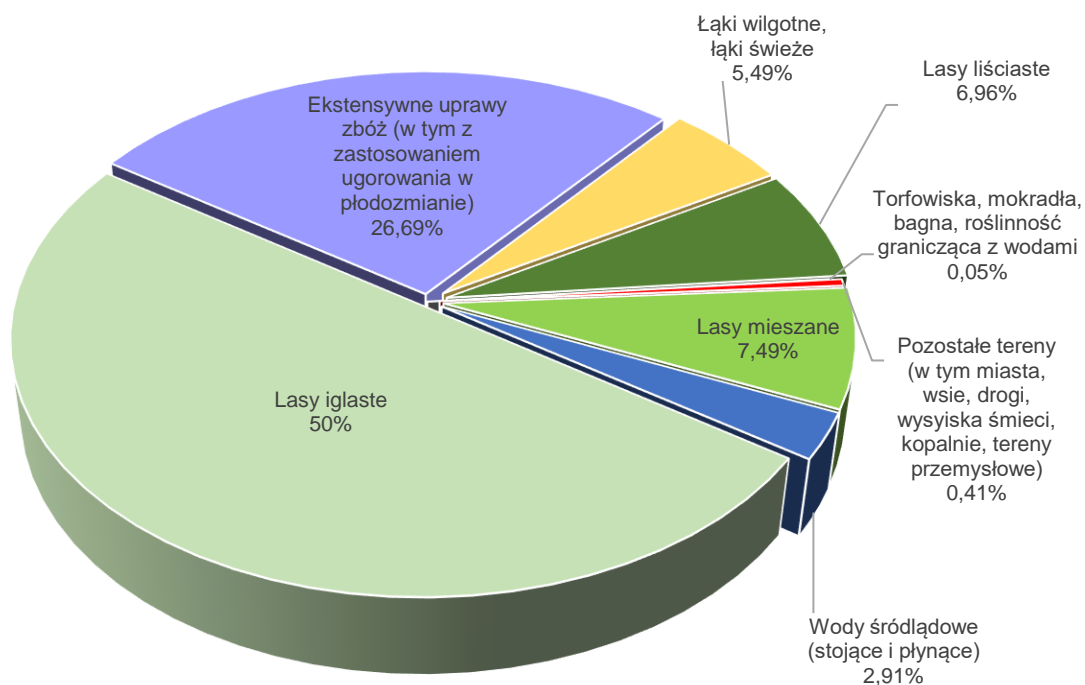
Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Oddział, pododdział	<p>Obręb Drawno</p> <p>Leśnictwo Prostynia oddz.: 1a-f, ~a; 2a-h, ~a, ~b; 3a-m, ~a, ~b; 4a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 5a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 6a-i, ~a, ~b, ~c; 7a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 8a-l, ~a, ~b, ~c; 9a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 10a-j, ~a, ~b, ~c; 11a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 12a-h, ~a, ~b, ~c; 13a-x, ~a, ~b; 14a-g, ~a, ~b; 15a-l, ~a, ~b, ~c; 16a-n, ~a, ~b, ~c; 17a-l, ~a, ~b; 18a-j, ~a, ~b, 19a-n, ~a, ~b; 20a-m, ~a, ~b; 21a-i, ~a, ~b, ~c; 22a-n, ~a, ~b; 23a-j, ~a, ~b; 24a-k, ~a, ~b; 25a-f, ~a; 26a-f, ~a; 27a-d, ~a; 28a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 29a-k, ~a, ~b; 29Aa-c, ~a; 30a-i, ~a, ~b; 31a-k, ~a, ~b; 32a-i, ~a, ~b; 33a-l, ~a, ~b; 34a-i, ~a; 35a-i, ~a, ~b; 36a-f, ~a, ~b; 37a-f, ~a, ~b, ~c; 38a-d, ~a; 39a-f, ~a; 40a-f, ~a, ~b; 40Aa-f, ~a, ~b; 41a-k, ~a, ~b, ~c; 41Aa-z; 42a-d, ~a, ~b, ~c; 43a-i, ~a, ~b, ~c; 44a-i, ~a, ~b, ~c; 45a-l, ~a, ~b; 46a-k, ~a, ~b; 47a-j, ~a, ~b; 48a-l, ~a, ~b; 49a-k, ~a, ~b; 50a-h, ~a, ~b, ~c; 51a-c, ~a, ~b; 52a, ~a, ~b; 53a-c, ~a, ~b; 54a, ~a, ~b; 55a-j, ~a, ~b, ~c; 55Aa-i; 56a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 56Aa-f, ~a, ~b, ~c; 57a-i, ~a, ~b, ~c; 58a-j, ~a, ~b; 59a-o, ~a, ~b; 60a-m, ~a, ~b, ~c; 61a-c, ~a, ~b; 62a-h, ~a, ~b; 63a-h, ~a, ~b; 64a-i, ~a, ~b; 65a-i, ~a, ~b; 66a-j, ~a, ~b; 67a, b, ~a, ~b; 68a-c, ~a, ~b; 69a-c, ~a, ~b; 70a-h, ~a; 71a-m, ~a, ~b; 72a-h, ~a, ~b; 73a-l, ~a, ~b; 74a-g, ~a, ~b; 75a-f, ~a, ~b; 76a-h, ~a, ~b; 77a-c, ~a, ~b; 85Aa-g, ~a; 87Aa, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Drawa oddz.: 78a-m, ~a, ~b; 79a-g, ~a, ~b; 80a-f, ~a, ~b; 81a-g, ~a, ~b; 82a-h, ~a, ~b; 83a, b, ~a, ~b; 84a-h, ~a; 85a-f, ~a; 86c, d, f, ~a, ~b; 87a-d, g, i, t, y, ~a, ~b; 90b, c, f, g, i, ~c, ~d; 91a-j, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b; 93a-h; 94a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 95a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 96a-i, ~a, b, ~c, ~d; 97a, b, ~a, ~b, ~c, ~d; 98a, b, ~a, ~b, ~c; 99a-c, ~a, ~b, ~c; 103d, ~b; 104a-g, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-i, ~a, ~b; 107a-l, ~a, ~b, ~c; 108a-m, ~a, ~b; 109a-n, ~a, ~b; 110a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 11a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 115d, f, k, l, ~c, ~d; 116a-h, ~a, ~b; 116Aa-g; 116Ba-k, ~a; 117a-i, ~a, ~b; 118a-h, ~a, ~b; 119a-g, ~a; 120a-i, ~a, ~b; 121a-h, ~a, ~b; 122a-f, ~a, ~b; 127a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 128a-k, ~a; 129a-g, ~a, ~b, ~c; 129Aa-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 130a-c, ~a, ~b, ~c; 130Aa-t, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 130Ba-s, ~a; 137a-m, ~a, ~b, ~c; 1378a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 139a-n, ~a, ~b, ~c; 140a-p, ~a, ~b, ~c; 141a-z, ax-dx, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Borowiec oddz.: 149a-l, ~a; 150a-h, ~a, ~b; 151a-f, ~a, ~b; 152a-j, ~a, ~b, ~c; 153a-i, ~a, ~b, ~c; 154a-k, a, ~b, ~c; 155a-j, ~a, ~b; 156a-i, ~a, b, ~c; 157a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 157Aa-g; 158a-i, ~a, ~b; 159a-k, ~a, ~b; 159Aa-h, ~a, ~b, ~c; 160a-o, ~a, ~b; 161a-g, ~a, ~b; 162a-h, ~a; 163a, b, ~a, ~b; 164a, ~a, ~b; 165a-d, ~a, ~b; 166a, b, ~a, ~b; 167a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 168a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 170a-f, ~a; 171a-i, ~a, ~b; 172a-j, ~a, ~b; 173a-d, ~a, ~b; 174a-d, ~a, ~b; 175a-j, ~a; 176a-d, ~a; 177a-f, ~a; 178a, ~a, ~b; 179a, b, ~a, ~b; 180a-c, ~a, ~b; 181a, b, a, ~c; 182a-d, ~a, ~b; 183a-h, ~a, ~b, ~c; 184a-j, ~a, ~b; 185a-i, ~a; 186a-h, ~a, ~b; 187a-f, ~a; 188a-h, ~a, ~b; 189a-l, ~a; 190a-i, ~a; 191a-i, ~a; 192a-f, ~a, ~b; 193a-c, ~a, ~b; 194a-k, ~a, ~b; 195a-h, ~a, ~b; 196a-g, ~a, ~b; 197a-h, ~a, ~b; 198a-c, ~a, ~b; 199a, b, ~a, ~b, ~c; 200a-g, ~a, ~b; 201a-k, ~a; 202a-n, ~a, ~b, ~c; 203a-k, ~a; 204a-f, ~a; 205a, b, ~a; 206a-f, ~a; 207a-h, ~a; 208a-h, ~a, ~b, ~c; 209a-g, ~a, ~b; 210a-k, ~a; 211a-i, ~a; 212a-h, ~a; 213a-f, ~a, ~b; 214a-k, ~a, ~b; 227a-g, ~a, ~b; 228a-g, ~a, ~b; 229a-d, ~a; 230a-f, ~a, ~b; 231a-f, ~a, ~b; 232a-c, ~a, ~b; 233a-c, ~a, ~b; 234a-h, ~a, ~b;</p>			

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
			<p>Leśnictwo Barnimie oddz.: 221a-i, ~a, ~b, ~c; 222a-o, ~a, ~b, ~c; 223a-j, ~a, ~b; 224a-j, ~a; 225a-h, ~a; 226a-f, ~a, ~b; 239a-y, ~a, ~b, ~c, ~d; 240a-p, ~a, ~b, ~c; 241a-j, ~a; 242a-i, ~a, ~b; 243a-h, ~a, ~b; 244a-d, ~a; 245a-d, ~a; 246a-k, ~a, ~b; 247a-j, ~a, ~b; 248a-j, ~a, ~b; 259a-h, ~a, ~b, ~c; 260a-m, ~a, ~b; 261a-h, ~a; 262a-f, ~a, ~b; 263a-l, ~a, 264a-c, ~a; 265a-g, ~a; 266a-g, ~a, ~b; 267a-k, ~a, ~b, ~c; 268a-s, ~a, ~b, ~c; 279a, ~a; 280a-f, a, ~b; 281a-g, ~a, ~b; 282a-f, ~a, ~b; 283a-f, ~a, ~b, ~c, ~d; 284a-h, ~a, ~b; 285a-i, ~a; 286a-h, ~a; 287a-m, ~a, ~b, ~c; 288a-j, ~a, ~b; 300a-g, ~a, ~b; 301a-g, ~a, ~b; 302a-d, ~a; 303a-c, ~a, ~b; 304a-d, ~a; 305a-f, ~a, ~b; 306a-c, ~a; 307a-j, ~a, ~b; 308a-k, ~a, ~b, ~c; 309a-i, ~a, ~b; 321a, ~a; 322a-d, ~a, ~b; 323a-c, ~a; 324a-f, ~a, ~b; 325a-h, ~a, ~b; 326a-c, ~a, ~b; 327a-i, ~a; 328a-n, ~a, ~b; 329a-i, ~a, ~b; 330a-g, ~a, ~b; 345a-g, ~a; 346a-l, ~a, ~b; 347a-i, ~a, ~b, ~c; 348a-h, ~a, ~b, ~c; 349a-j, ~a, ~b; 350a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 351a-f, ~a, ~b; 352a-j, ~a, ~b; 353a-c, ~a; 354a-c, ~a, ~b; 369a-d, ~a; 370a-i, ~a; 371a-i, ~a; 372a-i, ~a, ~b; 373a-f, ~a; 374a-f, ~a, ~b, ~c; 375a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 376a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 377a-i, ~a, ~b, ~c; 378a-h, ~a, ~b, ~c; 379a-d, a, ~b, ~c; 386a-i, ~a; 387a-d, ~a; 388a, b, ~a; 389a-c, ~a, ~b; 390a-d, ~a; 391a-i, ~a, ~b; 392a-d, ~a, ~b; 393a, b, ~a, ~b; 394a-c, ~a, ~b; 395a-f, ~a, ~b, ~c; 396a-d, ~a, ~b; 397a-h, ~a, ~b, ~c; 398a-g, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Brzeziny oddz.: 215a-i, ~a, ~b; 216a-h, ~a; 217a-g, ~a, ~b; 218a-f, ~a; 219a-g, ~a, ~b, ~c; 220a-d, ~a, ~b, ~c; 235a-i, ~a, ~b; 236a-f, ~a, ~b; 237a, b, ~a, ~b, ~c; 238a-d, ~a; 238Aa-n, ~a, ~b; 249a-k, ~a, ~b, ~c; 250a-i, ~a, ~b; 251a-g, ~a, ~b; 252a-i, ~a, ~b; 253a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 254a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 255a-d, ~a, ~b; 256a-g, ~a, ~b, ~c; 257a-k, ~a, ~b; 269a-h, ~a; 270a, b, ~a, ~b; 271a-i, ~a, ~b; 272a-h, ~a, ~b; 273a-g, ~a, ~b; 274a-m, ~a, ~b; 275a-f, a, ~b; 276a-f, ~a, ~b, ~c; 289a-h, ~a; 290a-i, ~a; 291a-i, ~a, ~b; 292a-i, ~a, ~b; 293a-f, ~a; 294a-z, ax-fx, ~a, ~b; 295a-k, ~a, ~b, ~c; 296a-c, ~a, ~b, ~c; 297a-i, ~a, ~b, ~c; 310a-k, ~a, ~b; 311a-m, ~a, ~b; 312a-h, ~a, ~b; 313a-j, ~a, ~b; 314a-l, ~a, ~b, ~c; 315a-h, a, ~b, ~c; 316a-j, a, ~b, ~c; 317a-m, ~a, ~b, ~c; 318a-f, ~a, ~b, ~c; 318Aa-f, ~a, ~b, ~c, ~d; 331a-h, ~a, ~b, ~c; 332a-d, ~a, ~b; 333a-f, ~a, ~b; 334a-h, ~a, ~b; 335a-d, ~a, ~b, ~c; 336a-c, ~a, ~b, ~c; 337a-c, ~a, ~b, ~c; 338a-d, ~a, ~b; 339a-f, ~a, ~b; 340a-f, ~a, ~b; 341a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 342a-g, ~a, ~b; 342Aa-d, ~a; 355a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 356a-c, ~a, ~b; 357a-g, ~a, ~b; 358a-g, ~a, ~b; 359a, ~a, ~b, ~c; 360a-c, ~a, ~b; 361a, b, ~a; 362a-h, ~a, ~b; 363a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 364a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 365a-g, ~a, ~b; 366a-d, ~a, ~b; 380a-f, ~a, ~b, ~c; 381a-k, ~a, ~b; 382a-g, ~a, ~b, ~c; 383a, b, ~a, ~b, ~c; 384a-i, ~a, ~b, ~c; 399a-g, ~a, ~b; 400a-g, ~a; 401a-k, ~a, ~b; 402a-d, ~a, ~b; 403a-g, ~a, ~b;</p>	
			<p>Obręb Kielpino</p> <p>Leśnictwo Żółwino oddz.: 26a-z, ax-hx, ~a, ~b; 27a, b, i, j, ~a, ~b, ~c, ~d; 28a-i, ~a; 29a-i, ~a, ~b; 30a-c, ~a; 31a-h, ~a; 32a-i, ~a, ~b, ~c; 33a-l, ~a, ~b; 34a-l, ~a, ~b; 35a-n, ~a, ~b, ~c; 36a-o; 37a-d ~a, ~b; 38a-d, ~a, ~b; 39a, b, ~a; 40a, b, ~a, ~b; 41a-n, ~a, ~b, ~c; 42a-n, ~a, ~b; 43a-j, ~a, ~b; 44a, d, ~a, ~b; 45a-d, ~a; 46a-c, ~a, ~b; 47a-c, ~a, ~b, ~c; 48a-d, ~a, ~b, ~c; 49a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 50a-l, ~a, ~b; 51a-n, ~a, ~b; 52a, b, ~a, ~b; 53a, b, ~a; 54a-c, ~a, ~b; 55a-g, ~a, ~b; 56a-g, ~a, ~b; 57a-c, ~a, ~b, ~c, ~d; 58a-n, ~a, ~b; 59a-c, ~a, ~b; 60a-c, ~a, ~b; 61a-c, ~a, ~b; 62a-d, ~a; 63a-j, ~a, ~b; 64g, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Zdanów oddz.: 65a, b; 66a-h, ~a; 67a-g, ~a, ~b; 68a-d, ~a, ~b; 69a-h, ~a, ~b, ~c; 70a-f, ~a, ~b, ~c; 71a-c, ~a, ~b, ~c; 76a-g; 77a-n, ~a, ~b; 78a-g, ~a, ~b; 79a-s, ~a, ~b, ~c; 89a-d, ~a, ~b, ~c; 90a-h, a, ~b, ~c; 91a-k, ~a, ~b; 92a-j, ~a, ~b; 93a-m, ~a, ~b; 98a-m, ~a; 99a-h, ~a; 100a-f, ~a; 101a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 102a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 103a-k, ~a, ~b, ~c; 108a-k, ~a, ~b; 109a-o, ~a, ~b, ~c; 110a-n, ~a, ~b; 111a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 112a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 126a-z, ax, bx, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 127a-p, ~a, ~b, ~c; 128a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 129a-z, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 130a-k; ~a, ~b, ~c; 131a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 143a-n, ~a; 144a-l, ~a, ~b, ~c; 145a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j; 146a-t; ~a, ~b, ~c; 147a-k, ~a, ~b; 148a-g, ~a, ~b; 149a-f, ~a; 150a-d, ~a; 162a-l, ~a, ~b; 163a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 164a-g, ~a; 165a-d, ~a; 166a-i, ~a; 167a-i, ~a, ~b; 168a-l, ~a, ~b; 180a-h, ~a, ~b, ~c; 181a-k, ~a, ~b, ~c; 182a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 183a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 184a-z, ax, bx, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 185a-r, ~a, ~b, ~c; 196a-h, ~a, ~b, ~c; 197a-s, ~a, ~b, ~c;</p>	

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
		<p>Leśnictwo Kiełpino oddz.: 72a, b, ~a; 73a-l, ~a, ~b; ~c; 74a-j, ~a; 75a-f, ~a; 80a-l, ~a, ~b, ~c; 81a-d, ~a, ~b; 82a-f; 83a-d; 84a-m, ~a, ~b; 85a-i, ~a, ~b; ~c; 86a-f, ~a; 87a-f, ~a, ~b; 88a-j, ~a, ~b, ~c; 94a-m, ~a, ~b; 95a-g, ~a, ~b; 96a-n, ~a, ~b; 97a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 104a-h, ~a, ~b; 105a-l, ~a, ~b; 106a-n, ~a, ~b; ~c; 107a-y, ~a, ~b, ~c; 113a-j, ~a, ~b, ~c; 114a-m, ~a, ~b; 115a-l, ~a, ~b; 116a-m, ~a, ~b; 117a-c, ~a, ~b, ~c; 118a-m, ~a; 119a-h, ~a; 120a-g, ~a, ~b; 121a-f, ~a, ~b; 112a-d, ~a; 123a-g, ~a, ~b, ~c; 124a-i; 125a-g, ~a, ~b; 132a-j, ~a, ~b; 133a-j, ~a, ~b; 134a-i, ~a, ~b; 135a-i, ~a, ~b; 136a-x, ~a, ~b, ~c; 137a-p, ~a, ~b; 138a-j, ~a, ~b; 139a-i, ~a, ~b; 140a-l, ~a, ~b; 141a-j, ~a, ~b, ~c; 142a-r, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 152a-g, ~a, ~b; 153a-h, ~a, ~b; 154a-d, ~a, ~b; 155a-h, ~a, ~b; 156a-p, ~a, ~b; 157a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 158a-h, ~a, ~b, ~c; 159a-g, ~a, ~b, ~c; 160a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 161a-c, ~a, ~b; 169a-r, ~a, ~b; 170a-i, ~a; 171a-j, ~a; 172a-l, ~a, ~b, ~c; 173a-m, ~a, ~b, ~c; 174a-h, ~a, ~b; 175a-w, ~a, ~b; 176a-z, ~a, ~b, ~c; 177a-k, ~a, ~b; 178a-h, ~a, ~b, ~c; 179a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f;</p> <p>Leśnictwo Kołki oddz.: 186a-r, ~a, ~b, ~c; 187a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 188a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 189a-o, ~a, ~b; 190a-o, ~a, ~b; 191a-r, ~a, ~b, ~c; 192a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 193a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-r, ~a, ~b, ~c; 195a-r, ~a, ~b; 198a-g, ~a; 199a-g, ~a, ~b; 200a-k, ~a, ~b; 201a-c, ~a, ~b; 202a-f; 203a-n, ~a, ~b; 204a-l, ~a, ~b; 205a-j, ~a, ~b; 206a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 207a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 208a-r, ~a, ~b, ~c; 209a-l, ~a, ~b, ~c; 210a-s, ~a, ~b; 211a-l, ~a, ~b; 212a-m, ~a, ~b; 213a-r, ~a, ~b, ~c; 214a-l, ~a, ~b; 215a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 216a-h, ~a, ~b; 217a-m; ~a, ~b, ~c; 218a-o, ~a, ~b; 219a-z, ax, bx, cx, ~a; 220a-p; 221a-h; 222a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j; 223a-o, ~a; 224a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 225a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 226a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 227a-i, ~a, ~b, ~c; 228a-o, ~a; 229a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 230a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 231a-z, ~a, ~b; 232a-x, ~a, ~b; 233a-n, ~a, ~b; 234a-z, ax, bx, ~a, ~b; 235a-k, ~a, ~b; 236a-z, ax, bx, cx, ~a, ~b; 237a-h; 238a-n, ~a;</p> <p>Obręb Dominikowo</p> <p>Leśnictwo Dominikowo oddz.: 1a-f, ~a; 2a-d, ~a, ~b; 3a-i; 4a-h, ~a, ~b, ~c; 5a-g, ~a, ~b; 6a-h, ~a, ~b; 7a-k, ~a, ~b; 8a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 9a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 10a-s, ~a, ~b, ~c, ~d; 11a-j, ~a, ~b; 12a-m, ~a, ~b, ~c; 13a-i, ~a, ~b; 14a-j, ~a, ~b, ~c; 15a-j, ~a, 16a-k, ~a, ~b, ~c; 17a-m, ~a, ~b; 18a-c, ~c; 19a-g, ~a, ~b; 20a-d, ~a; 21a-k, ~a; 22a-d, ~a, ~b; 23a-k, ~a, ~b, ~c; 24a-m, ~a, ~b, ~c; 25a-s, ~a, ~b; 26a-o, ~a, ~b; 27a-o, ~a, ~b; 28a-m, ~a, ~b; 29a-r, ~a, ~b; 30a-m, ~a, ~b; 31a-n, ~a, ~b; 32a-m, ~a, ~b; 33a-g, ~a, ~b; 34a-h, ~a; 35a-c, g-k, ~b; 36a-f, ~a; 38a-d, ~a; 39a-f, ~a; 40a-g, ~a; 41a-f, ~a; 42a-i, ~a, ~b; 43a-j, ~a; 44a-j, ~a; 45a-g, ~a; 46a-d, ~a; 47a-i, ~a, ~b; 48a-i, ~a; 49a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 50a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 51a-p, ~a, ~b, ~c; 52a-i, ~a, ~b, ~c; 53a-n, ~a, ~b, ~c; 54a-m, ~a, ~b, ~c; 55a-m, ~a, ~b; 56a-l, ~a, ~b; 57a-n, ~a, ~b; 58a-w, ~a; 59a-p, ~a, ~b; 60a-d; 61a-d, ~a, ~b; 62a-d, ~a, ~b; 63a-g; 64a-h, ~a, ~b;</p>		

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
	<p>65a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 66a-i, ~a; 67a-g, ~a; 68a-j, ~a; 69a-j, ~a; 70a-m, ~a; 71a-f, ~a; 72a-h, ~a, ~b; 73a-i, ~a; 74a-k, ~a, ~b; 75a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 76a-i, ~a, ~b; 77a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 78a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 79a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 80a-i, ~a, ~b, ~c; 81a-l, ~a, ~b, ~c; 82a-i, ~a, ~b, ~c; 83a-f, ~a, ~b, ~c; 84a-g, ~a, ~b, ~c; 85a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 86a-j, ~a, ~b; 97a-h, ~a, ~b; 98a-k, ~a, ~b; 99a-j, ~a, ~b; 100a-j, ~a, ~b; 101a-j, ~a, ~b; 102a-l, ~a, ~b; 103a-k, ~a, ~b; 104a-l, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-m, ~a; 107a-j, ~a, ~b; 108a-p, ~a, ~b, ~c; 109a-k, ~a, ~b, ~c, ~d;</p> <p>Leśnictwo Międzybórz oddz.: 8787a-g, ~a, ~b, ~c; 88a, b, ~a; 89a-c, ~a; 90a-g, ~a; 91a-f, ~a; 92a-c, ~a; 93a-h, ~a; 94a-c, ~a; 95a-f, ~a; 96a-j, ~a, ~b; 110a-h, ~a, ~b; 111a-f, ~a; 112a, b, ~a; 113a-f, ~a; 114a-f, ~a; 115a-g, ~a; 116a-d, ~a; 117a-c, ~a; 118a, b, ~a; 119a-c, ~a; 120a-d, ~a, ~b; 121a-g, ~a, ~b; 122a, b, ~a, ~b; 123a-h, ~a, ~b; 124a-l, ~a, ~b; 125a-k, ~a, ~b; 126a-k, ~a, ~b; 127a-o, ~a, ~b; 128a-n, ~a, ~b; 129a-k, ~a, ~b; 130a-g, ~a, ~b; 131a-n, ~a, ~b; 132a-j, ~a; 133a-g, ~a; 134a-f, ~a; 135a, b, ~a; 136a-d, ~a; 137a-g, ~a, ~b; 138a-i, ~a, ~b; 139a-g, ~a, ~b; 140a-d, ~a, ~b; 141a, b, ~a, ~b; 142a-g, ~a, ~b; 143a-l, ~a, ~b; 144a-i, ~a, ~b; 145a-g, ~a, ~b; 146a-j, ~a; 147a-k, ~a, ~b; 148a-l, ~a, ~b; 149a-h, ~a; 150a-f, ~a; 151a-d, ~a, ~b; 152a-f, ~a, ~b; 153a-j, ~a, ~b; 154a-f, ~a, ~b; 155a-c, ~a, ~b; 156a-f, ~a, ~b; 157a-i, ~a, ~b; 158a-h, ~a, ~b; 159a-j, ~a, ~b; 160a-i, ~a, ~b ~c, ~d, ~f; 161a-h, ~a; 162a-d, ~a; 163a-o, ~a, ~b, ~c; 164a-j, ~a, ~b; 165a-l, ~a, ~b, ~c; 166a-i, ~a, ~b, ~c; 167a-h, ~a; 168a-d, ~a, ~b; 169a-h, ~a, ~b; 170a-f, ~a, ~b; 171a-i, ~a, ~b; 172a-h, ~a, ~b; 173a-i, ~a; 174a-k, ~a, ~b; 175a-d, ~a, ~b, ~c; 176a-k, ~a, ~b; 177a-h, ~a, ~b; 178a-i, ~a, ~b; 179a-k, ~a, ~b; 180a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 181a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 182a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 183a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 184a-j, ~a, ~b, ~c; 185a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 186a-m, ~a, ~b; 187a, b, ~a, ~b, ~c, ~d; 188a-d, ~a, ~b; 189a-d, ~a, ~b, ~c; 190a-c, ~a, ~b; 191a-c, ~a, ~b; 192a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 193a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-g, ~a, ~b; 195a-g, ~a, ~b; 196a-h, ~a, ~b; 197a-m, ~a, ~b; 198a-i, ~a, ~b; 199a-h, ~a, ~b</p>			

Ogólna charakterystyka obszaru

Rysunek 11. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Las Puszczy nad Drawą PLB320016 (wg SDF)

Opis obszaru¹⁷:

Opisywany obszar specjalnej ochrony ptaków zajmuje rozległy kompleks leśny położony na równinie sandrowej, w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy, a także przyległe obszary pofałdowanych równin morenowych. Rzeźba terenu jest mocno urozmaicona ze względu na duży udział zagłębień wytopiskowych, rynien i dolin oraz obecność stromych stoków. Pod względem przyrodniczym najcenniejsza jest centralna część ostoi, leżąca w widłach Drawy i jej dopływu- Płocicznej (teren Drawieńskiego Parku Narodowego). Obie rzeki mają bystry nurt i kręte koryta, płyną głęboko wciętymi dolinami o stromych skarpach. Siedliska leśne zdominowane przez bory sosnowe przeplatają się z płatami buczyn, grądów, olsów. Część z nich zachowała nadal swój naturalny charakter. Natomiast część uległa przekształceniom wynikającym z prowadzonej od kilkuset lat gospodarki leśnej, która m.in. preferowała hodowlę sosny. W urozmaiconym krajobrazie młodoglacjalnym, w którym wzgórza osiągają wysokość do 220 m n.p.m. liczne są obszary wodno-błotne tj.: jeziora, oczka wodne, mokradła, stawy rybne. Jeziora zróżnicowane są pod względem wielkości misy, głębokości czy trofizmu wód. Są to jeziora dystroficzne, mezotroficzne, eutroficzne. Teren urozmaicają dodatkowo rozciągające się w północno-wschodniej części obszaru oraz w okolicach Drawna i Dobiegniewa pola uprawne, łąki i pastwiska.

Jakość i znaczenie¹⁸

W ostoi stwierdzono występowanie ponad 180 gatunków ptaków, z czego 154 to gatunki lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe. Spośród nich 40 gatunków wymienionych jest w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, a 18 wpisanych zostało do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Jest to jedna z najważniejszych ostoi lęgowych ptaków drapieżnych w Polsce. Gnieździ się tu m.in.: bielik, rybołów, orlik krzykliwy, kania czarna i kania ruda, błotniak stawowy, trzmielojad oraz puchacz. Lasy Puszczy nad Drawą stanowią jedną z większych ostoi lęgowej populacji żurawia, ważną także w okresie migracji, jak również są istotnym obszarem dla populacji lęgowych takich gatunków jak gągoł, nurogęś, słonka, perkoz dwuczuby, łabędź niemy, czapla siwa, włochatka i sóweczka. Licznie występują tu dzięcioły (czarny, średni, zielony i dzięciołek), muchołówka żałobna, pliszka górską, dogodne warunki mają populacje lęgowe grzywacza, krętogłowa i ptaków wróblowych.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 października 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 3 listopada 2021 r., poz. 4596).

---

¹⁷ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

¹⁸ J. w.

3.3.3. Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie Nadleśnictwa Drawno znajdują się cztery obszary chronionego krajobrazu.

- **OChK „D” (Choszczno-Drawno)**

Obszar ustanowiony w 1998 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091).

Obszar o powierzchni ogólnej 24520 ha położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu choszczeńskiego.

OChK „D” zajmuje południową część korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym, jakim jest dolina Iny wraz z dolinami Stobnicy i Wardynki. Teren jest bardzo zróżnicowany – z dominującymi polami przeplatają się lasy sosnowe, bagienne lasy olszowe, łąki i nieużytki. Całość porozcinana jest szeregiem cieków o charakterze górskich potoków. Znajduje się tu również kilkanaście jezior.

Tabela 12. Zestawienie powierzchni OChK „D” (Choszczno-Drawno)

OChK „D” (Choszczno-Drawno)	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	24520	12423,72	7224,12	36,5
Oddział, pododdział	<p>Obręb Drawno leśnictwo Prostyń oddz.: 1a-f, ~a; 2a-h, ~a, ~b; 3a-m, ~a, ~b; 4a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 5a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 6a-i, ~a, ~b, ~c; 7a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 8a-l, ~a, ~b, ~c; 9a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 10a-j, ~a, ~b, ~c; 11a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 12a-h, ~a, ~b, ~c; 13a-x, ~a, ~b; 14a-g, ~a, ~b; 15a-l, ~a, ~b, ~c; 16a-n, ~a, ~b, ~c; 17a-i, k, l, ~a, ~b; 18a-h, ~b; 19a-h, l, m, n, ~a, ~b; 20a-i, l, m, ~a, ~b; 21a-i, ~a, ~b, ~c; 22a-n, ~a, ~b; 23a-j, ~a, ~b; 24a-k, ~a, ~b; 25a-f, ~a; 26a-f, ~a; 27a-d, ~a; 28a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 29a-k, ~a, ~b; 29Aa-c, ~a; 30a, b, f, g, i, ~a, ~b; 31j; 34b, i; 35a, i; 36a, f; 37a; 38a; 39a, b; 40a-c, ~a, ~b; 40Aa-c, ~a, ~b; 41a-k, ~a, ~b, ~c; 41Aa-z; 42a-d, ~a, ~b, ~c; 43a, b, d-i, ~a, ~b, ~c; 44f-i, ~a, ~c; 45h, i, ~a; 55a-j, ~a, ~b, ~c; 55Aa-i; 56a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 56Aa-f, ~a, ~b, ~c; 57a-i, ~a, ~b, ~c; 58a-j, ~a, ~b; 59a-f, h-n, ~a, ~b; 60a; 69a, b, ~a, ~b; 85Aa-f; 87Aa, ~a, ~b;</p> <p>leśnictwo Drawa oddz.: 84a-h, ~a; 85a-f, ~a; 86a-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 87a-z, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 88a-n, ~a, ~b; 89a-g, ~a, ~b; 90a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 91a-j, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b; 93a, b, f, g, h; 94g, ~c; 100a-g, ~a, ~b, ~c; 101a-k, ~a, ~b; 102a-j, ~a, ~b; 103a-j, ~a, ~b, ~c; 104a-g, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-i, ~a, ~b; 107a, b, d-l, ~a, ~b; 1078l, m, ~b; 112a-j, ~a, ~b, ~c; 113a-k, ~a; 114a-j, ~a; 115a-l, ~a, ~b, ~c; ~d; 116a-h, ~a, ~b; 116Aa-g; 116Ba-k, ~a; 117a-i, ~a, ~b; 118a-h, ~a, ~b; 119a, b, c, g, ~a; 120g, h, ~b; 123a-h, ~a, ~b; 124a-p, ~a, ~b, ~c; 125a-g, ~a, ~b; 126a-g, ~a, ~b; 127a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 128a-k, ~a; 129a-g, ~a, ~b, ~c; 129Aa, b, ~b, ~c, ~d; 130Aa-t, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, 130Ba-c, m-s, ~a; 131a-x, ~a, ~b, ~c; 132a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 133a-g, ~a, ~b, ~c; 136a-h, ~a, ~b, ~c; 137a-m, ~a, ~b, ~c; 138a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 139a-n, ~a, ~b, ~c; 140a-p, ~a, ~b, ~c; 141a-n, s, x, y, z, cx, dx, ~a, ~b, ~c; 142a-n, ~a, ~b, ~c; 143a-r, ~a, ~b; 144a-l, ~a; 145a-j, ~a, ~b, ~c; 146a-i, ~a, ~b; 147a, b, ~a;</p> <p>leśnictwo Borowiec oddz.: 155a-f, j, ~a; 156a, b, g, h, i, ~c; 157a-i, ~a, ~c, ~d, ~f; 157Aa-g; 158a-i, ~a, ~b; 167b-f, ~c, ~d; 168a-i, ~a, ~c, ~d;</p> <p>Obręb Kiełpino Leśnictwo Żółwino oddz.: 1a-d, ~a; 2a-l, ~a, ~b; 3a-k, ~a; 4a-i, ~a, ~b; 5a-j, ~a, ~b; 6a-i, ~a, ~b; 7a-l, ~a, ~b, ~c; 8a-h, ~a, ~b; 9a-i, ~a, ~b; 10a-i, ~a, ~b; 11a-i, ~a, ~b; 12a-n, ~a, ~b; 13a-i, ~a, ~b; 14a-d, ~a; 15a-l, ~a, ~b, 16a, ~a; 17a-d, ~a, ~b; 18a-j, ~a, ~b; 19a-i, ~a, ~b; 20a-w, ~a, ~b, ~c; 22h; 23a-d, g, ~a, ~b; 24a-c, ~a, ~b; 25a, b, ~a; 26a-z, ax-hx, ~a, ~b;</p>			

OChK „D” (Choszczno-Drawno)	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
		27a-j, ~a, ~b, ~c; ~d; 28a-i, ~a; 29a-i, a, ~b; 30a-c, ~a; 31a-h, ~a; 32a-i, a, ~b, ~c; 33a-l, ~a, ~b; 34a-l, ~a, ~b; 35a-l, ~a, ~b, ~c; 36a-o; 37a-d, ~a, ~b; 38a-d, ~a, ~b; 39a, ~a; 40a, ~a, ~b; 41a-h, ~a, ~b, ~c; 42a-c, ~a, ~b; 44b, c, d; Leśnictwo Zdanów oddz.: 76a-g; 77a-n, ~a, ~b; 78a-g, ~a, ~b; 79a-s, ~a, ~b, ~c; 90a-h, ~a, ~b, ~c; 91a-k, ~a, ~b; 92a-j, a, ~b; 93a-m, ~a, ~b; 99c-h, ~a; 100a-f, ~a; 101a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 102a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 103a-k, ~a, ~b, ~c; 108c, d, g, h, i, j, k, ~a, ~b; 109a-o, ~a, ~b, ~c; 110a-n, ~a, ~b; 111a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 112a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 126d-j, l-z, ax, bx, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 127a-p, a, ~b, ~c; 128a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 129a-z, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 1430a-k, ~a, ~b, ~c; 131a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 143b-n, ~a; 144a-l, ~a, ~b, ~c; 145a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j; 146a-t, ~a, ~b, ~c; 147a-k, ~a, ~b; 148a-g, ~a, ~b; 149a-f, ~a; 150a-d, ~a; 162a-l, ~a, ~b; 163a-l, ~a, ~b, ~c; ~d; 164a-g, ~a; 165a-d, ~a; 166a-i, ~a; 167a-i, ~a, ~b; 168a-l, ~a, ~b; 180a-h, ~a, ~b, ~c; 181a-k, ~a, ~b, ~c; 182a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 183a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 184a-z, ax, bx, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 185a-r, ~a, ~b, ~c; 196a-h, ~a, ~b, ~c; 197a-s, ~a, ~b, ~c; Leśnictwo Kiełpino oddz.: 80a-l, ~a, ~b, ~c; 81a-d, ~a, ~b; 82a-f; 83a-d; 84a, d, f, g, i-m, ~a, ~b; 85a-i, ~a, ~b, ~c; 86a-f, ~a; 87a-f, ~a, ~b; 88a-j, ~a, ~b, ~c; 94a-m, ~a, ~b; 95a-g, ~a, ~b; 96a-n, ~a, ~b; 97a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 104a-h, ~a, ~b; 105a-l, ~a, ~b; 106a-n, ~a, ~b, ~c; 107a-y, a, ~b, ~c; 113a-j, ~a, ~b, ~c; 114a-m, a, ~b; 115a-l, ~a, ~b; 116a-m, ~a, ~b; 117a-c, ~a, ~b, ~c; 118a-m, ~a; 119a-h, ~a; 120a-g, ~a, ~b; 132a-j, ~a, ~b; 133a-j, ~a, ~b; 134a-i, ~a, ~b; 135a-i, ~a, ~b; 136a-x, ~a, ~b, ~c; 137a-p, ~a, ~b; 138a-j, ~a, ~b; 139a-i, ~a, ~b; 151a-g, ~a, ~b; 152a-g, ~a, ~b; 153a-h, ~a, ~b; 154a-d, ~a, ~b; 155a-h, ~a, ~b; 156a-p, a, ~b; 157a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 158a-i, ~a, ~b, ~c; 169a-r, ~a, ~b; 170a-i, ~a; 171a-j, ~a; 172a-l, ~a, ~b, ~c; 173a-m, ~a, ~b, ~c; 174a-h, ~a, ~b; 175a-i, r, t, w; Leśnictwo Kołki oddz.: 186a-r, ~a, ~b, ~c; 187a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, 188a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 189a-o, ~a, ~b, 190a-h, ~b; 191a-c; 198a-g, ~a; 199a-g, ~a, ~b; 200a-k, ~a, ~b; 201a-c, ~a, ~b; Obwód Dominikowo Leśnictwo Dominikowo oddz.: 4g, h, ~a; 7k, 8f-i, ~a; 9b, i, j, ~a, ~b; 10h, i, ~b; 11a-d; 12a, c-h, ~c; 13b-f, ~a; 14b-j, ~a; 15a-j, ~a; 16b-k, ~a, ~b; 17a-m, ~a, ~b; 28a, b; 29a-d; 30a-g; 31a-j, ~a, ~b; 32a-l, ~a, ~b; 33a-g, ~a, ~b; 34a-h, ~a; 35a-k, ~a, ~b; 56b, c; 57b, c; 58a-l; 59a-d, o, p; 60a-d; 61a-d, ~a, ~b; 62a-d, ~a, ~b;		

- **OChK „E” (Korytnica Rzeka)**

Obszar ustanowiony w 1998 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091).

Obszar o powierzchni ogólnej 3550 ha położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu choszczeńskiego.

OChK „E” Rzeka Korytnica położony jest w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego. Obejmuje malowniczą dolinę rzeki Korytnicy, płynącej wśród sosnowych starodrzewi. Flora roślin naczyniowych wyróżnia się udziałem wielu gatunków chronionych i zagrożonych (m. in. bagno zwyczajne, rosiczka okrągłolistna). Szczególnym walorem obszaru jest fauna związana z wodami, obejmująca zarówno bezkręgowce jak i kręgowce. Występują tu m. in. stanowiska lęgowych ptaków wodno-błotnych i siedliska ptaków chronionych objętych ochroną strefową.

Tabela 13. Zestawienie powierzchni OChK „E” (Korytnica Rzeka)

OChK „E” (Korytnica Rzeka)	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	3550	872,55	801,91	4,1
Oddział, pododdział	Obręb Dominikowo Leśnictwo Dominikowo oddział.: 18a-c, ~a; 19a-g, ~a, ~b; 20a-c, ~a; 21a-f, j, ~a; 36a-f, ~a; 37a-d, ~a; 38a-d, ~a; 39a-f, ~a; 40a-g, ~a; 41a-c, ~a; 42c; 43a-c; 64a, d-h; 65i, ~b, ~d; Leśnictwo Międzybór oddz.: 87a-g, ~a, ~c; 88a, b, ~a; 89a, c, ~a; 90g; 110a-h, ~a, ~b; 111a-f, ~a; 112a, b, ~a; 113a-f, ~a; 114b-f; 115d, f; 132a-j, ~a; 113b-g, ~a; 134f; 147a-k, ~a; 148a-c; g-l, ~b; 149f; 163a-d, g-o, ~b, ~c; 164d-j, ~b; 165g-l, ~b, ~c; 166h, i, ~b, ~c; 179a-d, g, j, k, ~b; 180f-l, ~c, ~d, ~f; 181h, i, ~c; 182g, ~c; 183d-k, ~c, ~d; 184g-j, ~b; 185i-n, ~b; 186i, j; 190a-c, ~a, ~b; 191a-c, ~a, ~b; 192a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 193a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-g, ~a, ~b; 195a-g, ~a, ~b; 196a, f, g, h, ~a, ~b; 197k, l; 199a-h, ~a, ~b;			

- **OChK „F” (Bierzwnik)**

Obszar ustanowiony w 1998 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091).

Obszar o powierzchni ogólnej 28500 ha położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu choszczeńskiego.

OChK „F” zlokalizowany na terenie Puszczy Drawskiej charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi – równiny sandrowe porośnięte lasami poprzecinane są rozległymi rynnami glacialnymi z licznymi jeziorami. Najpiękniejsza rynna ciągnie się od pasa moren czołowych, zlokalizowanych w zachodniej części gminy Bierzwnik, na południowo-wschodnią równinę sandrową w kierunku Drawy, a jej dno wypełnia szereg jezior. Pomiędzy jeziorami występują zbiorowiska łąkowe, powstałe na osuszonych zatokach jeziornych.

Tabela 14. Zestawienie powierzchni OChK „F” (Bierzwnik)

OChK „F” (Bierzwnik)	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	28500	3322,39	1344,90	6,8

OChK „F” (Bierzwnik)	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Oddział, pododdział	Obręb Drawno Leśnictwo Barnimie oddz.: 279a; 280d, f, ~a; 300a-g, ~a, ~b; 301a-g, ~a, ~b; 302a-d, ~a; 303a, ~a; 304a; 321a, ~a; 322a-d, ~a, ~b; 323a-c, ~a; 324a-f, ~a, ~b; 325a-h, ~a, ~b; 326a-c, ~a, ~b; 327f-i, ~a; 328~b; 345a-g, ~a; 346a-l, ~a, ~b; 347a-i, ~a, ~b, ~c; 348a-h, ~a, ~b, ~c; 349a-j, ~a, ~b; 350a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 351a-f, ~a, ~b; 352a-j, ~a, ~b; 353c, ~a; 354c; 369a-d, ~a; 370a-i, ~a; 371a-i, ~a; 372a-i, ~a, ~b; 373a-f, ~a; 374a-f, ~a, ~b, ~c; 375a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 376a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 377a-i, ~a, ~b, ~c; 378a-h, ~a, ~b, ~c; 379a-c, ~a, ~b, ~c; 386a-d, ~a; 387a-d, ~a; 388a, b, ~a; 389a-c, ~a, ~b; 390a-d, ~a; 391a-i, ~a, ~b; 392a-d, ~a, ~b; 393a, b, ~a, ~b; 394a-c, ~a, ~b; 395a-f, ~a, ~b, ~c; 396a-d, ~a, ~b; 397a-h, ~a, ~b, ~c; 398a-g, ~a, ~b, ~c; Leśnictwo Brzeziny oddz.: 380c, d, ~a, ~b, ~c; 399a-g, ~a, ~b; Obręb Kiełpino Leśnictwo Kołki oddz.: 217i-m; 222d-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 223a-o, ~a; 224a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 225a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 226a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 227a-i, ~a, ~b, ~c; 228a-o, ~a; 229a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 230a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 231a-z; ~a, ~b; 232a-x, ~a, ~b; 233a-n, ~a, ~b; 234a-z, ax, bx, ~a, ~b; 235a-k, ~a, ~b; 236a-z, ~a, ~b; 237a-h; 238a-n, ~a			

- **OChK Dominikowo-Niemieńsko**

Obszar ustanowiony Uchwałą Nr XIX/128/2000 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie utworzenia na terenie gminy obszaru chronionego krajobrazu „Dominikowo-Niemieńsko”. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dominikowo-Niemieńsko” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2032).

Obszar o powierzchni ogólnej 5777,25 ha położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu choszczeńskiego.

Obszar znajduje się w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego, na pograniczu Równiny Drawskiej i Pojezierza Wałeckiego. Celem ochrony obszaru jest zachowanie unikatowego przyrodniczo-kulturowego krajobrazu Polany Drawieńskiej i fragmentu Puszczy Drawskiej, zabezpieczenie korytarza ekologicznego doliny Słopiczy (powiązanego z korytarzem ekologicznym Drawy o znaczeniu ogólnokrajowym) oraz zachowanie walorów turystycznych, wypoczynkowych i krajoznawczych obszaru.

Tabela 15. Zestawienie powierzchni OChK „Dominikowo-Niemieńsko”

OChK „Dominikowo-Niemieńsko”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	5777,25	5777,25	3193,43	16,1

OChK „Dominikowo-Niemieńsko”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Oddział, pododdział	<p>Obwód Drawno Leśnictwo Drawa oddz.: 141o, p, r, t, w, ax, bx;</p> <p>Obwód Dominikowo Leśnictwo Dominikowo oddz.: 101-o, r, s, ~a; 11f-j, ~a, ~b; 12i-m, ~a; 13g, h, i; 21k; 23c, d, f; 24a-f, ~a; 25a-h, k, o, p, s, ~a; 26a-o, ~a, ~b; 27a-o, ~a, ~b; 28c-m, ~a, ~b; 29f-r, ~a, ~b; 30h-m, ~a, ~b; 31k-n; 32m; 41d, f; 42a, b, d-i, ~a; 43d-j, ~a; 44a-j, ~a; 45a-g, ~a; 49c, d, ~b; 50a-g, j, k, ~a, ~b; 51a-p, ~a, ~b, ~c; 52a-i, ~a, ~b, ~c; 53a-n, ~a, ~b, ~c; 54a-m, ~a, ~b, ~c; 55a-m, ~a, ~b; 56a, d-l, ~a, ~b; 57a, d-n, ~a, ~b; 58m-w, ~a; 59f-n, ~a, ~b; 63a-g; 64b, c, ~a, ~b; 65a-h, ~a, ~c; 66a-i, ~a; 67a-g, ~a; 68a-j, ~a; 69a-j, ~a; 70a-m, ~a; 71a-f, ~a; 72a-h, ~a, ~b; 73b-i, ~a; 74f-k, ~a; 75h-n, ~a, ~b; 76g-i, ~a; 77f-j, ~d; 78b-l, ~a, ~b, ~c; 79a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 80a-i, ~a, ~b, ~c; 81a-l, ~a, ~b, ~c; 82a-i, ~a, ~b, ~c; 83a-f, ~a, ~b, ~c; 84a-g, ~a, ~b, ~c; 85a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 86a-j, ~a, ~b; 97a-h, ~a, ~b; 98a-k, ~a, ~b; 99a-j, ~a, ~b; 100a-j, ~a, ~b; 101a-j, ~a, ~b; 102a-l, ~a, ~b; 103a-k, ~a, ~b; 104a-l, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-m, ~a; 107a-j, ~a, ~b; 108a-p, ~a, ~b, ~c; 109a-k, ~a, ~b, ~c, ~d;</p> <p>Leśnictwo Międzybórz oddz.: 89b; 90a-f, ~a; 91a-f, ~a; 92a-c, ~a; 93a-h, ~a; 94a-c, ~a; 95a-f, ~a; 96a-j, ~a, ~b; 114a, ~a; 115a-c, g, ~a; 116a-d, ~a; 117a-c, ~a; 118a, b, ~a; 119a-c, ~a; 120a-d, ~a, ~b; 121a-g, ~a, ~b; 122a, b, ~a, ~b; 123a-h, ~a, ~b; 124a-l, ~a, ~b; 125a-k, ~a, ~b; 126a-k, ~a, ~b; 127a-o, ~a, ~b; 128a-n, ~a, ~b; 129a-k, ~a, ~b; 130a-g, ~a, ~b; 131a-n, ~a, ~b; 133a; 134a-d, ~a; 135a, b, ~a; 136a-d, ~a; 137a-g, ~a, ~b; 138a-i, ~a, ~b; 139a-g, ~a, ~b; 140a-d, ~a, ~b; 141a, b, ~a, ~b; 142a-g, ~a, ~b, 143a-l, ~a, ~b; 144a-i, ~a, ~b; 145a-g, ~a, ~b; 146a-j, ~a; 148d, f, ~a; 149a-h, ~a; 150a-f, ~a; 151a-d, ~a, ~b; 152a-f, ~a, ~b; 153a-j, ~a, ~b; 154a-f, ~a, ~b; 155a-c, ~a, ~b; 156a-f, ~a, ~b; 157a-i, ~a, ~b; 158a-h, ~a, ~b; 159a-j, ~a, ~b; 160a-i, ~a, ~b, ~d, ~f; 161a-h, ~a; 162a-d; 163f; 164a-c, ~a; 165a-d, ~a; 166a-g, ~a; 167a-h, ~a; 168a-d, ~a, ~b; 169a-h, ~a, ~b; 170a-f, ~a, ~b; 171a-i, ~a, ~b; 172a-h, ~a, ~b; 173a-i, ~a; 174a-k, ~a, ~b; 175a-d, ~a, ~b, ~c; 176a-k, ~a, ~b; 177a-h, ~a, ~b; 178a-i, ~a, ~b; 179f, h, i, ~a; 180a-d, ~a, ~b; 181a-g, ~a, ~b, ~d; 182a-f, ~a, ~b, ~f; 183a-c, ~a, ~b; 184a-f, ~a; 185a-h, ~a; 186a-h, k, l, m, ~a, ~b; 187a, b, ~a, ~b, ~c, ~d; 188a-d, ~a, ~b; 189a-d, ~a, ~b, ~c; 196b, c, d; 197a-j, ~b; 198a-i, ~a, ~b</p>			

3.3.4. Pomniki przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa Drawno znajduje się 18 pomników przyrody. Są grupy drzew i pojedyncze drzewa. Wykaz pomników przyrody z określeniem lokalizacji, aktów uznania i krótkim opisem zamieszczono w programie ochrony przyrody.

3.3.5. Użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Drawno znajduje się 18 użytków ekologicznych zajmujących powierzchnię 96,68 ha. Charakterystykę obiektów zamieszczono w programie ochrony przyrody.

3.3.6. Ochrona gatunkowa grzybów, roślin i zwierząt

- **Ochrona gatunkowa grzybów, w tym porostów**

Określając listę gatunków grzybów, w tym porostów, chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa Drawno.

Tabela 16. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów, w tym porostów w Nadleśnictwie Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	SP	KZ
<u>Porosty</u>				
1.	<i>Cladonia sp.</i>	Chrobotki	OC	
<u>Grzyby</u>				
1.	<i>Calvatia gigantea</i>	Purchawica olbrzymia		
2.	<i>Gaeastrum fornicatum</i>	Gwiazdosz wzniesiony	OS	E
3.	<i>Gaeastrum melanocephalum</i>	Gwiazdosz czarnogłowy	OS	R
4.	<i>Morchella esculenta</i>	Smardz jadalny	OC	R
5.	<i>Phallus impudicus</i>	Sromotnik bezwstydy		
6.	<i>Sparassis crispa</i>	Siedzuń sosnowy		R

Objaśnienia:

SP – status prawny

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

KZ – Kategoria zagrożenia – „Czerwona lista roślin i grzybów Polski” (Zarzycki K., Mirek Z. 2006):

Ex – wymarłe i zaginione – gatunki, które nie występują już w Polsce na znanych dawniej stanowiskach i nie znaleziono ich nowych stanowisk.

EW – wymarłe i zaginione – gatunki wymarłe na stanowiskach naturalnych, istniejące w uprawie lub na stanowiskach zastępczych.

E – wymierające – krytycznie zagrożone – gatunki mocno zagrożone wymarciem, których przetrwanie jest mało prawdopodobne, jeśli będą się utrzymywać istniejące czynniki zagrożenia. Zaliczono tu gatunki określone jako CR, czyli krytycznie zagrożone.

[E] – wymierające krytycznie zagrożone – gatunki silnie zagrożone wymarciem na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania.

V – narażone- zagrożone wyginięciem – jeżeli nie znikną czynniki ich zagrożenia, to w najbliższej przyszłości gatunki te przesunięte zostaną do kategorii wymierających.

[V] – narażone – zagrożone na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania.

R – rzadki

I – o nieokreślonym znaczeniu

• **Ochrona gatunkowa roślin.**

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, materiałach podstawowych do planu zadań ochronnych dla obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 17. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w Nadleśnictwie Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
<i>Bryophyta - Mchy</i>									
1.	<i>Aulacomium palustre</i>	Próchniczek błotny	OC						
2.	<i>Dicranum polysetum</i>	Widłóżab kędzierzawy	OC						
3.	<i>Dicranum scoparium</i>	Widłóżab miotlasty	OC						
4.	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Haczykowiec błyszczący	OS						
5.	<i>Helodium blandowii</i>	Błotniszek wełnisty	OS						
6.	<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący	OC						
7.	<i>Leucobryum glaucum</i>	Bielistka siwa	OC						

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
8.	<i>Paludella squarrosa</i>	Mszar krokiewkowaty	OS						
9.	<i>Pleurozium schreberi</i>	Rokietnik pospolity	OC						
10.	<i>Politrychum commune</i>	Płonnik pospolity	OC						
11.	<i>Polytrichum strictum</i>	Płonnik cienki	OC						
12.	<i>Pseudoscleropodium purum</i>	Brodawkowiec czysty	OC						
13.	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	Fałdownik nastroszony	OC						
14.	<i>Sphagnum sp.</i>	Torfowiec	OC						
15.	<i>Tomentypnum nitens</i>	Błyszczce włoskowate	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
1.	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widłak spłaszczony	OC		VU	V	V		T
2.	<i>Dryopteris cristata</i>	Nerecznica grzebieniasta				V	E	R	T
3.	<i>Equisetum variegatum</i>	Skrzyp pstry				E	V	V	T
4.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC		NT		R		T
5.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OC		NT		R		T
6.	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Nasięźrzał pospolity	OS		VU	V	V		T
Spermatophyta – Nasienne									
1.	<i>Allium ursinum</i>	Czosnek niedźwiedzi	OC			V	E		T
2.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OC			V	V	R	T
3.	<i>Aquilegia vulgaris</i>	Orlik pospolity	OC			V	K		T
4.	<i>Arum maculatum</i>	Obrazki plamiste	OS	VU	VU				T
5.	<i>Asarum europaeum</i>	Kopytnik pospolity				V			T
6.	<i>Calla palustris</i>	Czermień błotna						R	T?
7.	<i>Carex arenaria</i>	Turzyca piaskowa	OC						T
8.	<i>Carex chordorrhiza</i>	Turzyca strunowa	OS	VU	VU	E	Ex	V	T
9.	<i>Carex diandra</i>	Turzyca obła			NT	V	V	R	T
10.	<i>Carex dioica</i>	Turzyca dwupienna	OC		VU	E	E	R	T
11.	<i>Carex divulsa</i>	Turzyca rozsunięta	OS		VU	V	V		T
12.	<i>Carex limosa</i>	Turzyca bagienna			NT	V	E	R	T
13.	<i>Ceratophyllum submersum</i>	Rogatek krótkoszyjkowy				V	V		T
14.	<i>Cladium mariscus</i>	Kłoc wiechowata			NT	R	R	R	T
15.	<i>Corydalis pumila</i>	Kokorycz drobna	OS	VU	VU	R	R		T
16.	<i>Corydalis solida</i>	Kokorycz pełna				R	R		T
17.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Storczyk Fuchsa (Kukułka Fuchsa)	OS						T
18.	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Storczyk krwisty (Kukułka krwista)	OC		NT		V	R	T
19.	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Storczyk plamisty (Kukułka plamista)	OC			V	V		T
20.	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Storczyk szerokolistny (Kukułka szerokolistna)	OC		NT		V	R	T
21.	<i>Dianthus superbus</i>	Goździk pyszny	OS		VU	E	V	R	T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
22.	<i>Drosera anglica</i>	Rosiczka długolistna	OS		EN	V	V		T
23.	<i>Drosera intermedia</i>	Rosiczka pośrednia	OS		EN	V	V		T
24.	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	OS		NT	I	V		T
25.	<i>Eleocharis quinqueflora</i>	Ponikło skąpokwiatowe			NT	V	V	R	T
26.	<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	OC			R	E	R	T
27.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
28.	<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny	OS		NT	V	V		T
29.	<i>Eriophorum angustifolium</i>	Wełnianka wąskolistna							T?
30.	<i>Eriophorum latifolium</i>	Wełnianka szerokolistna				V	V	R	T
31.	<i>Eriophorum vaginatum</i>	Wełnianka pochwowata					V		T?
32.	<i>Gagea minima</i>	Złoc mała				I	I		T
33.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OC			I	I		T
34.	<i>Glyceria nemoralis</i>	Manna gajowa				R	V	V	T
35.	<i>Gypsophila paniculata</i>	Łyszczec wiechowaty	OC		EN				T
36.	<i>Hammarbya paludosa</i>	Wątlík błotny	OS	EN	EN	E	E		T
37.	<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe	OC						T?
38.	<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Wąkrota zwyczajna						R	T?
39.	<i>Kadenia dubia</i>	Selernica żyłkowana				E	V		T
40.	<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	OC			V	V	R	T
41.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
42.	<i>Liparis loeselii</i>	Lipiennik Loesela	OS	VU	VU	E	E		T
43.	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	OC				V		T
44.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OC						T?
45.	<i>Nasturtium officinale</i>	Rukiew wodna	OC		NT	V	V		T
46.	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybień białe	OC						T
47.	<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna					V		T?
48.	<i>Potamogeton alpinus</i>	Rdestnica alpejska			VU	V	E		T
49.	<i>Primula elatior</i>	Pierwiosnek wyniosły	OC			E	E		T
50.	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Gruszczyk okrągłolistna	OC			V	V		T
51.	<i>Ranunculus trichophyllus</i>	Włosienicznik skąpopręcikowy	OC		NT				T?
52.	<i>Rhynchospora alba</i>	Przygielka biała			NT	V	E	R	T
53.	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	OS		VU	V	E	V	T
54.	<i>Senecio fluviatilis</i>	Starzec nadrzeczny				V	V		T
55.	<i>Sorbus intermedia</i>	Jarząb szwedzki	OS	EN	EN	E			T
56.	<i>Sorbus torminalis</i>	Jarząb brekinia	OS		NT	R	R		T
57.	<i>Sparganium natans</i>	Jeżogłówka najmniejsza			NT	V	V	R	T
58.	<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity	OC	VU		R	R		T
59.	<i>Trollius europaeus</i>	Pelnik europejski	OS		VU	V	V		T
60.	<i>Utricularia australis</i>	Pływacz zachodni	OS		NT	V	V	E	T
61.	<i>Utricularia intermedia</i>	Pływacz średni	OS		VU	V	E	V	T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
62.	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	OS		NT	V	V	R	T
63.	<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny							T
64.	<i>Vaccinium microcarpum</i>	Żurawina drobnoowocowa				E	E	E	T
65.	<i>Viola mirabilis</i>	Fiołek przedziwny				R	R		T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)

Ex – takson całkowicie wymarły; EW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach; RE – takson wymarły na obszarze Polski; REW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach na obszarze Polski; CR – krytycznie zagrożony; EN – zagrożony; VU – narażony; NT – bliski zagrożenia; DD – takson, którego stopień zagrożenia nie może być określony z powodu braku wystarczających informacji

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanych

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone, R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanych

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

Ex – wymarłe; E – gatunki ginące; V – gatunki silnie zagrożone; R – gatunki zagrożone

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

T – gatunki wymarłe, wymierające, narażone, potencjalnie zagrożone i rzadkie, których stanowiska powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych (inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych); T? – gatunki lokalnie rzadkie i zagrożone, które powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych o ile na danym terenie (gmina) znajduje się mniej niż 20 stanowisk danego gatunku

Gatunki, dla których w tabeli nie określono kategorii zagrożenia występują na innych listach gatunków zagrożonych: Rzadkie i zagrożone gatunki flory polskiej (Jasiewicz 1981); Rote Liste der gefährdeten Höheren Pflanzen Mecklenburg-Vorpommerns (Fukarek F., eds. 1991); Rote Liste Farn- und Blütenpflanzen im Land Brandenburg (Benkert D.; Klemm G., eds. 1993).

Szczegółową lokalizację oraz źródło informacji zinwentaryzowanych gatunków grzybów, porostów i roślin zamieszczono w wykazie stanowiącym osobny tom do Programu Ochrony Przyrody.

- **Ochrona gatunkowa zwierząt**

Określając listę gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), materiałach podstawowych do planów zadań ochronnych obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 18. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) w Nadleśnictwie Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
Mięczaki							
1.	<i>Anodonta cygnaea</i>	Szczeżuja wielka		OC		EN	
2.	<i>Unio crassus</i>	Skójka gruboskorupowa		OS		EN	TAK
Owady							
1.	<i>Bombus terrestris</i>	Trzmiel ziemny		OC			
2.	<i>Carabus coriaceus</i>	Biegacz skórzasty		OC			
3.	<i>Carabus convexus</i>	Biegacz wypukły		OC			
4.	<i>Carabus intricatus</i>	Biegacz pomarszczony		OC			
5.	<i>Dorcus paralellipipedus</i>	Ciołek matowy			VU		
6.	<i>Formica polyctena</i>	Mrówka ćmawa		OC	NT		
7.	<i>Formica rufa</i>	Mrówka rudnica		OC	NT		
8.	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa		OS			TAK
9.	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek		OS	LC		TAK
Plazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
3.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
4.	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Traszka zwyczajna		OC			
5.	<i>Pelobates fuscus</i>	Grzebiuszka ziemna		OS			
6.	<i>Pelophylax esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
7.	<i>Pelophylax lessonae</i>	Żaba jeziorkowa		OC			
8.	<i>Pelophylax ridibunda</i>	Żaba śmieszka		OC			
9.	<i>Pseudepidalea viridis</i>	Ropucha zielona		OS			
10.	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa		OS			
11.	<i>Rana dalmatina</i>	Żaba zwinka		OS			
12.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
13.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS	NT		TAK
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
3.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
4.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
Ptaki							
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz		OS			
2.	<i>Accipiter nissus</i>	Krogulec		OS			
3.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			
4.	<i>Acrocephalus palustris</i>	Łozówka		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
5.	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Trzcinniczek		OS			TAK
6.	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka		OS			TAK
7.	<i>Actitis hypoleucos</i>	Brodzicz piskliwy		OS			TAK
8.	<i>Aegithalos caudatus</i>	Raniuszek		OS			
9.	<i>Aegolius funereus</i>	Włochatka		OS	NT	LC	TAK
10.	<i>Alauda arvensis</i>	Skowronek polny		OS			
11.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
12.	<i>Anas acuta</i>	Rożeniec		OS	CR		TAK
13.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
14.	<i>Anthus pratensis</i>	Świergotek łąkowy		OS			
15.	<i>Anthus trivialis</i>	Świergotek drzewny		OS			
16.	<i>Apus apus</i>	Jerzyk		OS			
17.	<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS		LC	TAK
18.	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa		OS			TAK
19.	<i>Athene noctua</i>	Pójdźka		OS			
20.	<i>Bombycilla garrulus</i>	Jemiołuszka		OS			
21.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
22.	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów		OS			
23.	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek		OS			TAK
24.	<i>Carduelis cannabina</i>	Makolągwa		OS			
25.	<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł		OS			
26.	<i>Carduelis chloris</i>	Dzwoniec		OS			
27.	<i>Carduelis flammea</i>	Czeczotka		OS			TAK
28.	<i>Carduelis spinus</i>	Czyżyk		OS			
29.	<i>Carpodacus erythrinus</i>	Dziwonia		OS			TAK
30.	<i>Certhia brachydactyla</i>	Pelzacz ogrodowy		OS			
31.	<i>Certhia familiaris</i>	Pelzacz leśny		OS			
32.	<i>Charadrius dubius</i>	Sieweczka rzeczna		OS			TAK
33.	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Rybitwa białoskrzydła		OS	VU	NT	TAK
34.	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały		OS			TAK
35.	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny		OS			TAK
36.	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Grubodziób		OS			
37.	<i>Columba oenas</i>	Siniak		OS			TAK
38.	<i>Corvus corax</i>	Kruk		OC			
39.	<i>Corvus corone</i>	Wrona siwa		OC			
40.	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron		OS	VU		
41.	<i>Corvus monedula</i>	Kawka		OS			
42.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS	VU		TAK
43.	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka		OS			
44.	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka		OS			
45.	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy		OS			TAK
46.	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży		OS			TAK
47.	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni		OS			TAK
48.	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek		OS			TAK
49.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
50.	<i>Emberiza calandra</i>	Potrzeszcz		OS			
51.	<i>Emberiza citrinella</i>	Trznadel		OS			
52.	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Potrzos		OS			
53.	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik		OS			
54.	<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz		OS			
55.	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka		OS			TAK
56.	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Mucholówka żałobna		OS	NT		
57.	<i>Ficedula parva</i>	Mucholówka mała		OS			TAK
58.	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
59.	<i>Fulica atra</i>	Łyska					
60.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS	VU		TAK
61.	<i>Gallinula chloropus</i>	Kokoszka wodna		OS			TAK
62.	<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka		OS			
63.	<i>Glaucidium passerinum</i>	Sóweczka		OS		LC	TAK
64.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
65.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS		LC	TAK
66.	<i>Hippolais icterina</i>	Zaganiacz		OS			
67.	<i>Hirundo rustica</i>	Dymówka		OS			
68.	<i>Jynx torquilla</i>	Krętogłów		OS			
69.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
70.	<i>Larus canus</i>	Mewa siwa		OS	VU		TAK
71.	<i>Larus ridibundus</i>	Mewa śmieszka		OS			TAK
72.	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka		OS			TAK
73.	<i>Locustella luscinioides</i>	Brzęczka		OS			TAK
74.	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak		OS			TAK
75.	<i>Lophophanes cristatus</i>	Czubatka		OS			
76.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK
77.	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Słowik rdzawy		OS			
78.	<i>Luscinia svecica</i>	Podrózniczek		OS			TAK
79.	<i>Mareca penelope</i>	Świstun		OS	CR		TAK
80.	<i>Mareca strepera</i>	Krakwa		OS			TAK
81.	<i>Milvus milvus</i>	Kania ruda		OS		NT	TAK
82.	<i>Motacilla alba</i>	Pleszka siwa		OS			
83.	<i>Motacilla cinerea</i>	Pliszka górska		OS			
84.	<i>Motacilla flava</i>	Pliszka żółta		OS			
85.	<i>Muscicapa striata</i>	Muchołówka szara		OS			
86.	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Białozytka		OS			
87.	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga		OS			
88.	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów		OS	NT	VU	TAK
89.	<i>Panurus biarmicus</i>	Wąsatka		OS			TAK
90.	<i>Parus major</i>	Bogatka		OS			
91.	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel		OS			
92.	<i>Passer montanus</i>	Mazurek		OS			
93.	<i>Periparus ater</i>	Sikora sosnowka		OS			
94.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Kormoran		OS			TAK
95.	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kopciuszek		OS			
96.	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka		OS			
97.	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek		OS			
98.	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek		OS			
99.	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Świstunka leśna		OS			
100.	<i>Pica pica</i>	Sroka		OC			
101.	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony		OS			
102.	<i>Podiceps grisegena</i>	Perkoz rdzawoszyi		OS	VU		TAK
103.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Zausznik		OS	VU		TAK
104.	<i>Poecile montanus</i>	Czarnogłówka		OS			
105.	<i>Poecile palustris</i>	Sikora uboga		OS			
106.	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Gil		OS			
107.	<i>Rallus aquaticus</i>	Wodnik		OS			
108.	<i>Regulug regulus</i>	Mysikrólik		OS			
109.	<i>Remiz pendulinus</i>	Remiz		OS			TAK
110.	<i>Saxicola rubetra</i>	Pokląskwa		OS	NT		
111.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
112.	<i>Serinus serinus</i>	Kulczyk		OS			
113.	<i>Sitta europaea</i>	Kowalik		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
114.	<i>Somateria mollissima</i>	Edredon		OS			
115.	<i>Spatula clypeata</i>	Płaskonos		OS	VU		TAK
116.	<i>Spatula querquedula</i>	Cyranka		OS	VU		TAK
117.	<i>Streptopelia turtur</i>	Turkawka		OS	VU		
118.	<i>Strix aluco</i>	Puszczyk		OS			
119.	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak		OS			
120.	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka		OS			
121.	<i>Sylvia borin</i>	Gajówka		OS			
122.	<i>Sylvia communis</i>	Cierniówka		OS			
123.	<i>Sylvia curruca</i>	Piegiża		OS			
124.	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka		OS			TAK
125.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Perkozek		OS			TAK
126.	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik		OS			TAK
127.	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk		OS			
128.	<i>Turdus iliacus</i>	Drożdżik		OS			
129.	<i>Turdus merula</i>	Kos		OS			
130.	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak		OS			
131.	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół		OS			
132.	<i>Upupa epops</i>	Dudek		OS			TAK
133.	<i>Vanellus vanellus</i>	Czajka		OS	EN		TAK
Ssaki							
1.	<i>Bison bonasus</i>	Żubr		OS	EN	EN	TAK
2.	<i>Canis lupus</i>	Wilk		OS			TAK
3.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski		OC			TAK
4.	<i>Erinaceus europaeus</i>	Jeż zachodni		OC			
5.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK
6.	<i>Lynx lynx</i>	Ryś euroazjatycki		OS	NT	NT	TAK
7.	<i>Mustela nivalis</i>	Łasica pospolita		OC			
8.	<i>Mustela erminea</i>	Gronostaj		OC			
9.	<i>Myotis myotis</i>	Nocek duży		OS			TAK
10.	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wiewiórka		OC			
11.	<i>Sorex araneus</i>	Ryjówka aksamitna		OC			
12.	<i>Sorex minutus</i>	Ryjówka malutka		OC			

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

- EX – wymarłe
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – silnie zagrożone
- VU – umiarkowanie zagrożone
- NT – bliskie zagrożenia
- LC – najmniejszej troski
- DD – o statusie słabo rozpoznanym

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

- RE – wymarłe regionalnie
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – zagrożone
- VU – narażone
- NT – bliskie zagrożenia

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

- ExP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe
- CR – gatunki skrajnie zagrożone
- EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone

- VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginiecie
  - NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
  - LC – gatunki najmniejszej troski
- Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Szczegółowa lokalizacja oraz źródło informacji zinwentaryzowanych gatunków zwierząt zamieszczona jest w wykazie stanowiącym osobny tom do Programu Ochrony Przyrody .

• **Ochrona strefowa**

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunków lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony.¹⁹

Ostoje, miejsca rozrodu i regularnego przebywania niektórych gatunków zwierząt podlegają ochronie zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2183).

Na terenie Nadleśnictwa Drawno wyznaczono dwie strefy ochrony: po jednej dla bielika i bociana czarnego, na podstawie:

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 października 2014 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.47.2014.MKP.ASD;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 października 2021 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.100.2021.Asi.

Powierzchnię stref przedstawia poniższa tabela:

Tabela 19. Powierzchnia stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Drawno

Zestawienie powierzchni stref ochrony w Nadleśnictwie Drawno			
Obręb Kiełpino			
Strefa całoroczna	10,34	Strefa okresowa	43,70
Obręb Dominikowo			
Strefa całoroczna	14,58	Strefa okresowa	55,18
Nadleśnictwo Drawno			
Strefa całoroczna	24,92	Strefa okresowa	98,88
Łącznie: 123,80 ha			

¹⁹ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 z późn. zm.)

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Trwale zrównoważona gospodarka leśna prowadzona według planu urządzenia lasu nie powinna znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Jednakże niektóre zapisy *Planu* wymagają dokładniejszej analizy bądź wyjaśnień. Dotyczą one:

- gruntów położonych w zasięgu obszarów Natura 2000;
- gruntów przeznaczonych do zalesienia;
- projektów w zakresie infrastruktury technicznej.

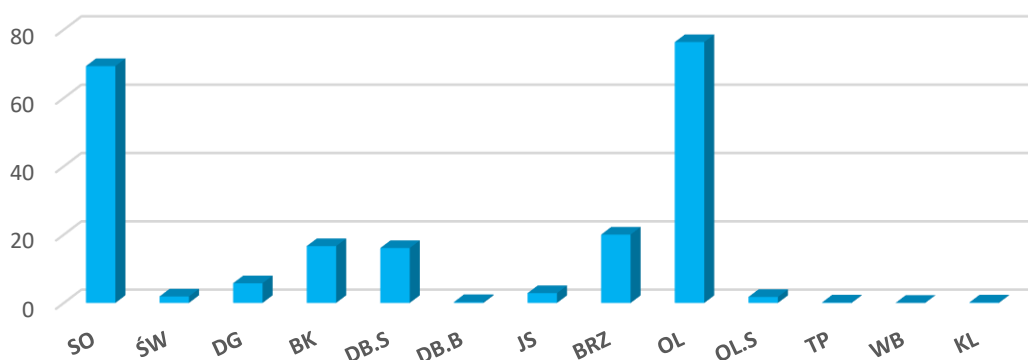
3.4.1. Obszary Natura 2000

Zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczą również prowadzenia gospodarki leśnej na terenach objętych ochroną w postaci obszarów Natura 2000. Ich wpływ na elementy chronionych siedlisk przyrodniczych oraz na miejsca występowania gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar, przedstawiono w dalszej części *Prognozy*. Poniżej dokonano oceny zasobów leśnych na początek okresu obowiązywania *Planu*, tj. na stan 1.01.2022 r.

- **Dolina Iny koło Recza PLH320004**

Udział gatunków panujących:

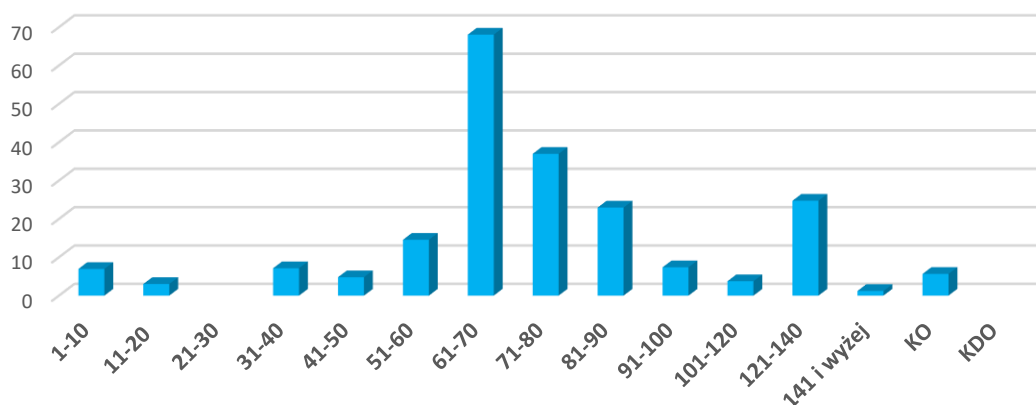
Głównym gatunkiem lasotwórczym jest olsza panująca na ok. 36 % powierzchni, co wynika z wysokiego udziału łągów w obszarze. Istotnym gatunkiem jest również sosna (33%).

Rysunek 12. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320004

Struktura wiekowa:

W strukturze wiekowej drzewostanów SOO Dolina Iny koło Recza w zasięgu Nadleśnictwa Drawno dominują drzewostany w IVa klasie wieku (61-70 lat) i zajmują ok. 33 % powierzchni gruntów zalesionych.

Rysunek 13. Struktura wiekowa drzewostanów w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004

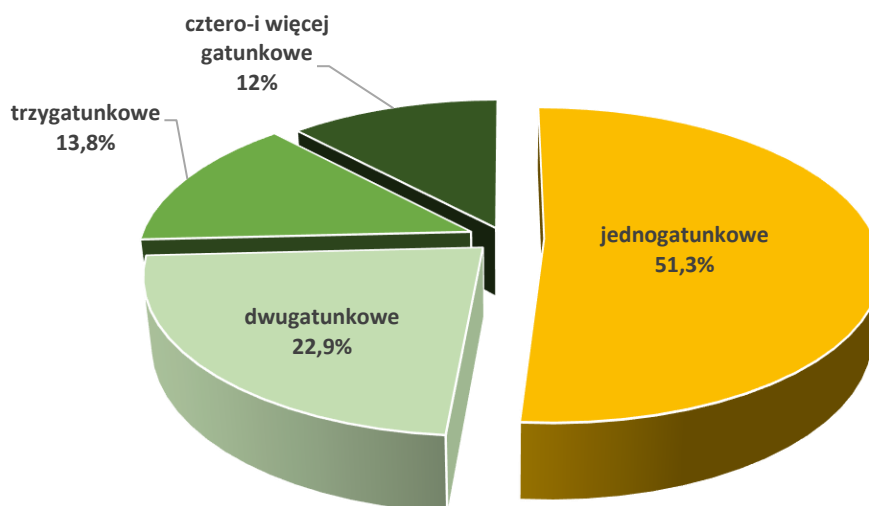
Bogactwo gatunkowe

Bogactwo gatunkowe analizowano pod względem ilości gatunków w składzie gatunkowym I i II piętra. Gatunków występujących w formie domieszek w tych warstwach nie brano pod uwagę (ich udział powierzchniowy lub ilościowy nie przekracza 5 %).

Tabela 20. Bogactwo gatunkowe w granicach SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	jednogatunkowe	ha	2,70	90,30	13,26	106,26	51,3
	dwugatunkowe		1,40	27,25	18,83	47,48	22,9
	trzygatunkowe		11,24	8,15	9,14	28,53	13,8
	cztero- i więcej gatunkowe		1,79	0,00	23,16	24,95	12,0

Z powyższego zestawienia wynika, że w granicach SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 na gruntach Nadleśnictwa Drawno przeważają drzewostany jednogatunkowe zajmujące 51% powierzchni. Znacznie mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany dwugatunkowe (23%).

Rysunek 14. Bogactwo gatunkowe w granicach SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 na gruntach N-ctwa Drawno

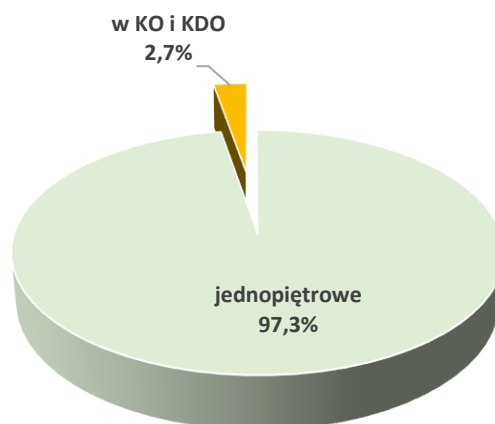
Budowa piętrowa

W drzewostanach jednopiętrowych drzewa tworzą jeden pułap wysokości. W drzewostanach dwupiętrowych warstwa drzew składa się z dwóch wyraźnych pięter różnej wysokości.

W granicach SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 na gruntach Nadleśnictwa Drawno zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują 97,3 % powierzchni. Drzewostany w KO i KDO stanowią zaledwie 2,7 % powierzchni.

Tabela 21. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w granicach SOO Dolina Iny koło Recza na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	jednopiętrowe	ha	17,13	124,36	60,07	201,56	97,3
	w KO i KDO		0,00	1,34	4,32	5,66	2,7

Rysunek 15. Budowa piętrowa drzewostanów

Na terenie obszaru Dolina Iny koło Recza PLH320004 na gruntach Nadleśnictwa Drawno występują 4 wydzielenia, na których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra, na ogólnej powierzchni 13,15 ha.

Pochodzenie

Określając pochodzenie drzewostanów opierano się na informacjach zawartych w operatach urządzenia lasu z poprzednich okresów gospodarczych i ustalając na gruncie. Pochodzenie najmłodszego pokolenia lasu, ustalono na gruncie w czasie prac terenowych oraz wykorzystując informacje otrzymane z Nadleśnictwa Drawno (m.in. baza SILP). Określone w czasie taksacji pochodzenie jest w miarę miarodajne dla drzewostanów pochodzących z lat 1946-2021. Natomiast dla drzewostanów z lat wcześniejszych może być obarczone znacznym błędem z uwagi na brak odpowiednich materiałów.

Aż 77 % powierzchni drzewostanów w granicach SOO Dolina Iny koło Recza na gruntach Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie lub siew.

Tabela 22. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w granicach SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	odroślowe	ha	1,14	0,00	0,00	1,14	0,6
	z samosiewu		1,64	39,69	5,31	46,64	22,5
	z sadzenia		14,35	86,01	59,08	159,44	76,9

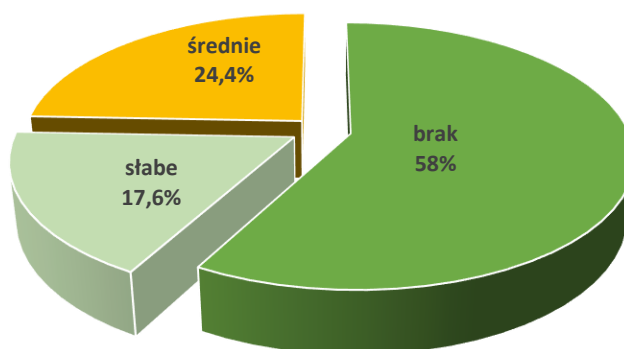
Borowacenie

Tabela 23. Borowacenie w granicach SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 na gruntach N-ctwa Drawno

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80	>80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	brak	4,73	83,45	32,15	120,33	58,0
	słabe	10,56	6,30	19,52	36,38	17,6
	średnie	1,84	35,95	12,72	50,51	24,4
	mocne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Z zestawień wynika, że 58% powierzchni SOO Dolina Iny koło Recza na gruntach Nadleśnictwa zajmują drzewostany, w których pinetyzacja nie występuje. Drzewostany ze słabym borowaceniem zajmują ok. 17,6 % powierzchni ogółu drzewostanów. Borowaceniowi średniemu uległo 24,4%. Nie ma drzewostanów charakteryzujących się mocną pinetyzacją.

Zachowanie trwałości zasobów przyrody i poprawa jej stanu są warunkami determinującymi gospodarkę leśną, dlatego też podejmowanie działań wynikających z planowania prac związanych z gospodarką leśną opartą na wyżej wymienionych zasadach, będzie sprzyjało minimalizowaniu negatywnego zjawiska, jakim jest borowacenie.

Rysunek 16. Borowacenie w drzewostanach w obszarze Natura 2000 Dolina Iny koło Recza na gruntach N-ctwa Drawno

Monotypizacja

W drzewostanach w obszarze Natura 2000 Dolina Iny koło Recza na gruntach Nadleśnictwa Drawno monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru stwierdzono w udziale drzewostanów 8 gatunków drzew i krzewów obcych (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 24. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w obszarze PLH320004 na gruntach Nadleśnictwa

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjse)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzieli					
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	4	-	-	28	-	32
dagleżja zielona	2	5,78	1	0,37	1	-	-	-	-	4
dąb czerwony	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4
kasztanowiec biały	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
klon jesionolistny	-	-	-	-	5	-	-	1	-	6
platan klonolistny	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
robinia akacyjowa	-	-	-	-	4	-	-	6	-	10
sosna czarna	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa.

Tabela 25. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin – SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Spermatophyta – Nasienne									
1.	<i>Allium ursinum</i>	Czosnek niedźwiedzi	OC			V	E		T
2.	<i>Arum maculatum</i>	Obrazki plamiste	OS	VU	VU				T
3.	<i>Ceratophyllum submersum</i>	Rogatek krótkoszyjkowy				V	V		T
4.	<i>Corydalis pumila</i>	Kokorycz drobna	OS	VU	VU	R	R		T
5.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
6.	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	OC				V		T
7.	<i>Trollius europaeus</i>	Pełnik europejski	OS		VU	V	V		T
8.	<i>Viola mirabilis</i>	Fiołek przedziwny				R	R		T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone.* Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt

Określając listę gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa Drawno, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012).

Tabela 26. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) – SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	Pl	Gat. NAT
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
Ptaki							
1.	<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS		LC	TAK
2.	<i>Carpodacus erythrinus</i>	Dziwonia		OS			TAK
3.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
4.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
5.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS		LC	TAK
6.	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów		OS	NT	VU	TAK
7.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
8.	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik		OS			TAK

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Przedmioty ochrony:

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 27. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydzielen, w których zinwentaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	C	-	-
2.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	C	-	-
3.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	C	-	-
4.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-
5.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-
6.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	A	-	-
7.	7220*	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	B	12	0,44
8.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	1	0,74
9.	9130	Żyzne buczyny	B	-	-
10.	9160	Grąd subatlantycki	C	20	33,74
11.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	C	2	3,73
12.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	B	32	71,63
13.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	C	14	6,17

* siedliska o znaczeniu priorytetowym

- **Gatunki roślin i gatunki zwierząt**

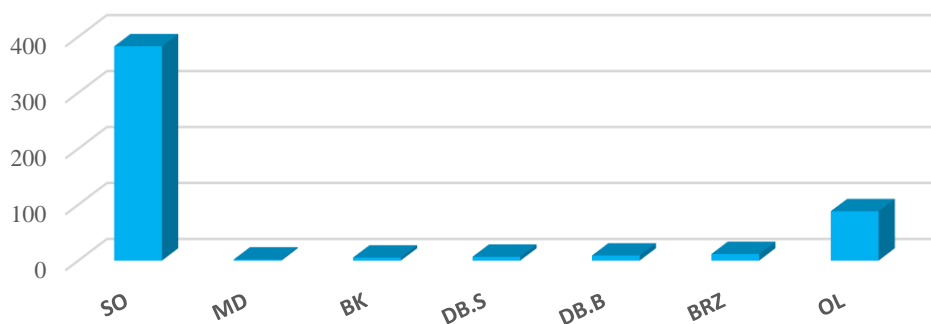
Tabela 28. Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
1163 Głowacz białopłetwy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1149 Koza C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1042 Zalotka większa C	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorkach i bagnach.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1060 Czerwończyk nieparek C	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1188 Kumak nizinny C	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1099 Minóg rzeczny B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1096 Minóg strumieniowy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.

- **Jeziro Lubie i Dolina Drawy PLH320023**

Udział gatunków panujących:

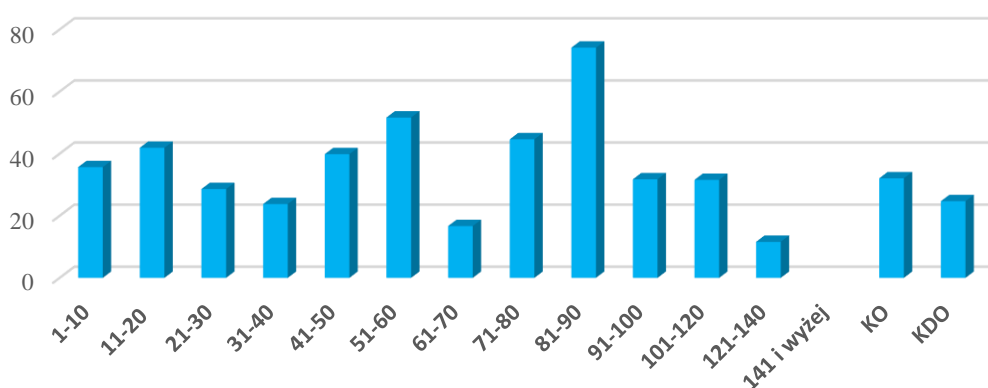
Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna panująca na ok. 76 % powierzchni. Spośród pozostałych gatunków najwyższy udział ma olsza, co jest odzwierciedleniem dużej powierzchni łągów w obszarze.

Rysunek 17. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320023

Struktura wiekowa:

W strukturze wiekowej drzewostanów obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy w zasięgu Nadleśnictwa Drawno dominują drzewostany w wieku 81 – 90 lat i zajmują ok. 15% powierzchni gruntów zalesionych.

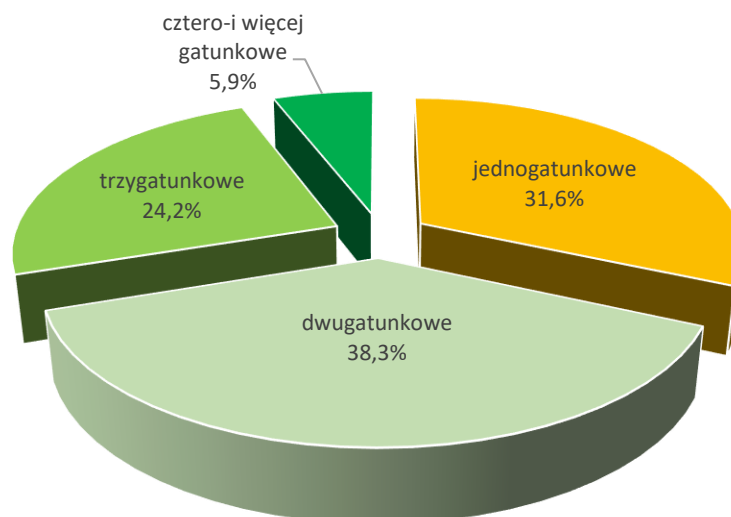
Rysunek 18. Struktura wiekowa drzewostanów w granicach obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

Bogactwo gatunkowe

Tabela 29. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	jednogatunkowe	ha	19,08	51,38	81,14	154,60	31,6
	dwugatunkowe		58,32	74,42	54,24	186,98	38,3
	trzygatunkowe		35,63	20,18	62,52	118,33	24,2
	cztero- i więcej gatunkowe		16,97	6,85	4,99	28,81	5,9

Z powyższego zestawienia wynika, że w granicach obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 na gruntach Nadleśnictwa Drawno przeważają drzewostany dwugatunkowe zajmujące 38% powierzchni. Nieznacznie mniejszą powierzchnię (32%) zajmują drzewostany jednogatunkowe.

Rysunek 19. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 na gruntach N-ctwa Drawno

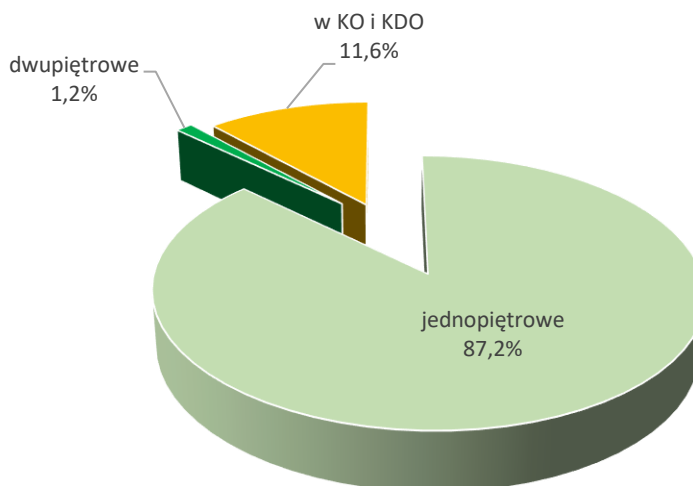
Budowa piętrowa

Tabela 30. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w granicach obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	jednopiętrowe	ha	130,00	148,94	147,10	426,04	87,2
	dwupiętrowe		0,00	3,89	2,01	5,90	1,2

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	w KO i KDO		0,00	0,00	56,78	56,78	11,6

W granicach obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 na gruntach Nadleśnictwa Drawno 87% powierzchni zajmują drzewostany jednopiętrowe. Drzewostany w KO i KDO stanowią 12%, a drzewostany dwupiętrowe zaledwie 1%.

Rysunek 20. Budowa piętrowa drzewostanów

Na terenie obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 na gruntach Nadleśnictwa Drawno występuje 7 wydzieleni (24,85 ha), w których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra.

Pochodzenie

Określając pochodzenie drzewostanów opierano się na informacjach zawartych w operatach urządzenia lasu z poprzednich okresów gospodarczych i ustalając na gruncie. Pochodzenie najmłodszego pokolenia lasu, ustalono na gruncie w czasie prac terenowych oraz wykorzystując informacje otrzymane z Nadleśnictwa Drawno (m.in. baza SILP). Określone w czasie taksacji pochodzenie jest w miarę miarodajne dla drzewostanów pochodzących z lat 1946-2021. Natomiast dla drzewostanów z lat wcześniejszych może być obarczone znacznym błędem z uwagi na brak odpowiednich materiałów.

Aż 96,9 % powierzchni drzewostanów w granicach obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy na gruntach Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie lub siew.

Tabela 31. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w granicach obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 na gruntach N-ctwa Drawno

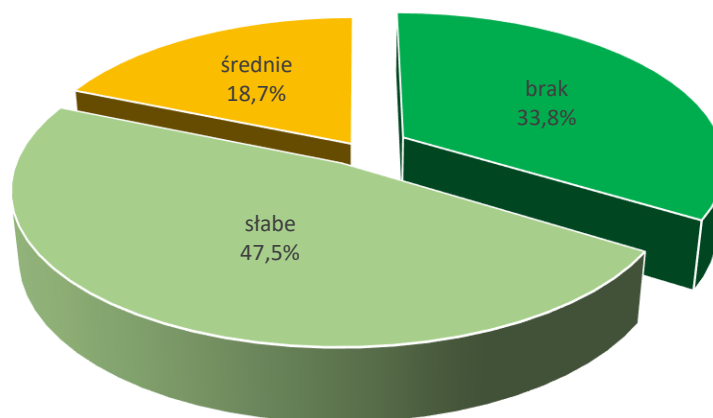
Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	z samosiewu	ha	6,59	7,70	0,93	15,22	3,1
	z sadzenia		123,41	145,13	204,96	473,50	96,9

Borowacenie

Tabela 32. Borowacenie w granicach obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 na gruntach N-ctwa Drawno

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		≤40 lat	41-80	>80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	brak	72,28	51,63	41,45	165,36	33,8
	słabe	51,87	70,39	109,75	232,01	47,5
	średnie	5,85	30,81	54,69	91,35	18,7
	mocne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Z zestawień wynika, że 47% powierzchni obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy na gruntach Nadleśnictwa zajmują drzewostany ze słabym borowaceniem. Drzewostany w których pinetyzacja nie występuje zajmują ok. 34% powierzchni ogółu drzewostanów. Borowaceniowi średniemu uległo 19%. Mocne borowacenie nie dotyczy drzewostanów w zasięgu obszaru.

Rysunek 21. Borowacenie w drzewostanach w obszarze Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy na gruntach N-ctwa Drawno

Zachowanie trwałości zasobów przyrody i poprawa jej stanu są warunkami determinującymi gospodarkę leśną, dlatego też podejmowanie działań wynikających z planowania prac związanych z gospodarką leśną opartą na wyżej wymienionych zasadach, będzie sprzyjało minimalizowaniu negatywnego zjawiska, jakim jest borowacenie.

Monotypizacja

W drzewostanach w obszarze Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy na gruntach Nadleśnictwa Drawno monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru stwierdzono w udziale drzewostanów 6 gatunków drzew i krzewów obcych (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 33. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w obszarze PLH320023 na gruntach Nadleśnictwa

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjse)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzieleń					
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	8	1	-	99	-	100
dagleżja zielona	-	-	1	0,26	1	-	-	-	-	2
dąb czerwony	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
kasztanowiec biały	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
robinia akacyjowa	-	-	-	-	4	-	-	1	-	5
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa.

Tabela 34. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin – obszar Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Bryophyta - Mchy									
1.	<i>Sphagnum sp.</i>	Torfowiec	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
2.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC		NT		R		T
Spermatophyta – Nasienne									
3.	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Storczyk krwisty (Kukułka krwista)	OC		NT		V	R	T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
4.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
5.	<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	OC			V	V	R	T
6.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
7.	<i>Trollius europaeus</i>	Pętnik europejski	OS		VU	V	V		T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt

Określając listę gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędzeniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), materiałach podstawowych do planów zadań ochronnych obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 35. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) w obszarze Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 na gruntach N-ctwa Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
Owady							
1.	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa		OS			TAK
2.	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek		OS	LC		TAK
Plazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
3.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
4.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
5.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS	NT		TAK
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
3.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
Ptaki							
1.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
2.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
3.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
4.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS	VU		TAK
5.	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy		OS			TAK
6.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
7.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS	VU		TAK
8.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
9.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
10.	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka		OS			TAK
11.	<i>Rallus aquaticus</i>	Wodnik		OS			
12.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
13.	<i>Upupa epops</i>	Dudek		OS			TAK
Ssaki							
1.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski		OC			TAK
2.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Przedmioty ochrony:

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 36. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydzielen, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	B	-	-
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	B	6	1,08
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze Nadleśnictwa	Powierzchnia wydziełów, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosienniczników	B	1	0,30
5.	4030	Suche wrzosowiska	A	-	-
6.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-
7.	6510	Nizowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-
8.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	1	0,31
9.	7210*	Torfowiska nakredowe	B	-	-
10.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	2	1,09
11.	9110	Kwaśne buczyny	C	-	-
12.	9130	Żyzne buczyny	C	8	10,31
13.	9160	Grąd subatlantycki	C	3	3,83
14.	9190	Kwaśne dąbrowy	C	8	30,10
15.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	-	-
16.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	A	72	99,54

* siedliska o znaczeniu priorytetowym

- Gatunki roślin i gatunki zwierząt**

Tabela 37. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
2647 Żubr europejski B	Gatunek leśny. Optymalnym środowiskiem są lasy liściaste i mieszane. Sezonowo żubry	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

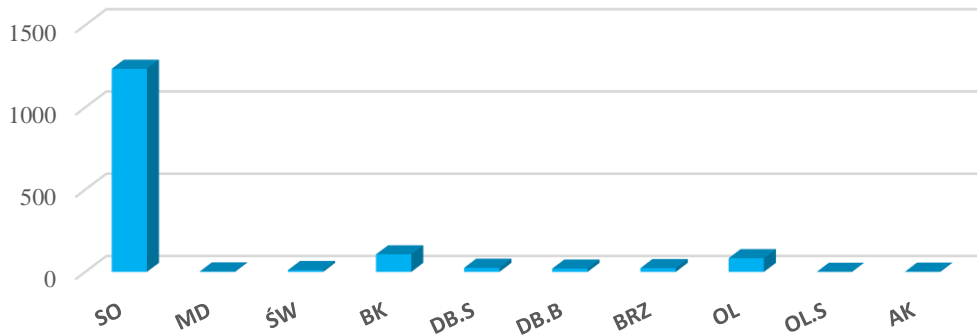
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	użytkują również lasy iglaste.	
1163 Głowacz białopłetwy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1149 Koza C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1042 Zalotka większa C	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorkach i bagnach.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
1060 Czerwończyk nieparek C	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
1188 Kumak nizinny C	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
1099 Minóg rzeczny C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1096 Minóg strumieniowy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1355 Wydra B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
1337 Bóbr europejski B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
1352 Wilk B	Wilk występuje w lasach, na równinach, w terenach górskich i bagiennych. Jest gatunkiem terytorialnym. Wyznacza rewir, do którego nie dopuszcza	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	osobników nie należących do watahy.	
6216 Haczykowiec błyszczący B	Jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i> – na niskoturzycowych torfowiskach niskich i przejściowych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1903 Lipiennik loesela B	Torfowiska i bagna między poduszkami mchów z podłożem węglanowym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1037 Trzepla zielona C	Zasiedla wolno płynące nizinne i równinne czyste wody o piaszczystym dnie, jak większe strumienie, rzeki i kanały.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
5339 Różanka C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1166 Traszka grzebieniasta B	Jest gatunkiem ziemnowodnym, spośród wszystkich krajowych traszek jest najsilniej związana ze środowiskiem wodnym. W okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasiedla też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach.

- **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Udział gatunków panujących:

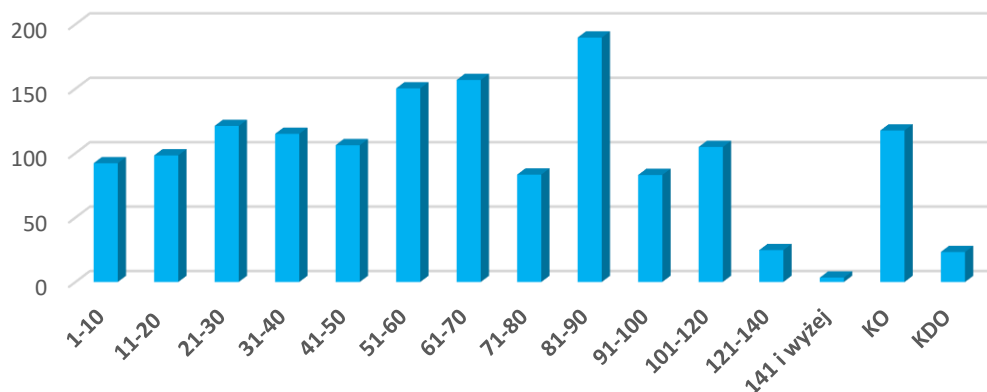
Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna panująca na ok. 82 % powierzchni.

Rysunek 22. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320046

Struktura wiekowa:

W strukturze wiekowej drzewostanów obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej w zasięgu Nadleśnictwa Drawno dominują drzewostany w Va klasie wieku (81-90 lat) i zajmują ok. 13% powierzchni gruntów zalesionych. Wysoki jest także udział drzewostanów w klasie odnowienia (KO) – 8% ogółu drzewostanów.

Rysunek 23. Struktura wiekowa drzewostanów w granicach obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

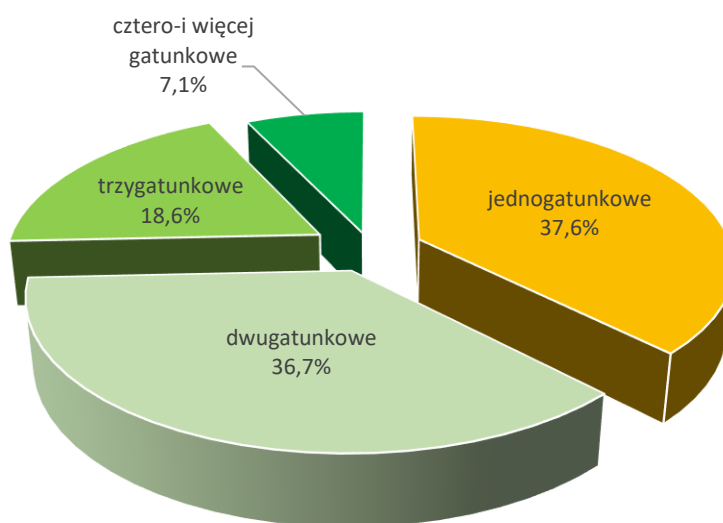
Bogactwo gatunkowe

Bogactwo gatunkowe analizowano pod względem ilości gatunków w składzie gatunkowym I i II piętra. Gatunków występujących w formie domieszek w tych warstwach nie brano pod uwagę (ich udział powierzchniowy lub ilościowy nie przekracza 5 %).

Tabela 38. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	jednogatunkowe	ha	112,65	222,11	217,23	551,99	37,6
	dwugatunkowe		151,30	203,42	184,22	538,94	36,7
	trzygatunkowe		111,95	68,81	93,33	274,09	18,6
	cztero- i więcej gatunkowe		50,61	21,19	32,73	104,53	7,1

Z powyższego zestawienia wynika, że w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach Nadleśnictwa Drawno przeważają drzewostany jednogatunkowe zajmujące niemalże 38 % powierzchni. Udział drzewostanów dwugatunkowych jest nieznacznie tylko niższy – ok. 37% pow.

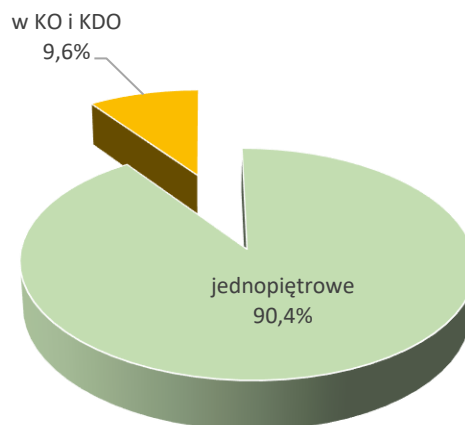
Rysunek 24. Bogactwo gatunkowe w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Drawno

Budowa piętrowa

W drzewostanach jednopiętrowych drzewa tworzą jeden pułap wysokości. W drzewostanach dwupiętrowych warstwa drzew składa się z dwóch wyraźnych pięter różnej wysokości.

Tabela 39. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	jednopiętrowe	ha	426,51	496,51	405,69	1328,71	90,4
	w KO i KDO		0,00	19,02	121,82	140,84	9,6

Rysunek 25. Budowa piętrowa drzewostanów

W granicach obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach Nadleśnictwa Drawno zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują 90 % powierzchni. Drzewostany w KO i KDO stanowią 10 % powierzchni.

Na terenie obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach Nadleśnictwa Drawno występuje 39 wydzieleń, na których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra, na ogólnej powierzchni 161,63 ha.

Pochodzenie

Określając pochodzenie drzewostanów opierano się na informacjach zawartych w operatach urządzenia lasu z poprzednich okresów gospodarczych i ustalając na gruncie. Pochodzenie najmłodszego pokolenia lasu, ustalono na gruncie w czasie prac terenowych oraz wykorzystując informacje otrzymane z Nadleśnictwa Drawno (m.in. baza SILP). Określone w czasie taksacji pochodzenie jest w miarę miarodajne dla drzewostanów pochodzących z lat 1946-2021. Natomiast dla drzewostanów z lat wcześniejszych może być obarczone znacznym błędem z uwagi na brak odpowiednich materiałów.

Aż 93,7 % powierzchni drzewostanów w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej na gruntach Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie lub siew.

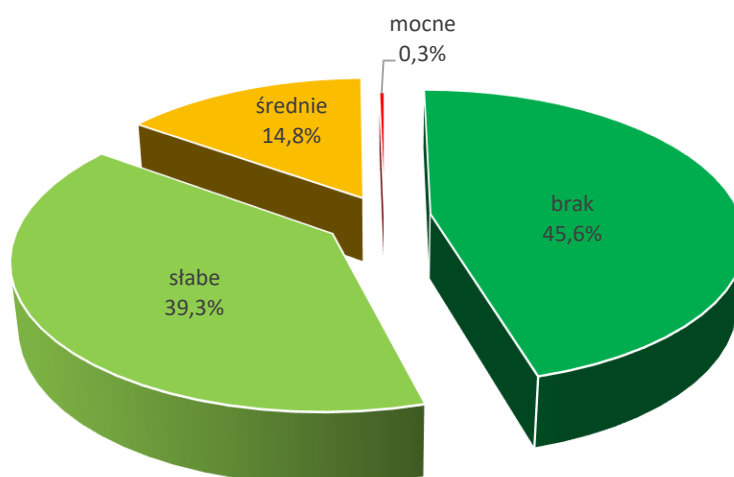
Tabela 40. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	odroślowe	ha	0,00	0,00	5,97	5,97	0,4
	z samosiewu		42,15	20,24	23,71	86,10	5,9
	z sadzenia		384,36	495,29	497,83	1377,48	93,7

Borowacenie

Tabela 41. Borowacenie w granicach obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Drawno

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		≤40 lat	41-80	>80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	brak	258,10	220,81	191,51	670,42	45,6
	słabe	135,69	228,59	213,04	577,32	39,3
	średnie	32,72	65,35	119,64	217,71	14,8
	mocne	0,00	0,78	3,32	4,10	0,3

Rysunek 26. Borowacenie w drzewostanach w obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej na gruntach N-ctwa Drawno

Z zestawień wynika, że 46% powierzchni obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej na gruntach Nadleśnictwa zajmują drzewostany, w których pinetyzacja nie występuje. Drzewostany ze słabym borowaceniem zajmują ok. 39 % powierzchni ogółu drzewostanów. Borowaceniowi średniemu uległo 15%. Mocne borowacenie dotyczy minimalnego odsetka drzewostanów (0,3%).

Zachowanie trwałości zasobów przyrody i poprawa jej stanu są warunkami determinującymi gospodarkę leśną, dlatego też podejmowanie działań wynikających z planowania prac związanych z gospodarką leśną opartą na wyżej wymienionych zasadach, będzie sprzyjało minimalizowaniu negatywnego zjawiska, jakim jest borowacenie.

Monotypizacja

W drzewostanach w obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej na gruntach Nadleśnictwa Drawno monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru stwierdzono w udziale drzewostanów 11 gatunków drzew i krzewów obcych (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 42. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w obszarze PLH320046 na gruntach Nadleśnictwa

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjse)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzieli					
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	1	-	-	52	-	53
dagleźja zielona	-	-	2	0,54	9	-	-	-	4	15
dąb czerwony	8	20,13	36	18,51	25	-	25	-	5	99
kasztanowiec biały	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
kosodrzewina	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
orzech czarny	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
robinia akacjowa	1	1,45	3	0,76	12	-	-	6	3	25
sosna limba	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
sosna wejmutka	-	-	-	-	3	-	-	2	-	5
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
żywołik zachodni	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, materiałach podstawowych do planu zadań ochronnych dla obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 43. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046na gruntach N-ctwa Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Bryophyta - Mchy									
1.	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Haczykowiec błyszczący	OS						
2.	<i>Paludella squarrosa</i>	Mszar krokiewkowaty	OS						
3.	<i>Sphagnum spp.</i>	Torfowiec	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
4.	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widłak spłaszczony	OC		VU	V	V		T
5.	<i>Dryopteris cristata</i>	Nerecznica grzebieniasta				V	E	R	T
6.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC		NT		R		T
7.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OC		NT		R		T
Spermatophyta – Nasienne									
8.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OC			V	V	R	T
9.	<i>Aquilegia vulgaris</i>	Orlik pospolity	OC			V	K		T
10.	<i>Carex diandra</i>	Turzyca obła			NT	V	V	R	T
11.	<i>Carex limosa</i>	Turzyca bagienna			NT	V	E	R	T
12.	<i>Cladium mariscus</i>	Kłóć wiechowata			NT	R	R	R	T
13.	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Storzyczek krwisty (Kukułka krwista)	OC		NT		V	R	T
14.	<i>Dianthus superbus</i>	Goździk pyszny	OS		VU	E	V	R	T
15.	<i>Drosera anglica</i>	Rosiczka długolistna	OS		EN	V	V		T
16.	<i>Drosera intermedia</i>	Rosiczka pośrednia	OS		EN	V	V		T
17.	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	OS		NT	I	V		T
18.	<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	OC			R	E	R	T
19.	<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny	OS		NT	V	V		T
20.	<i>Eriophorum angustifolium</i>	Wełnianka wąskolistna							T?
21.	<i>Eriophorum vaginatum</i>	Wełnianka pochwowata					V		T?
22.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OC			I	I		T
23.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
24.	<i>Liparis loeselii</i>	Lipiennik Loesela	OS	VU	VU	E	E		T
25.	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	OC				V		T
26.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OC						T?
27.	<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna					V		T?
28.	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	OS		VU	V	E	V	T
29.	<i>Sorbus torminalis</i>	Jarząb brekinia	OS		NT	R	R		T
30.	<i>Sparganium natans</i>	Jeżogłówka najmniejsza			NT	V	V	R	T
31.	<i>Utricularia australis</i>	Pływacz zachodni	OS		NT	V	V	E	T
32.	<i>Utricularia intermedia</i>	Pływacz średni	OS		VU	V	E	V	T
33.	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	OS		NT	V	V	R	T
34.	<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny							T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone.* Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)
PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych.* Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)
PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)
Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)
Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)
RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt

Określając listę gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), materiałach podstawowych do planów zadań ochronnych obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 44. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkręgowców i kręgowców) w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 na gruntach N-ctwa Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
Owady							
1.	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa		OS			TAK
2.	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek		OS	LC		TAK
Plazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
3.	<i>Pelobates fuscus</i>	Grzebiuszka ziemna		OS			
4.	<i>Pelophylax esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
5.	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa		OS			
6.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
7.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS	NT		TAK
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
3.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
4.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
5.	<i>Vipera berus</i>	Żmija zygzakowata		OC			
Ptaki							
1.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			
2.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
3.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
4.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
5.	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek		OS			TAK
6.	<i>Corvus corax</i>	Kruk		OC			
7.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
8.	<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz		OS			
9.	<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała		OS			TAK
10.	<i>Fulica atra</i>	Łyska					
11.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS	VU		TAK
12.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
13.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS			TAK
14.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
15.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
16.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
17.	<i>Streptopelia turtur</i>	Turkawka		OS	VU		
18.	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik		OS			TAK
Ssaki							
1.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr		OC			TAK
2.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Przedmioty ochrony:

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 45. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydzielen, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	B	-	-
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	B	1	16,25
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	1	0,60
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	A	-	-
5.	6120*	Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe	C	-	-
6.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	8	30,18
7.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-
8.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-
9.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	B	-	-
10.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	15	46,78

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydziełów, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
11.	7210*	Torfowiska nakredowe	C	-	-
12.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	25	60,69
13.	9110	Kwaśne buczyny	B	28	91,25
14.	9130	Żyzne buczyny	B	8	17,20
15.	9160	Grąd subatlantycki	B	32	47,79
16.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B	-	-
17.	9190	Kwaśne dąbrowy	B	9	28,53
18.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	12	31,77
19.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	B	43	49,52
20.	91T0	Bory chrobotkowe	C	-	-

* siedliska o znaczeniu priorytetowym

- Gatunki roślin i gatunki zwierząt**

Tabela 46. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
4056 Zatozeczek łamliwy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1163 Głowacz białopłetwy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1149 Koza B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1042 Zalotka większa B	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 2 wydzieleniach.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	o podobnym charakterze: leśnych jeziorkach i bagnach.	
1060 Czerwończyk nieparek B	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 2 wydzieleniach.
1188 Kumak nizinny B	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1220 Żółw błotny B	Zamieszkuje nieduże, zarastające jeziorka, leśne oczka wodne, bagna, gęsto zarośnięte i trudno dostępne starorzecza, duże stawy oraz wolno płynące rzeczki z gęstą roślinnością.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
6216 Haczykowiec błyszczący C	Jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i> – na niskoturzycowych torfowiskach niskich i przejściowych.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
1096 Minóg strumieniowy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1337 Bóbr europejski C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 14 wydzieleniach.
1352 Wilk B	Wilk występuje w lasach, na równinach, w terenach górskich i bagiennych. Jest gatunkiem terytorialnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	Wyznacza rewir, do którego nie dopuszcza osobników nie należących do watahy.	
1088 Kozioróg dębosz C	Preferuje dobrze nasłonecznione, ponad 100-letnie drzewa, rosnące pojedynczo lub w niewielkich skupiskach. Lubi też stare, dobrze prześwietlone dąbrowy. Spotkać go można tylko na żywych drzewach.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1903 Lipiennik Loesela C	Torfowiska i bagna między poduszkami mchów z podłożem węglanowym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
1831 Elisma wodna C	Jeziora oligotroficzne o piaszczystym dnie i odczynie pH 6,1–8,2 oraz małej zawartości wapnia.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1145 Piskorz B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1324 Nocek duży B	Zamieszkuje głównie w osiedlach ludzkich, latem kryjąc się na dużych strychach, wieżach kościelnych i w innych budowlach. Zimuje w piwnicach, fortyfikacjach, opuszczonych kopalniach, w jaskiniach. Żeruje w dojrzałych lasach z ubogim podszytem, na świeżo skoszonych łąkach, murawach, w sadach ze starymi drzewami.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1037 Trzepla zielona B	Zasiedla wolno płynące nizinne i równinne czyste wody o piaszczystym dnie, jak większe strumienie, rzeki i kanały.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1084 Pachnica dębowa C	Bezwzględny warunkiem występowania pachnicy	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

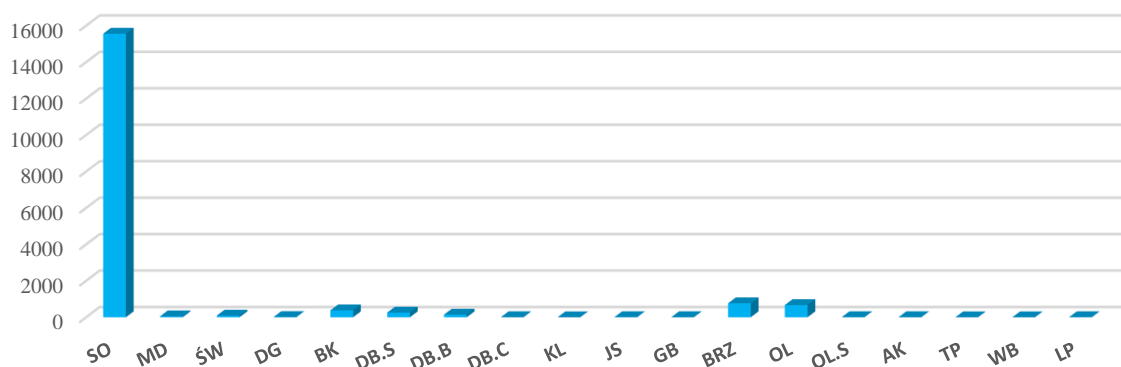
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	dębowej jest obecność odpowiedniej liczby starych, dziuplastych drzew z obszernymi próchnowiskami, będącymi jej jedynym środowiskiem życia. Silnie preferowane są drzewa rosnące w nasłonecznieniu.	
5339 Różanka B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1106 Łosoś B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1166 Traszka grzebieniasta B	Jest gatunkiem ziemnowodnym, spośród wszystkich krajowych traszek jest najsilniej związana ze środowiskiem wodnym. W okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasiedla też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 2 wydzieleniach.
1032 Skójka gruboskorupowa B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1014 Poczwarówka zwężona B	Preferuje wilgotne łąki, często na pograniczu z trzcinowiskami czy turzycowiskami. Występuje również na obrzeżach bagien i zbiorników wodnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1013 Poczwarówka Geyera B	Siedliska otwarte z wysokim poziomem wód gruntowych, porośnięte niskopiennymi turzycami i mchami, zasilane wodami mineralnymi z	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	wytrącającym się węglanem wapnia.	
1016 Poczwarówka jajowata B	Gatunek wilgociolubny, żyjący wśród roślinności szuwarowej, w tym na łąkach trzcin, turzyc i manny mielec, na terenach o podłożu wapiennym i z odpowiednio wysokim poziomem wód gruntowych. Przebywa na podmokłych łąkach, bagnach i mokradłach, brzegach rzek i jezior.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**

Udział gatunków panujących:

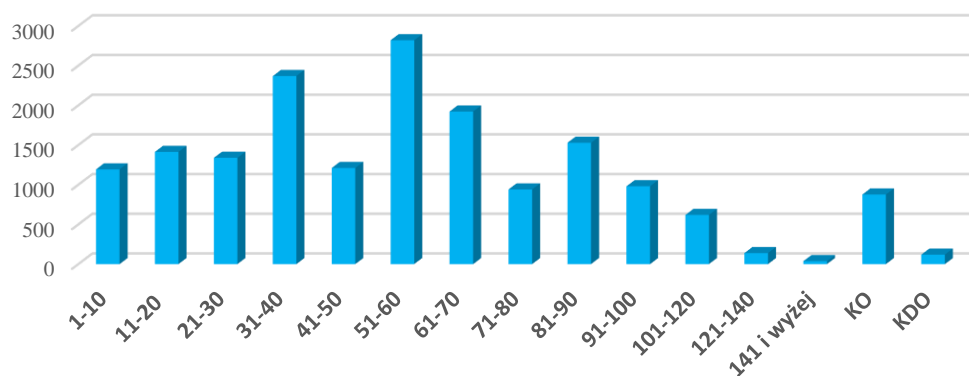
Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna panująca na ok. 87% powierzchni. Największy udział spośród gatunków liściastych, choć marginalny w odniesieniu do udziału sosny, mają brzoza, olsza, buk i dąb szypułkowy.

Rysunek 27. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320016

Struktura wiekowa:

W strukturze wiekowej drzewostanów OSO Lasy Puszczy nad Drawą w zasięgu Nadleśnictwa Drawno dominują drzewostany w IIIb klasie wieku (51-60 lat) i zajmują ok. 16% powierzchni gruntów zalesionych.

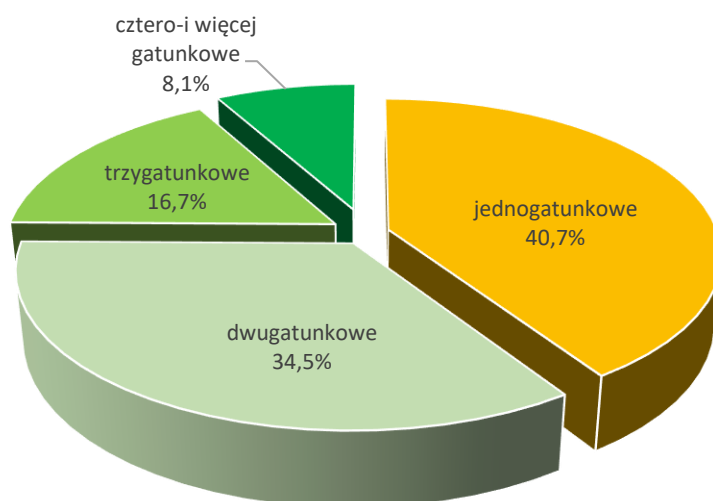
Rysunek 28. Struktura wiekowa drzewostanów w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

Bogactwo gatunkowe

Tabela 47. Bogactwo gatunkowe w granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	jednogatunkowe	ha	1470,72	3186,63	2469,95	7127,30	40,7
	dwugatunkowe		3124,95	2167,12	756,26	6048,33	34,5
	trzygatunkowe		1133,89	1168,82	617,91	2920,62	16,7
	cztero- i więcej gatunkowe		586,63	564,67	265,78	1417,08	8,1

Z powyższego zestawienia wynika, że w granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach Nadleśnictwa Drawno przeważają drzewostany jednogatunkowe zajmujące 41% powierzchni.

Rysunek 29. Bogactwo gatunkowe w granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Drawno

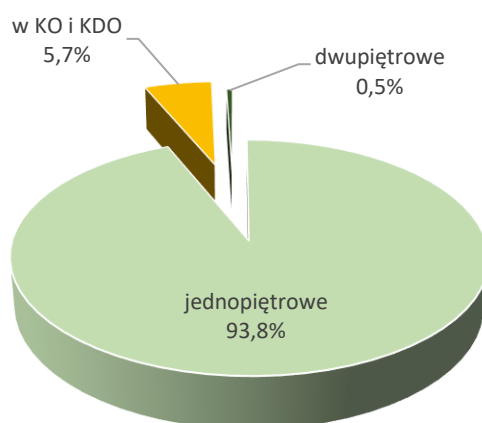
Budowa piętrowa

Tabela 48. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Drawno

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	jednopiętrowe	ha	6316,19	6870,66	3249,58	16436,43	93,8
	dwupiętrowe		0,00	24,76	55,78	80,54	0,5
	w KO i KDO		0,00	191,82	804,54	996,36	5,7

W granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach Nadleśnictwa Drawno zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują 94 % powierzchni. Drzewostany w KO i KDO stanowią 6 % powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe zajmują marginalną powierzchnię (zaledwie 0,5% ogółu).

Na terenie obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach Nadleśnictwa Drawno występuje 280 wydzieleń, w których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra na ogólnej powierzchni 1493,54 ha.

Rysunek 30. Budowa piętrowa drzewostanów

Pochodzenie

Aż 97 % powierzchni drzewostanów w granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą na gruntach Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie lub siew.

Tabela 49. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Drawno

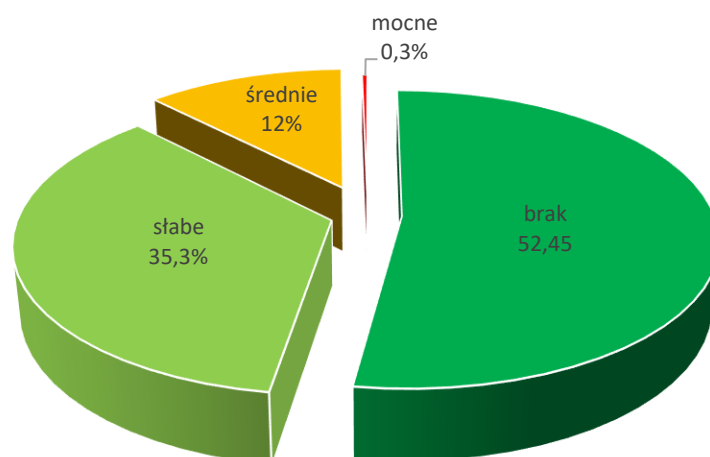
Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	odroślowe	ha	1,14	0,00	8,98	10,12	0,1
	z samosiewu		297,92	97,13	40,12	435,17	2,5
	z sadzenia		6017,13	6990,11	4056,79	17064,03	97,4
	brak informacji		0,00	0,00	4,01	4,01	0,0

Borowacenie

Z zestawień wynika, że ponad połowę (52,4%) powierzchni OSO Lasy Puszczy nad Drawą na gruntach Nadleśnictwa zajmują drzewostany, w których pinetyzacja nie występuje. Drzewostany ze słabym borowaceniem zajmują 35% powierzchni ogółu drzewostanów. Borowaceniowi średniemu uległo 12%, a mocne borowacenie dotyczy minimalnej powierzchni (0,3%) drzewostanów.

Tabela 50. Borowacenie w granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Drawno

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		≤40 lat	41-80	>80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	brak	4121,14	3160,30	1886,91	9168,35	52,4
	słabe	1896,19	2938,73	1352,05	6186,97	35,3
	średnie	294,56	955,59	860,07	2110,22	12,0
	mocne	4,30	32,62	10,87	47,79	0,3

Rysunek 31. Borowacenie w drzewostanach w obszarze Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą na gruntach N-ctwa Drawno

Monotypizacja

W drzewostanach w obszarze Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą na gruntach Nadleśnictwa Drawno monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru stwierdzono w udziale drzewostanów 17 gatunków drzew i krzewów obcych (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 51. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w obszarze PLB320016 na gruntach Nadleśnictwa

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjsc)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzieleń					
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	91	1	-	1388	3	1483
dagleżja zielona	4	13,18	15	4,24	68	-	2	5	19	113
dąb czerwony	2	1,74	6	1,83	140	2	6	8	7	171
kasztanowiec biały	-	-	1	0,21	24	-	-	-	11	36
klon jesionolistny	-	-	-	-	6	-	-	1	-	7
kosodrzewina	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
orzeczek czarny	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2
platan klonolistny	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj,mjsc)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzielen					
robinia akacyjowa	1	1,45	7	1,40	118	2	-	88	19	235
sosna Banksa	-	-	-	-	5	-	-	1	-	6
sosna czarna	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
sosna limba	-	-	-	-	1	-	-	3	-	4
sosna smołowa	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
sosna wejmutka	-	-	-	-	19	-	1	6	3	29
śliwa alycza	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	12	-	12
żywotnik zachodni	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów, porostów i roślin

Określając listę gatunków grzybów i porostów chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędzeniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa Drawno.

Tabela 52. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016na gruntach N-ctwa Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Porosty									
1.	<i>Cladonia sp.</i>	Chrobotki	OC						
Bryophyta - Mchy									
2.	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Haczykowiec błyszczący	OS						
3.	<i>Leucobryum glaucum</i>	Bielistka siwa	OC						
4.	<i>Paludella squarrosa</i>	Mszar krokiewkowaty	OS						
5.	<i>Sphagnum spp.</i>	Torfowiec	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
6.	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widłak spłaszczony	OC		VU	V	V		T
7.	<i>Dryopteris cristata</i>	Nieczelnica grzebieniasta				V	E	R	T
8.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC		NT		R		T
9.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OC		NT		R		T
10.	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Nasięzrzał pospolity	OS		VU	V	V		T
Spermatophyta – Nasienne									
11.	<i>Allium ursinum</i>	Czosnek niedźwiedzi	OC			V	E		T
12.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OC			V	V	R	T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
13.	<i>Aquilegia vulgaris</i>	Orlik pospolity	OC			V	K		T
14.	<i>Arum maculatum</i>	Obrazki plamiste	OS	VU	VU				T
15.	<i>Carex diandra</i>	Turzyca obła			NT	V	V	R	T
16.	<i>Carex limosa</i>	Turzyca bagienna			NT	V	E	R	T
17.	<i>Cladium mariscus</i>	Kłóć wiechowata			NT	R	R	R	T
18.	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Storczyk krwisty (Kukułka krwista)	OC		NT		V	R	T
19.	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Storczyk szerokolistny (Kukułka szerokolistna)	OC		NT		V	R	T
20.	<i>Corydalis pumila</i>	Kokorycz drobna	OS	VU	VU	R	R		T
21.	<i>Corydalis solida</i>	Kokorycz pełna				R	R		T
22.	<i>Dianthus superbus</i>	Goździk pyszny	OS		VU	E	V	R	T
23.	<i>Drosera anglica</i>	Rosiczka długolistna	OS		EN	V	V		T
24.	<i>Drosera intermedia</i>	Rosiczka pośrednia	OS		EN	V	V		T
25.	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	OS		NT	I	V		T
26.	<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	OC			R	E	R	T
27.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
28.	<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny	OS		NT	V	V		T
29.	<i>Eriophorum angustifolium</i>	Wełnianka wąskolistna							T?
30.	<i>Eriophorum vaginatum</i>	Wełnianka pochwowata					V		T?
31.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OC			I	I		T
32.	<i>Gypsophila paniculata</i>	Łyszczec wiechowaty	OC		EN				T
33.	<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe	OC						T?
34.	<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	OC			V	V	R	T
35.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
36.	<i>Liparis loeselii</i>	Lipiennik Loesela	OS	VU	VU	E	E		T
37.	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	OC				V		T
38.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OC						T?
39.	<i>Nasturtium officinale</i>	Rukiew wodna	OC		NT	V	V		T
40.	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	OC						T
41.	<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna					V		T?
42.	<i>Primula elatior</i>	Pierwiosnek wyniosły	OC			E	E		T
43.	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Gruszczyk okrągłolistny	OC			V	V		T
44.	<i>Rhynchospora alba</i>	Przygielka biała			NT	V	E	R	T
45.	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	OS		VU	V	E	V	T
46.	<i>Sorbus torminalis</i>	Jarząb brekinia	OS		NT	R	R		T
47.	<i>Sparganium natans</i>	Jeżogłówka najmniejsza			NT	V	V	R	T
48.	<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity	OC	VU		R	R		T
49.	<i>Trollius europaeus</i>	Pętnik europejski	OS		VU	V	V		T
50.	<i>Utricularia australis</i>	Pływacz zachodni	OS		NT	V	V	E	T
51.	<i>Utricularia intermedia</i>	Pływacz średni	OS		VU	V	E	V	T
52.	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	OS		NT	V	V	R	T
53.	<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny							T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
54.	<i>Viola mirabilis</i>	Fiołek przedziwny				R	R		T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)

PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt

Określając listę gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędzeniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), materiałach podstawowych do planów zadań ochronnych obszarów sieci Natura 2000.

Tabela 53. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) w OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 na gruntach N-ctwa Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	Pl	Gat. NAT
Owady							
1.	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa		OS			TAK
2.	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek		OS	LC		TAK
Płazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
3.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
4.	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Traszka zwyczajna		OC			
5.	<i>Pelobates fuscus</i>	Grzebiuszka ziemna		OS			
6.	<i>Pelophylax esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
7.	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa		OS			
8.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
9.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS	NT		TAK
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
3.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
4.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
5.	<i>Vipera berus</i>	Żmija zygzakowata		OC			
Ptaki							
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz		OS			
2.	<i>Accipiter nissus</i>	Krogulec		OS			
3.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
4.	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka		OS			TAK
5.	<i>Aegolius funereus</i>	Włochatka		OS	NT	LC	TAK
6.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
7.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
8.	<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS		LC	TAK
9.	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa		OS			TAK
10.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
11.	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów		OS			
12.	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek		OS			TAK
13.	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały		OS			TAK
14.	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny		OS			TAK
15.	<i>Columba oenas</i>	Siniak		OS			TAK
16.	<i>Corvus corax</i>	Kruk		OC			
17.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS	VU		TAK
18.	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy		OS			TAK
19.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
20.	<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz		OS			
21.	<i>Ficedula parva</i>	Mucholówka mała		OS			TAK
22.	<i>Fulica atra</i>	Łyska					
23.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS	VU		TAK
24.	<i>Glaucidium passerinum</i>	Sóweczka		OS		LC	TAK
25.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
26.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS			TAK
27.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
28.	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka		OS			TAK
29.	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak		OS			TAK
30.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK
31.	<i>Milvus milvus</i>	Kania ruda		OS		NT	TAK
32.	<i>Motacilla cinerea</i>	Pliszka górską		OS			
33.	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów		OS	NT	VU	TAK
34.	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony		OS			
35.	<i>Rallus aquaticus</i>	Wodnik		OS			
36.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
37.	<i>Streptopelia turtur</i>	Turkawka		OS	VU		
38.	<i>Strix aluco</i>	Puszczyk		OS			
39.	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik		OS			TAK
40.	<i>Upupa epops</i>	Dudek		OS			TAK
Ssaki							
1.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr		OC			TAK
2.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Przedmioty ochrony:

Tabela 54. Zestawienie gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony w OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
A223 Włochatka C	Tajga i inne bory sosnowe, jodłowe lub świerkowe o bogatej strukturze. W Polsce również zasiedla buczyny z domieszkami drzew iglastych, uprawy leśne, młodniki (miejsca schronienia za dnia), polany i zręby, ale i torfowiska czy doliny rzeczne, czyli okolice przestrzeni otwartych (tu żeruje).	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 5 wydzieleniach.
A229 Zimorodek B	Gniazdowanie i żerowiska nie są związane z lasami. Gatunek ściśle związany ze zbiornikami wodnymi. Zasiedla rzeki, jeziora, starorzecza, żwirownie, a także niewielkie strumienie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 5 wydzieleniach.
A043 Gęgawa C	Gatunek zasiedlający bagna, tereny podmokłe i brzegi zbiorników wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A089 Orlik krzykliwy C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte, stare i rozległe lasy, przeważnie mieszane i liściaste, w pobliżu pól uprawnych, dolin rzecznych, łąk i pastwisk, na obszarach obfitujących w tereny podmokłe i jeziora.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 7 wydzieleniach.
A028 Czapla siwa C	Płytkie wody przy jeziorach, rzekach i estuariach, trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu.
A021 Bąk C	Zbiorniki wodne z szerokimi szuwarami: naturalne jeziora, stawy hodowlane, glinianki, starorzecza, podmokłe trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A215 Puchacz B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte kompleksy leśne, głównie liściaste, w pobliżu otwartych przestrzeni ze zbiornikami wodnymi, łąkami, tereny mało penetrowane przez człowieka.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
A067 Gągoł B	Zamieszkuje wody słodkie, rzeki, starorzecza, jeziora w strefie lasów liściastych czasem nawet stawy rybne pod warunkiem, że w pobliżu znajdują się stare, dziuplaste drzewa.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach.
A224 Lelek C	Suche, świetliste bory sosnowe w pobliżu łąk, pól, polan, zrębów, młodników. Preferuje też lasy poprzecinane porębami, ich skraje, ale może też wyprowadzić lęg na terenach bez zwartych drzewostanów. Spotkać go można na wrzosowiskach, zarastających požarzyskach i wydmach z młodymi kompleksami leśnymi.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 6 wydzieleniach.
A197 Rybitwa czarna C	Zasiedla starorzecza i rozlewiska oraz spokojne zatoki, z roślinnością pływającą niezbędną do założenia gniazd.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A030 Bocian czarny C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Najczęściej gniazduje na starych drzewach, w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu bagien, łąk, cieków oraz zbiorników wodnych, gdzie żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 1 strefę ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 1 wydzieleniu.
A081 Błotniak stawowy C	Zasiedla trzcinowiska wokół jezior i stawów rybnych, torfowiska z zaroślami wierzbowymi, oczka wodne wśród pól uprawnych, gęsto obrosnięte szuwarami tereny podmokłe, zbiorniki zaporowe, starorzecza, wiklinowe zarośla.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A207 Siniak C	Lasy liściaste i mieszane z dziuplastymi drzewami. Preferuje stare buczyny i bory ze starymi drzewami. Unika bezleśnych przestrzeni.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu.
A038 Łabędź krzykliwy C	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A036 Łabędź niemy B	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 2 wydzieleniach.
A236 Dzięcioł czarny C	Bory iglaste, lasy mieszane, rzadziej lasy liściaste, ale też	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 26 wydzieleniach.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
	zadrzewienia i duże parki miejskie.	
A320 Muchołówka mała C	Występuje w starych liściastych i mieszanych lasach nizin, wyżyn i gór o bogatym podszycie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu.
A217 Sóweczka C	Starodrzewy (iglaste i mieszane) o bogatej strukturze, zwłaszcza podszyciu, tajga, preferuje wysokopienne bory świerkowe, świerkowo-jodłowe i mieszane z polanami i młodnikami. Poza okresem lęgowym spotykana częściej w lasach mieszanych i liściastych, gdzie łatwiej o pokarm. Teren, gdzie przebywa musi być bogaty w dzieńne kryjówki, dziuple wysokie drzewa oraz otwarte przestrzenie, gdzie na polanach, śródleśnych łąkach lub torfowiskach może polować	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 3 wydzieleniach.
A127 Żuraw C	Miejsca lęgowe stanowią siedliska podmokłe. Kluczowym miejscem są śródleśne mokradła oraz zabagnione doliny rzeczne i brzegi zbiorników wodnych, w tym jezior i stawów rybnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 45 wydzieleniach.
A070 Nurogęś B	Czyste, bieżące lub stojące wody w lasach lub górach – okolice wielkich i rybnych jezior oraz rzek o zadrzewionych brzegach. Preferuje lasy liściaste i mieszane, ale korzysta też z kęp i samotnych drzew. Poza okresem lęgowym przebywa nad wszelkimi płytkimi zbiornikami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A073 Kania czarna B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 m); żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A074 Kania ruda C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Preferuje starsze drzewostany liściaste z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych; żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 1 wydzieleniu.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
A075 Bielik B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Gniazduje w starych lasach, w pobliżu zbiorników wodnych, nad którymi żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 1 strefę ochrony. Ponadto stwierdzono obserwacje gatunku w 5 wydzieleniach.
A094 Rybołów A	Lasy, w których można znaleźć liczne duże, niezarośnięte zbiorniki wodne. Preferuje skraje starych borów sosnowych, wybrzeża morskie, zadrzewione brzegi rzek i jezior oraz różnego typu rozlewiska i mokradła.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 3 wydzieleniach.
A022 Bączek C	Rozległe, ale też mniejsze, trzcinowiska okolic stawów, bagien i starorzeczy lub w wiklinie nadrzecznych brzegów.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A072 Trzmielojad C	Różnego rodzaju lasy; preferuje stare, świetliste drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza przylegające do terenów otwartych, np. polan, łąk, pól, lub poprzecinane zrębami, rzadziej bory.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A005 Perkoz dwuczuby C	Jeziora i stawy, rzadziej wolno płynące rzeki, z pasem przybrzeżnych trzcin.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A119 Krociatka C	Płytkie, gęsto zarośnięte zbiorniki wodne otoczone podmokłymi łąkami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A120 Zielonka C	Zbiorniki z gęstym pasem trzcin, sitowia i inną roślinnością bagienną na brzegach wód stojących. Preferuje styk niewielkich obszarów wolnego lustra wody z pasem roślin lub zwałowiska trzciny.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A155 Słonka B	Zasiedla i lęgnię się na świetlistych podmokłych lub wilgotnych lasach mieszanych i liściastych z warstwą ziół i krzewów, również w borach z bogatym podszytem, bagnach, olsach, nad płytkimi strumieniami leśnymi i na podmokłych zagłębieniach terenu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 3 wydzieleniach.
A165 Samotnik C	Zadrzewione bagna. Na łągowiska wybiera głównie olsy i łągi, zarośnięte torfowiska na	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
	brzegach śródlęsnych jezior, otwarte muliste podłoża i rowy.	

3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r., poz.1839):

§ 3. 1. Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się następujące rodzaje przedsięwzięć:

(...)

90) zalesienia:

a) pastwisk lub łąk, na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w rozumieniu art.16 pkt 33 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, a jeżeli została sporządzona mapa zagrożenia powodziowego – na obszarach, o których mowa w art. 169 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,

b) nieużytków na glebach bagiennych,

c) nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych, znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy;

91) zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha inne niż wymienione w pkt 90.

Nadleśnictwo Drawno nie posiada gruntów przeznaczonych do zalesienia.

3.4.3 Projekty w zakresie infrastruktury technicznej

Plan urządzenia lasu potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej określa jako potencjalne, w sposób ramowy, bez konkretnej lokalizacji, nie jest więc podstawą ich realizacji. Plan urządzenia lasu nie zawiera projektów:

- budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Plan urządzenia lasu nie zawiera więc elementów, które mogłyby być przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko w zakresie infrastruktury technicznej.

3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną

Ewentualne miejsca lub obszary, gdzie może nastąpić kolizja między zapisami *Planu* a wymogami ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, to:

- realizacja użytkowania rębnego w drzewostanach, w których stwierdzono stanowiska roślin chronionych lub miejsca bytowania zwierząt chronionych, bez odpowiedniej ochrony tych miejsc oraz bez przestrzegania terminów wykonania zabiegów;
- zmiana, w ramach użytkowania lasu lub zabiegów hodowlanych, właściwej dla danego gatunku chronionego lub siedliska przyrodniczego struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów;
- stosowanie w trakcie odnowień składów gatunkowych upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji *Planu*

Wśród problemów z zakresu ochrony przyrody istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* oraz jego realizacji należy wymienić:

- brak szczegółowych i oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk (programów ochrony zatwierdzanych przez Ministra Środowiska);
- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków.

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji *Planu*

Plan urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania raz na 10 lat dla każdego nadleśnictwa nakłada ustawa o lasach. Tak więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji.

W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji planu, nie ma potrzeby analizowania zmian, jakie niesie ze sobą brak jego realizacji.

Trzeba zaznaczyć, że właściwe planowanie urządzeniowe oraz realizacja tego planowania jest jednym z elementów nakreślających sens prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Brak *Planu* przyczyniłby się do niekontrolowanego korzystania z zasobów leśnych oraz możliwego zniszczenia wielu cennych elementów środowiska przyrodniczego.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznej sytuacji braku realizacji *Planu* należałoby przede wszystkim ograniczenie rynku pracy. W lokalnych warunkach zatrudnienie w Nadleśnictwie oraz w firmach związanych z prowadzeniem prac leśnych, jak również z przetwórstwem drewna, ma duże znaczenie. Zaniechanie realizacji *Planu* wiązałoby się z koniecznością zwolnień w wielu firmach związanych z przetwórstwem drewna.

Ekonomiczne skutki braku realizacji *Planu* poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, to także straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest dość duży.

W odniesieniu do przyrodniczych skutków braku realizacji *Planu* trzeba wspomnieć o konieczności jak najszerszego wykorzystywania w procesach gospodarczych surowców odnawialnych. Drewno, którego pozyskanie odbywa się głównie w nadleśnictwach, należy do grupy surowców odnawialnych, a dotychczasowa gospodarka leśna, oparta o plany urzędzenia lasu, sprzyja powiększaniu się zasobów drzewnych w skali kraju, umożliwiając tym samym szersze ich wykorzystanie. W przypadku znacznych ograniczeń w pozyskiwaniu drewna spodziewać się należy wzrostu popytu na inne surowce, np. materiały sztuczne, plastyki, metale – w meblarstwie, czy węgiel – w domowych kotłowniach. Szersze wykorzystanie tworzyw sztucznych niesie ze sobą groźne konsekwencje w postaci zanieczyszczeń powietrza emitowanych podczas ich produkcji i przetwórstwa oraz problemów związanych z ich późniejszą utylizacją.

Innym przyrodniczym skutkiem braku realizacji *Planu* jest ograniczenie ingerencji w naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Dla wielu gatunków i siedlisk jest to efekt pożądany, natomiast dla innych zdecydowanie negatywny. Część siedlisk i niektóre gatunki zwierząt i roślin dla zachowania ich typowych biotopów wymagają ingerencji człowieka, czasami wręcz w formie gospodarczego użytkowania.

4. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko i obszary Natura 2000

4.1. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt,
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków,
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

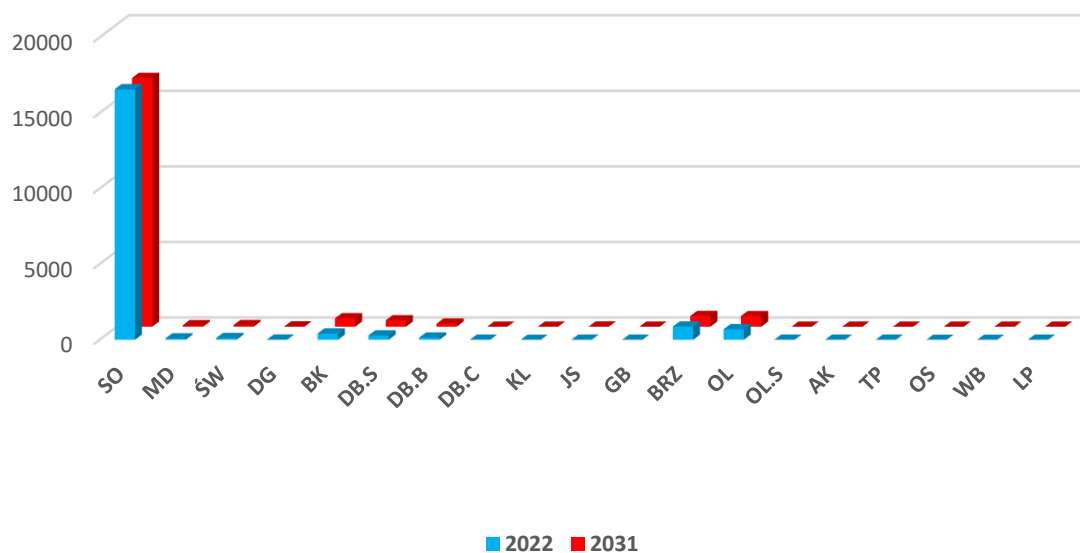
Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zarządzeń i instrukcji.

- **Różnorodność gatunkowa**

W lasach Nadleśnictwa Drawno występuje 61 gatunków drzew i krzewów, spośród których 19 pełni rolę gatunków panujących w drzewostanach. Dla zachowania tej różnorodności, a nawet jej zwiększenia, *Plan* zwraca uwagę na właściwy dobór gatunków nie tylko w uprawach i warstwie drzewiastej, ale też w podszytach.

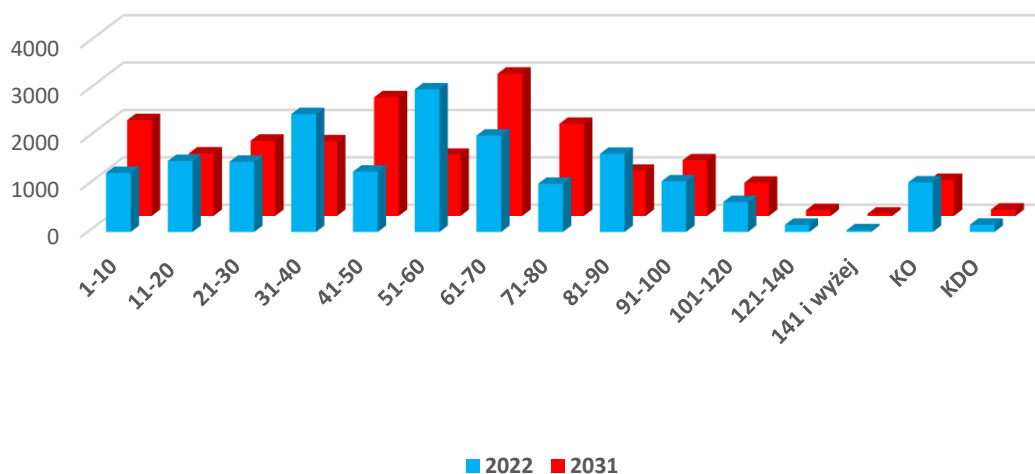
Wszelkie czynności gospodarcze w drzewostanie należy więc realizować tak, by wytworzyły się korzystne warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu.

Gatunki panujące w Nadleśnictwie Drawno:

Rysunek 32. Udział powierzchniowy wg rodzajów panujących na początku i na końcu obowiązywania obecnego Planu

Struktura wiekowa drzewostanów w Nadleśnictwie Drawno:

Rysunek 33. Struktura wiekowa drzewostanów na początku i na końcu obowiązywania obecnego Planu

Oceniając typy drzewostanów i przyjęte orientacyjne składy gatunkowe upraw można stwierdzić, że uwzględnione zostały wszystkie lasotwórcze gatunki drzew leśnych występujące naturalnie w zasięgu Nadleśnictwa. Plan zaleca, by podczas planowania składów gatunkowych odnowień wziąć pod uwagę zainwentaryzowane siedliska przyrodnicze Natura 2000.

Zapisy planu urządzenia lasu przyczyniają się do ochrony różnorodności gatunkowej również poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz uwidocznienie ich w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków i przez to przyczyni się do ich zachowania.

- **Różnorodność genetyczna**

W *Planie* zamieszczono wykazy i zestawienia bazy nasiennej Nadleśnictwa Drawno, którą stanowią:

- wyłączony drzewostan nasienny;
- gospodarcze drzewostany nasienne;
- bloki upraw pochodnych i uprawy pochodne;
- źródła nasion;
- drzewa mateczne;
- szkółka leśna.

Tak rozbudowana baza nasienna, a ponadto ochrona populacji rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt wpłynie pozytywnie na różnorodność genetyczną.

- **Różnorodność ekosystemów**

W celu zachowania różnorodności ekosystemów *Plan* zwraca uwagę m.in. na:

- wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk,
- pozostawianie w stanie naturalnym cieków, zbiorników wodnych, bagien, torfowisk, itp.,
- zachowanie trwałości lasów, w tym lasów łęgowych i olsów,
- zwiększanie udziału starych drzew w lasach, pozostawianie drzew dziuplastych,
- kształtowanie strefy ekotonowej na obrzeżach lasu,
- czynną ochronę ekosystemów łąkowych.

Realizacja planowanych zadań gospodarczych zgodnie z przedstawionymi uwagami nie tylko nie wpłynie niekorzystnie na występujące w Nadleśnictwie ekosystemy, ale powinna przyczynić się do zwiększenia ich ilości i naturalności.

Dla siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w obszarach Natura 2000 z Dyrektywy Siedliskowej (SOO), oraz dla części siedlisk przyrodniczych poza tymi obszarami przyjęto TD, orientacyjne składy upraw oraz rodzaje rębni zgodnie z aneksem Nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. do Porozumienia nr 1/2009 z dnia 23.11.2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie.

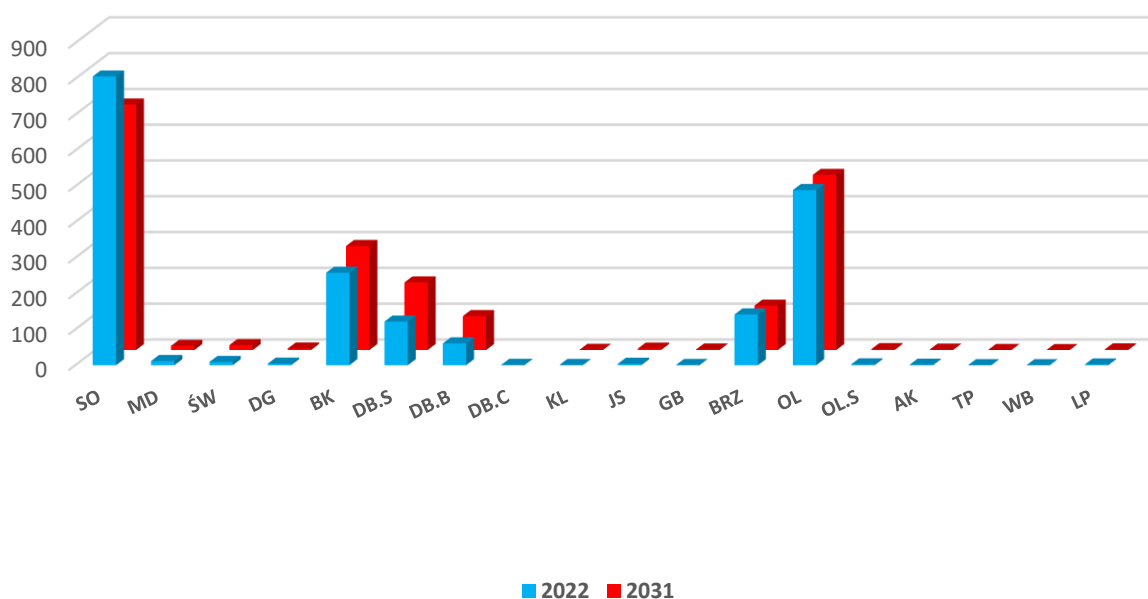
- **Leśne siedliska przyrodnicze**

Na gruntach Nadleśnictwa Drawno zidentyfikowano 9 typów leśnych siedlisk przyrodniczych. Szczegółowe wyniki inwentaryzacji zamieszczono w „Programie ochrony przyrody”. Sposób

zagospodarowania przyjęty dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych przedstawiają tabele i diagramy.

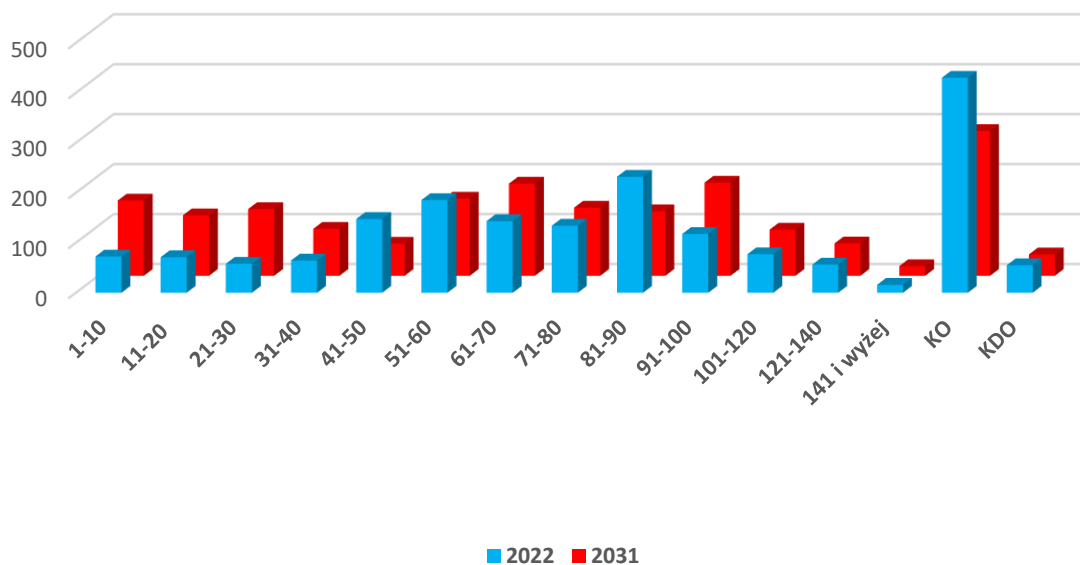
W analizowanym *Planie* postępowanie na siedliskach przyrodniczych zostało omówione przede wszystkim w programie ochrony przyrody.

Rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych przedstawiono na mapach załączonych do programu ochrony przyrody.

Rysunek 34. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących na leśnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Wysoki udział olszy w drzewostanach leśnych siedlisk przyrodniczych jest odzwierciedleniem powierzchniowej dominacji łągów w zasięgu Nadleśnictwa. W wyniku realizacji zapisów *Planu*, po 10 latach, można założyć, że udział tego gatunku pozostanie na zbliżonym, wysokim poziomie.

Rysunek 35. Struktura wiekowa drzewostanów na leśnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

W drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych najwyższy udział mają obecnie drzewostany w KO (klasa odnowienia). Na końcu okresu objętego planowaniem ich udział nadal będzie największy, jednak wyraźnie niższy niż obecnie.

Tabela 55. Rodzaje zadań z zakresu użytkowania w drzewostanach, w których zinventaryzowano leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000

Lp.	Kod	Pow. ogólna siedlisk	Rodzaje planowanych zadań				Brak zadań (w tym grunt nieleśny)	Przewidywany wpływ
			Odnowienia	Piel. drzewostanów**	Rębnie zupełne	Rębnie złożone		
			powierzchnia w ha					
1	2	4	5	6	7	8	9	10
1.	9110	143,61	45,90	72,21	-	69,32	18,47	+
2.	9130	157,50	46,91	110,25	-	94,92	17,80	+
3.	9160	541,96	127,81	346,61	7,00	214,68	106,70	0
4.	9170	38,65	5,46	24,87	-	7,46	3,73	+
5.	9190	305,48	81,31	224,74	7,57	102,02	15,61	0
6.	91D0*	97,16	-	3,52	-	-	95,40	+

Lp.	Kod	Pow. ogólna siedlisk	Rodzaje planowanych zadań				Brak zadań (w tym grunt nieleśny)	Przewidywany wpływ
			Odnowienia	Piel. drzewostanów**	Rębnie zupełne	Rębnie złożone		
			powierzchnia w ha					
1	2	4	5	6	7	8	9	10
7.	91E0*	527,43	8,16	123,12	3,64	7,01	423,10	0
8.	91F0	6,17	-	-	-	-	6,17	+
9.	91T0	21,90	3,31	19,83	3,31	-	1,61	0
Razem			318,86	925,15	21,52	495,41	688,59	0

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**pielęgnowanie drzewostanów – planowane zabiegi: PIEL, CW, CP, TW, TP

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (zero) – wpływ obojętny,

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny.

Suma powierzchni objętej wskazaniem gospodarczymi (w tym zapisem BRAK WSKAZAŃ) jest wyższa od sumy ogólnej powierzchni siedlisk zinwentaryzowanych w Nadleśnictwie, co wynika z faktu, że część siedlisk zinwentaryzowanych zostało punktowo, zajmują więc tylko część powierzchni wydzielenia, natomiast zabiegiem objęta jest powierzchnia całego wydzielenia, w którym stwierdzono siedlisko.

O wybraniu konkretnej rębni dla danego siedliska decydują :

- typy siedliskowe lasu i docelowe typy drzewostanu ustalone na Komisji Założeń Planu, a przyjęte zgodnie z aneksem Nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. do Porozumienia Nr 1/2009 z dnia 23.11.2009 r. (dla siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w obszarach Natura 2000 z dyrektywy siedliskowej SOO oraz dla części siedlisk przyrodniczych poza tymi obszarami);
- potrzeby hodowlane;
- uzyskanie właściwego składu gatunkowego odpowiedniego do typu siedliskowego lasu, przyspieszającego przywracanie naturalnego stanu siedliska oraz zachowanie trwałości lasu.

Sposób wykonania konkretnych rębni ustalany jest na etapie wykonawstwa, na podstawie Zasad Hodowli Lasu, z uwzględnieniem zapisów zawartych w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa.

Zestawienie struktury i funkcji leśnych siedlisk przyrodniczych przedstawione w formie tabeli w programie ochrony przyrody jest wyciągiem z: wyników inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004, Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 i Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046, wyników weryfikacji siedlisk przyrodniczych w N-ctwie Drawno oraz powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych prowadzonej w latach 2006-2007.

Podczas prac taksacyjnych nastąpiła zmiana adresów leśnych oraz powierzchni części drzewostanów, dlatego też dane te wymagały aktualizacji. *Plan* nie zawiera informacji o strukturze stanu każdego z płatów siedlisk przyrodniczych, nie jest więc możliwe wykonanie analizy przyczyn uznania stanu za nieoptymalny.

Należy zauważyć, że na podstawie art. 52, pkt 1 *Ustawy OOS*, „informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko (...) powinny być (...) dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu (...).

Wnioski wynikające z analizy powierzchni zabiegów określonych dla drzewostanów z zainwentaryzowanymi siedliskami przyrodniczymi przedstawiono poniżej.

Kwaśne buczyny (9110)

Siedlisko to charakteryzuje się dominacją buka oraz minimalnym udziałem dębu bezszypułkowego i szypułkowego. Występująca w drzewostanie sosna stanowi gatunek niepożądany. Zachowanie tego siedliska przyrodniczego we właściwym stanie ochrony (wymóg Natura 2000) polega w szczególności na zachowaniu w dobrym stanie gatunku typowego, jakim dla tego siedliska jest buk. Drzewostany bukowe wymagają konsekwentnej pielęgnacji w całym okresie życia.

Kwaśne buczyny zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 143,61 ha. Zaplanowane zadania dotyczące pielęgnacji na 72,21 ha drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko przyczynią się pozytywnie do jego zachowania. Planowanie rębni złożonych na 69,32 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów bukowych z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 18,47 ha drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko.

Taki sposób ujęcia w *Planie* zadań gospodarczych nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Właściwe wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Żyzne buczyny (9130)

W postaci naturalnej lub zbliżonej do naturalnej charakteryzują się czystym drzewostanem bukowym, ewentualnie z niewielką domieszką dębów oraz lipy. Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony wymaga stosowania podobnych zabiegów, jak przy kwaśnej buczynie.

Żyzne buczyny zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 157,50 ha. Zaplanowane zadania z zakresu pielęgnacji na 110,25 ha powierzchni drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko na pewno będą miały pozytywny wpływ na jego zachowanie. Planowanie rębni złożonych na 94,92 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów bukowych z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 17,80 ha drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko.

Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych pozwolą polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji.

Grąd subatlantycki (9160)

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje lasy liściaste z udziałem i dynamicznym rozwojem graba – typowy grąd subatlantycki to las dębowo-grabowy lub bukowo-dębowo-grabowy, zazwyczaj o skąym runie.

Grąd subatlantycki zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 541,96 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnowania – 346,61 ha powierzchni drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko. Planowanie rębni złożonych na 214,68 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Na powierzchni 7,00 ha zaplanowano rębnię zupełną w 5 wydzieleniach (poza obszarem Natura 2000 z dyrektywy siedliskowej). Jedno wydzielenie stanowi drzewostan na siedlisku olsu (z panującą olszą), pozostałe to drzewostany z panującą sosną lub brzozą. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Wszystkie te siedliska zaplanowane są do weryfikacji w latach 2022-2023. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 105,79 ha drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko. Jedno wydzielenie o pow. 0,91 ha stanowi grunt nieleśny, dla którego w *Planie* nie projektuje się wskazań.

Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych powinny polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji.

Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (9170)

Siedlisko przyrodnicze obejmuje wielowarstwowe i wielogatunkowe lasy występujące na świeżych i przeważnie żyznych siedliskach niemal w całej Polsce. Budowane jest przede wszystkim przez dąb szypułkowy *Quercus robur*, grab zwyczajny *Carpinus betulus* i lipę drobnolistną *Tilia cordata*.

Siedlisko zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 38,65 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnowania – 24,87 ha powierzchni drzewostanów, na których opisano grądy. Planowanie rębni złożonych na 7,46 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 3,73 ha drzewostanów, na których zainwentaryzowano siedlisko.

Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska, a właściwe wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Kwaśne dąbrowy (9190)

Siedlisko to tworzą drzewostany z panującym dębem, czasem z udziałem buka, brzozy i sosny, o ubogim runie z dominacją gatunków borowych.

Kwaśne dąbrowy zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 305,48 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnacji – 224,74 ha powierzchni drzewostanów, na których zinventaryzowano siedlisko. Planowanie rębni złożonych na 102,02 ha powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia drzewostanów, z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Do użytkowania rębnią zupełną przewidziano cztery wydzielienia o powierzchni 7,57 ha (poza obszarem Natura 2000 z dyrektywy siedliskowej). Są to drzewostany na siedliskach borowych (Bśw, BMśw), rębne i przeszłorębne, w tym jedno wydzielenie położone jest w bloku upraw pochodnych sosny. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Wszystkie te siedliska przyrodnicze są zaplanowane do weryfikacji w latach 2022-2023. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 15,61 ha drzewostanów, na których zinventaryzowano siedlisko.

Taki sposób planowania zabiegów w tych drzewostanach nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych powinny polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji.

Bory i lasy bagienne (91D0)

Siedlisko obejmuje ubogie w gatunki lasy iglaste (rzadziej liściaste), występujące lokalnie na wilgotnych podłożach torfowych. Siedlisko jest rzadkie, ale silnie zróżnicowane florystycznie, troficznie i klimatycznie. Drzewostan jest budowany przez nieliczne gatunki i najczęściej są to: sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, świerk pospolity *Picea abies*, brzoza omszona *Betula pubescens* i olsza czarna *Alnus glutinosa*.

Siedlisko zinventaryzowano na łącznej powierzchni 97,16 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą pielęgnacji – 3,52 ha powierzchni drzewostanów, na których zinventaryzowano siedlisko. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 77,50 ha drzewostanów, na których zinventaryzowano siedlisko.

Na gruntach nieleśnych zinventaryzowano siedlisko na łącznej powierzchni 17,90 ha. *Plan* nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni.

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0)

Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, związane z przepływem wody, umiejscowione wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, jak również związane z wypływem wód podziemnych (źródłiskowe lasy olszowe). Drzewostan tworzy przeważnie olsza, niekiedy z udziałem jesionu. Mogą wystąpić znaczne różnice w rzeczywistej powierzchni tego siedliska, gdyż błędnie zaliczono drzewostany olchowe położone w bezodpływowych obniżeniach terenu w sporym oddaleniu od cieków wodnych.

W warunkach Nadleśnictwa Łęgi zidentyfikowano w drzewostanach na łącznej powierzchni 527,43 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnacji drzewostanów – 123,12 ha powierzchni drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Rębnie złożone zaplanowano na 7,01 ha. Użytkowanie rębnią zupełną zaplanowano na łącznej powierzchni 3,64 ha (poza obszarem Natura 2000 z dyrektywy siedliskowej). Dwa wydzielania to drzewostany olszowe w zaawansowanym wieku, natomiast jedno to drzewostan na siedlisku borowym z panującą sosną w wieku 87 lat, w którym siedlisko przyrodnicze zajmuje niewielki procent powierzchni (0,42 ha). Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Wszystkie te siedliska przyrodnicze zaplanowane są do weryfikacji w latach 2022-2023. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 390,17 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko.

Na gruntach nieleśnych zinwentaryzowano siedlisko na łącznej powierzchni 32,93 ha. *Plan* nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych.

Taki sposób ujęcia w *Planie* zadań gospodarczych nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych pozwolą polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji.

Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0)

Siedlisko obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe będące pod wpływem ruchomych wód, przede wszystkim zalewów lub spływów powierzchniowych oraz rzadziej zmian poziomu wód gruntowych. Siedlisko reprezentuje roślinność związaną z dolinami średnich i dużych rzek. Drzewostan siedliska jest wielogatunkowy, jednak najczęściej i obficie występują w nim gatunki takie jak: dąb szypułkowy *Quercus robur*, wiąz pospolity *Ulmus minor* i jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Ważną cechą dla identyfikacji siedliska jest stała obecność wiazu pospolitego *Ulmus minor* i wiazu szypułkowego *U. laevis* oraz klonu polnego *Acer campestre*.

Łęgi dębowo-wiązowo-jesionowe zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 6,17 ha. Wydzielania, w których zinwentaryzowano siedlisko pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

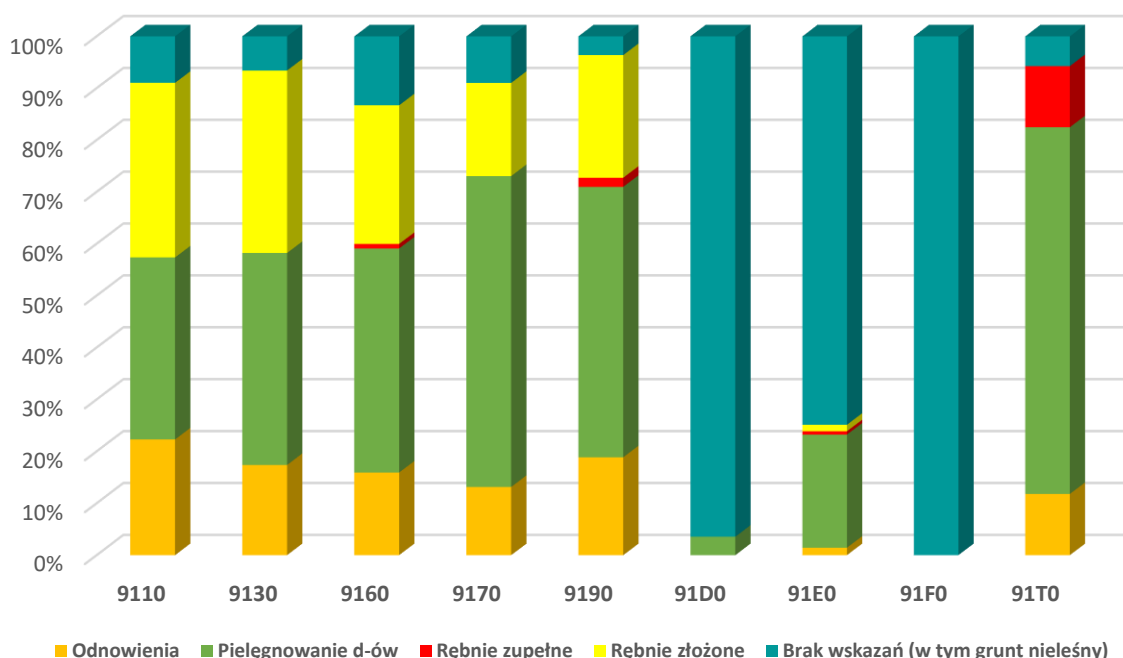
Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji składających się na stan siedliska.

Bory chrobotkowe (91T0)

Bór chrobotkowy to kserofilny bór sosnowy skrajnie suchych i ubogich siedlisk piaszczystych. W klasyfikacji leśnosiedliskowej odpowiada typowi boru suchego, mającego zazwyczaj niską bonitację. Pod względem fitosocjologicznym odpowiada zespołowi *Cladonio-Pinetum*, którego cechą jest obfite występowanie w runie krzaczkowatych porostów, głównie chrobotków *Cladonia* sekcji *Cladina* i rzadziej płucnic *Cetraria*, oraz mszaków przy stosunkowo słabym udziale roślin naczyniowych.

Bory chrobotkowe zajmują łączną powierzchnię 21,90 ha. Rodzaje planowanych zadań dotyczą głównie pielęgnacji drzewostanów – 19,83 ha powierzchni drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko. Użytkowanie rębnią zupełną zaplanowano w jednym wydzieleniu na powierzchni 3,31 ha (poza obszarem Natura 2000 z dyrektywy siedliskowej). Jest to drzewostan rosnący na siedlisku Bśw, w wieku rębny, w bloku upraw pochodnych sosny. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 1,61 ha drzewostanów, na których zinwentaryzowano siedlisko.

Taki sposób ujęcia w *Planie* zadań gospodarczych nie wpłynie negatywnie na stan zachowania siedliska. Przedstawione w programie ochrony przyrody zalecenia formułowane na poziomie ogólnym w stosunku do sposobu wykonania pielęgnacji i cięć rębnych pozwolą polepszyć niektóre parametry struktury i funkcji.

Rysunek 36. Rodzaje zadań z zakresu użytkowania głównego i hodowli w drzewostanach, w których zinwentaryzowano leśne siedliska przyrodnicze

o Nieleśne siedliska przyrodnicze

Na gruntach Nadleśnictwa Drawno zidentyfikowano 9 typów nieleśnych siedlisk przyrodniczych. Dokładną lokalizację oraz parametry wynikające z inwentaryzacji zamieszczono w programie ochrony przyrody.

W programie znalazły się również ramowe wskazania dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie wokół zachowania ich naturalnego charakteru. Planowane zabiegi gospodarcze w drzewostanach położonych w sąsiedztwie nieleśnych siedlisk przyrodniczych nie powinny negatywnie wpłynąć na ich stan zachowania.

o Grunty do naturalnej sukcesji

W *Planie* do naturalnej sukcesji przeznaczono 54 wydzielania o łącznej powierzchni 92,21 ha. Są to głównie grunty na siedliskach bagiennych i wilgotnych, jak również niewielkie odkryte powierzchnie, ważne dla zachowania różnorodności biologicznej.

4.1.2. Oddziaływanie na ludzi

Plan urządzenia lasu nie zawiera propozycji zadań mających znaczący wpływ na zdrowie i życie ludzi. Zapisy *Planu*, a w szczególności programu ochrony przyrody, mogą się jednak przydać Nadleśnictwu przy projektowaniu miejsc turystyczno – rekreacyjnych, szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych, oznaczaniu osobliwości przyrodniczych, edukacji przyrodniczo-leśnej, itp.

4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Analizę wpływu zapisów *Planu* na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione wykonano na podstawie listy gatunków przedstawionej w programie ochrony przyrody oraz zaplanowanych zabiegów gospodarczych w wydzielaniach, w których te gatunki zinwentaryzowano.

Tabela 56. Planowane czynności gospodarcze i ich przewidywany wpływ na zwierzęta chronione oraz rzadkie, co do których odnotowano dokładną lokalizację

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Liczba wyłączeń-ogółem	Gr. nieleśny	Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	Przewidywany wpływ ¹⁾
<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa	5	5	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek	3	3	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta	7	7	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Accipiter nissus</i>	Krogulec	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Aegolius funereus</i>	Włochatka	5	-	-	1	3	1	-	-	-
<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek	5	1	-	-	4	-	-	1	0
<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka	7	-	-	1	4	-	1	1	0
<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy	7	-	-	-	1	1	-	5	-
<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł	4	1	-	-	-	-	-	3	+
<i>Buteo buteo</i>	Myszołów	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek	6	2	-	-	4	-	-	-	0
<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny	2	-	-	1	-	-	-	1	+
<i>Columba oenas</i>	Siniak	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy	2	-	-	-	1	-	-	1	0
<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny	28	1	-	1	16	-	3	7	0
<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Fulica atra</i>	Łyska	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Glaucidium passerinum</i>	Sóweczka	3	-	-	-	1	1	-	1	-
<i>Grus grus</i>	Żuraw	46	27	-	-	9	-	3	7	0

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Liczba wyłączeń- ogółem	Gr. nieleśny	Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	Przewidywany wpływ ¹⁾
			Liczba wydzieliń							
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik	6	-	-	-	1	1	-	4	-
<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	4	3	-	-	1	-	-	-	0
<i>Lullula arborea</i>	Lerka	17	1	-	-	16	-	-	-	0
<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów	3	-	-	-	-	-	-	3	0
<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka	3	-	-	-	2	-	-	1	0
<i>Strix aluco</i>	Puszczyk	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Milvus milvus</i>	Kania ruda	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski	16	4	-	1	3	-	-	8	0
<i>Lutra lutra</i>	Wydra	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Myotis myotis</i>	Nocek duży	1	1	-	-	-	-	-	-	brak

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Przewidywany „brak” wpływu odnosi się do gatunków zinwentaryzowanych w wydzieleniach gruntów nieleśnych, dla których plan urządzenia lasu w ogóle nie podaje szczegółowych wskazań.

Wpływ obojętny „0” określono dla stanowisk gatunków, których biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne, nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji tych populacji.

Wpływ dodatni „+” przypisano gatunkom, występującym w wydzieleniach, w których jest informacja o ich lokalizacji i w których zaplanowano wskazanie o nie podjęciu działań gospodarczych, co przyczyni się do polepszenia stanu ochrony siedlisk tych gatunków.

Symbol „-” przypisano gatunkom, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z *Planu*. Dotyczy to następujących gatunków ptaków: bielik, orlik krzykliwy, włośchatka, sóweczka. Są to prawdopodobne stanowiska (informacje pochodzą z materiałów do pzo) – w wydzieleniach tych nie stwierdzono gniazd ptaków ww. gatunków.

Przewidywane rozwiązania, mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań planowanych zabiegów gospodarczych, zawarto w dalszym rozdziale *Prognozy*.

W wydzieleniach z gniazdami gatunków objętych ochroną strefową oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano. W strefie ochrony okresowej w drzewostanach zabiegi dotyczą głównie pielęgnacji na pow. 60,59 ha. Na pow. 9,69 ha na gruntach leśnych nie zaprojektowano wskazań gospodarczych. Na pow. 19,88 ha zaplanowano rębnie złożone, a rębnię zupełną przewidziano w 1 wydzieleniu na powierzchni 1,13 ha. Głównym zadaniem cięć rębnych jest stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia.

W programie ochrony przyrody oraz w *Prognozie* podano informacje iż należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (1.01. – 31.07-dla bielika, 15.03. – 31.08 dla bociana czarnego) i wszelkie cięcia prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Program ochrony przyrody wymienia inne gatunki zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, w tym występujące w zasięgu Nadleśnictwa Drawno, co do których brak dokładnej lokalizacji, jak również gatunki pospolicie występujące w całym Nadleśnictwie.

Rozplanowanie poszczególnych działań gospodarczych na cały obszar Nadleśnictwa, a więc brak tak czasowej, jak i powierzchniowej koncentracji czynności gospodarczych w jednym miejscu, powoduje rozproszenie ryzyka negatywnego oddziaływania na siedliska i populacje zwierząt. Zaplanowane w poszczególnych pododdziałach czynności mają stosunkowo niewielki wpływ na populacje gatunków związanych z lasem. Prace związane z wykonaniem powyższych zabiegów trwają w konkretnym wydzieleniu najwyżej kilka do kilkunastu dni. Sprzyja to także utrzymaniu populacji gatunków związanych z lasami. Mimo możliwego niekorzystnego wpływu zabiegów na pojedyncze stanowiska cennych gatunków, plan urządzenia lasu nie oddziałuje długookresowo negatywnie na stan całych populacji chronionych gatunków zwierząt oraz ich siedlisk.

Plan urządzenia lasu nie zajmuje się planowaniem zabiegów gospodarczych na gruntach nieleśnych, w tym jeziorach, bagnach, użytkach ekologicznych, rolach, pastwiskach i zabudowaniach. W związku z powyższym zapisy planu nie mają wpływu na gatunki zwierząt związanych z gruntami nieleśnymi.

Zagadnienia ochrony zwierząt ujęto również w programie ochrony przyrody, gdzie przedstawiono zalecenia dla Nadleśnictwa związane m.in. z zachowaniem bogactwa gatunkowego. Spośród nich można wymienić:

- należy przestrzegać obowiązujących regulacji prawnych obowiązujących w strefach ochrony gatunków chronionych (strefy ochrony gniazd);
- pozostawiać drzewa dziuplaste.

Taki sposób postępowania przyczyni się do ochrony potencjalnych miejsc bytowania różnych cennych gatunków zwierząt.

4.1.4 Oddziaływanie na grzyby (w tym porosty) i rośliny, w szczególności na gatunki chronione

Analizę wpływu zapisów *Planu* na rośliny chronione i rzadkie wykonano na podstawie listy gatunków przedstawionej w programie ochrony przyrody oraz zaplanowanych zabiegów gospodarczych w wydzieleniach, w których te gatunki zinwentaryzowano.

Tabela 57. Planowane czynności gospodarcze i ich przewidywany wpływ na grzyby, porosty, rośliny chronione oraz rzadkie, co do których odnotowano dokładną lokalizację

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Liczba wyłączeń-ogółem	Gr. nieleśny	Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	Przewidywany wpływ ¹⁾
			Liczba wydzieliń							
<i>Cladonia rangiferina</i>	Chrobotek reniferowy	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Haczykowiec błyszczący	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Leucobryum glaucum</i>	Bielistka siwa	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Paludella squarrosa</i>	Mszar krokiewkowaty	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Sphagnum sp.</i>	Torfowiec	31	16	-	-	2	-	-	13	0
<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widłak spłaszczony	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	9	-	-	-	4	1	-	4	-
<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	6	-	-	-	2	2	-	2	-
<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Nasięźrzał pospolity	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Allium ursinum</i>	Czosnek niedźwiedzi	9	1	-	-	-	-	-	8	+
<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	4	1	-	-	2	-	1	-	0
<i>Aquilegia vulgaris</i>	Orlik pospolity	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Arum maculatum</i>	Obrazki plamiste	1	-	-	-	-	-	-	1	+
<i>Carex arenaria</i>	Turzyca piaskowa	2	-	-	-	1	-	-	1	0
<i>Cladium mariscus</i>	Kłoc wiewiórka	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Corydalis pumila</i>	Kokorycz drobna	2	-	-	-	-	-	-	2	+
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Kukułka krwista	3	2	-	-	-	-	-	1	+
<i>Dactylorhiza majalis</i>	Kukułka szerokolistna	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Dianthus superbus</i>	Goździk pyszny	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Drosera anglica</i>	Rosiczka długolistna	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Drosera intermedia</i>	Rosiczka pośrednia	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	14	14	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	4	-	-	-	-	-	-	4	+
<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Eriophorum angustifolium</i>	Welnianka wąskolistna	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Eriophorum vaginatum</i>	Welnianka pochwowata	5	1	-	-	-	-	-	4	+
<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	5	1	-	-	-	-	1	3	0
<i>Gypsophila paniculata</i>	Łyszczec wiechowaty	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe	3	-	-	-	2	-	-	1	0
<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	2	1	-	-	-	-	-	1	+
<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	8	6	-	-	-	-	-	2	+
<i>Liparis loeselii</i>	Lipiennik Loesela	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	4	1	-	-	-	-	-	3	+

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Liczba wyłączeń- ogółem	Gr. nieleśny	Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	Przewidywany wpływ ¹⁾
<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	13	8	-	1	1	-	-	3	0
<i>Nasturtium officinale</i>	Rukiew wodna	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna	5	1	-	-	-	-	-	4	+
<i>Primula elatior</i>	Pierwiosnek wyniosły	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Sorbus torminalis</i>	Jarząb brekinia	1	-	-	-	1	-	-	-	0
<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity	3	-	-	-	-	-	1	2	0
<i>Trollius europaeus</i>	Pelnik europejski	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Utricularia australis</i>	Pływacz zachodni	4	4	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Utricularia intermedia</i>	Pływacz średni	2	2	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	1	1	-	-	-	-	-	-	brak
<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny	2	2	-	-	-	-	-	-	brak

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Symbol „brak” odnosi się do stanowisk gatunków na gruntach nieleśnych, dla których plan urządzenia lasu w ogóle nie podaje szczegółowych wskazań.

Symbol „0” określono dla stanowisk gatunków, których biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji tych populacji. Są to najczęściej gatunki pospolite w skali Nadleśnictwa, o których można sądzić, że liczba stanowisk jest większa, niż udało się określić na podstawie zebranych materiałów.

Wpływ dodatni „+” przypisano gatunkom, występującym w wydzieleniach, w których jest informacja o ich lokalizacji i w których zaplanowano wskazanie o nie podjęciu działań gospodarczych, co przyczyni się do polepszenia stanu ochrony siedlisk tych gatunków.

Symbol „-” przypisano gatunkom, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z *Planu*. Dotyczy to widłaka jałowcowatego i widłaka goździstego.

Przewidywane rozwiązania, mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań planowanych zabiegów gospodarczych, zawarto w dalszym rozdziale *Prognozy*.

Na gruntach Nadleśnictwa znajdują się dodatkowo pospolite, lecz nie wymienione w tabeli, chronione gatunki podlegające ochronie częściowej lub będące gatunkami cennymi, dla których Program ochrony przyrody nie podaje szczegółowej lokalizacji stanowisk. Gatunki te to m. in.: rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*. Rośliny te często rosną

w wydzieleniach leśnych, zatem osobniki mogą ulec zniszczeniu podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania zapisów planu na całe populacje pospolicie występujących omawianych gatunków.

Zagadnienia ochrony roślin ujęto również w programie ochrony przyrody, gdzie przedstawiono zalecenia dla Nadleśnictwa związane m.in. z zachowaniem różnorodności ekosystemów. Spośród nich można wymienić:

- Podnoszenie wiedzy przyrodniczej wśród pracowników służby leśnej w Nadleśnictwie.
- Monitorowanie stanowisk gatunków chronionych.
- Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych tak, by nie szkodziły one gatunkom chronionym.

Leśniczy podczas projektowania szlaków zrywkowych (ciągów technologicznych) na etapie sporządzania szacunków brakarskich ma obowiązek uwzględnić wszystkie elementy związane z ochroną przyrody, w tym rzadkie i chronione rośliny. Stanowiska tych gatunków zaznacza na szkicu powierzchni manipulacyjnej, w której będzie wykonywane pozyskanie. Przy użytkowaniu rębny pozostawia się biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu. Taki sposób przygotowywania powierzchni pozwoli ochronić nie tylko te gatunki, których stanowiska są znane i opisane w programie ochrony przyrody, ale również nowe stanowiska roślin.

4.1.5. Oddziaływanie na wodę

Jednym z podstawowych czynników decydujących o trwałości lasów, pozostających w zakresie wpływu *Planu* na gospodarkę leśną, jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych w lasach.

Kategorię ochronności podano w opisach taksacyjnych i zaznaczono na odpowiednich mapach tematycznych.

W *Planie*, w drzewostanach położonych bezpośrednio przy ciekach i zbiornikach wodnych, w których istnieją warunki do odnowienia naturalnego, planowano rębnie złożone, natomiast na słabszych siedliskach, podczas stosowania rębni zupełnej (Ib), zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywanie lub kształtowanie strefy pasa ochronnego.

Ponadto w Programie Ochrony Przyrody zaleca się:

- poprawę stosunków wodnych na terenie nadleśnictwa poprzez:
  - utrzymywanie naturalnego charakteru brzegów bagien, jezior, rzek;
  - zachowanie istniejących torfowisk.
- wokół bagien o powierzchni co najmniej 0,50 ha oraz wszystkich bagien z siedliskami przyrodniczymi, źródeł, wycieków i wysięków wód podziemnych zaleca się w trakcie wykonywania cięć rębnych zachowywanie lub kształtowanie strefy pasa ochronnego.
- wyłączenie z użytkowania rębny drzewostanów na zabagnionych, trudno dostępnych siedliskach bagiennych oraz niektórych OI i OIJ.

4.1.6. Oddziaływanie na powietrze

Biorąc pod uwagę charakter zaplanowanych prac w nadleśnictwie, nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu mogła mieć negatywny wpływ na stan powietrza atmosferycznego. Zachowanie zasobów leśnych jest jednym z podstawowych celów gospodarowania. Realizacja założeń planu w żadnym wypadku nie powoduje zmniejszenia leśnych zasobów ani zarazem ich możliwości związanych z pochłanianiem dwutlenku węgla. Wręcz przeciwnie, można uznać, że zabiegi p.u.l. poprawiające stan lasów, równocześnie polepszają stan powietrza, który w dużym stopniu zależy od produkcji tlenu oraz pochłaniania dwutlenku węgla.

4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Jedynie działania mogące wpływać na powierzchnię ziemi to przygotowanie gleby pod odnowienia na zrębach. Wycięcie drzewostanów na powierzchniach zrębowych mogłoby powodować nasilenie erozji tylko na terenach silniej urzeźbionych, które w obszarze nadleśnictwa spotykane są rzadko. Krótkookresowe pozbawienie roślinności (dla każdego zrębu zaplanowano odnowienie lasu) na rozproszonych powierzchniach nie wpłynie negatywnie na stan gleby. Utrzymanie roślinności leśnej, będące podstawowym założeniem planu urządzenia lasu, sprzyja zachowaniu naturalnej pokrywy glebowej oraz jest głównym zabezpieczeniem gleby przed erozją. Analizując wpływ założeń *Planu* na powierzchnię ziemi można stwierdzić brak znacząco negatywnego oddziaływania.

4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz leśny jest przestrzennym układem elementów przyrodniczych takich jak: roślinność (drzewa, krzewy, runo), rzeźba terenu, woda powierzchniowa oraz elementów będących wynikiem działalności człowieka: drogi, szlaki zrywkowe, linie energetyczne, infrastruktura turystyczno-rekreacyjna, obiekty kultu religijnego, pomniki historii itp.

O walorach estetyczno-krajobrazowych lasu decydują: przebieg granicy polno-leśnej, zróżnicowanie architektury wnętrza lasu, występowanie cieków i zbiorników wodnych, cenne gatunki roślin i zwierząt.

Wpływ *Planu* na krajobraz przejawia się głównie w kształtowaniu przestrzeni przyrodniczej poprzez sporządzenie wykazu cięć użytków rębnych na najbliższe 10-letnie, a zwłaszcza w wyborze drzewostanów do wycięcia zrębami zupełnymi. W celu podniesienia estetyki powierzchni zrębowych podczas wykonywania planu cięć kierowano się postulatami zawartymi w Zasadach Hodowli Lasu (2012), w tym wytycznymi w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Postulaty te zawarto również w programie ochrony przyrody.

Stosowanie zrębów zupełnych ograniczono głównie do:

- drzewostanów przewidzianych do odnowienia gatunkami światłożądnymi, na siedliskach borowych, olsach jak również na siedliskach silnie zachwaszczonych;
- drzewostanów, których natychmiastowe wycięcie podyktowane jest względami sanitarnymi;

- innych drzewostanów, w których uzyskanie odnowienia naturalnego jest utrudnione.

W celu urozmaicenia przebiegu działek zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń taksacyjnych, takich jak drogi leśne, rowy, itp. W drzewostanach użytkowanych rębniami zupełnymi planowano do pozyskania 95% miąższości. Leśniczy na etapie wykonawstwa pozostawia resztę starodrzewu wraz z niższymi warstwami lasu (ok. 5%) w formie kęp lub grup drzew do naturalnej śmierci. W przypadku cięć uprzętających w rębniach złożonych odpowiedni % miąższości do pozyskania planowano zgodnie z potrzebami na gruncie. W Programie Ochrony Przyrody zwraca się uwagę na kształtowanie strefy ekotonowej. W związku z powyższym zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywanie lub kształtowanie strefy pasa ochronnego w bezpośrednim sąsiedztwie użytków rolnych, ważniejszych dróg publicznych, bagien, zbiorników i cieków. Ponadto należy dążyć do tego, aby strefy ekotonowe były maksymalnie wypełnione przez roślinność zielną, krzewy i drzewa w układzie pionowym i poziomym.

Do poprawy atrakcyjności krajobrazowej przyczyniają się także prace związane z dostosowaniem drzewostanów do warunków siedliskowych. Przebudowa litych drzewostanów iglastych na lasy mieszane lub liściaste, urozmaicone pod względem składu gatunkowego, ma pozytywny wpływ na walory krajobrazowe.

Realizacja użytkowania rębego ma ponadto bezpośredni wpływ na strukturę wiekowo-przestrzenną. Planowane rozmieszczenie cięć przyczyni się do urozmaicenia kompleksów leśnych, dzięki czemu ograniczy się powstawanie monokultur jednowiekowych i jednogatunkowych.

4.1.9. Oddziaływanie na klimat

Realizacja zadań zwartych w p.u.l, nie powoduje zmian klimatu. Zabiegi przeprowadzane w lasach, których celem jest zachowanie ciągłości lasów mogą wpływać tylko na krótko- i średnioterminową zmianę mikroklimatu lokalnego, jedynie w miejscach wykonywanych zrębów i ich najbliższej okolicy.

Nie przewiduje się wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania zapisów planu na stan klimatu.

4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Jednym z podstawowych zadań planu urządzenia lasu jest kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w urządzonej jednostce, dzięki optymalizacji etatów użytkowania rębego i przedrębego oraz ustalaniu możliwości lokalizacji cięć rębnych w wielkości przyjętej za optymalną. Tak prowadzona gospodarka leśna powinna pozostawić zasoby leśne dla przyszłych pokoleń w stanie lepszym niż dotychczas.

Na tej podstawie można przyjąć, że plan urządzenia lasu ma pozytywny wpływ na kształtowanie się zasobów naturalnych.

4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Na gruntach Nadleśnictwa Drawno występują następujące dobra kultury materialnej:

Tabela 58. Wzór nr 19. Wykaz obiektów kultury materialnej

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Zabieg	Przewidywany wpływ
Obręb Drawno					
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	-	Granitowe, przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe rozmieszczone miejscami na terenie całego obrębu.	-	-
2.	Grodzisko	Borowiec 149a	Grodzisko wczesnośredniowieczne (IX/X w.) nad rzeką Drawą.	BRAK WSK	brak
3.	Młyn	Borowiec 159Aa	Pozostałości dawnego młyna w Drawniku.	BRAK WSK	brak
4.	Dworek myśliwski	Borowiec 161g	Dawny dworek stanowiący niegdyś część osady leśnej z folwarkiem zwanej Borowcem., założonej w XVIII w. przez Wedlów z Drawna. Sąsiaduje z dawnym parkiem dworskim. Obecnie kwatera myśliwska.	-	brak
5.	Miejsca pamięci	Drawa 87w	Cmentarz.	BRAK WSK	brak
		Drawa 146g	Mogiły.	TW	0
		Borowiec 173a	Mogiły z okresu poprzedzającego II wojnę światową, nieopodal Borowca.	CP	0
		Brzeziny 290h	Niemiecki pomnik.	TP	0
		Brzeziny 291f	Mogiła – grób niemiecki.	PIEL CW	0
		Brzeziny 291h	Pozostałości dawnego cmentarza ewangelickiego nieopodal wsi Borowiec.	BRAK WSK	brak
		Brzeziny 296a	Pozostałości dawnego cmentarza (zniszczone, rozkopane nagrobki).	CP	0
Obręb Kiełpino					
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	-	Granitowe, przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe rozmieszczone miejscami na terenie całego obrębu.	-	-
2.	Zespół dworski	Kiełpino 175d, f, g, t, w	Zabytkowy zespół dworski (nr rej.: A-584 z 12.09.1958 r., z 13.12.1979 r. i z 7.12.2004 r.) obejmujący późnobarokowy dwór murowano-ryglowy z XVIII w.. budynek parterowy, nakryty wysokim dachem naczółkowym. Do jego ścian przylegają dwie ryglowe oficyny. Zespół budynków dworskich tworzy układ podkowy otwartej w kierunku południowym.	-	brak
3.	Miejsca pamięci	Kiełpino 74b	Pozostałości po dawnym cmentarzu.	BRAK WSK	brak
		Żółwino 27b	Nieczynny cmentarz (na terenie rezerwatu „Grądowe Zbocze”).	-	brak

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Zabieg	Przewidywany wpływ
		Zdanów 78a	Przedwojenny cmentarz niedaleko Kraśnika (zniszczone, rozkopane nagrobki).	TP	0
		Kołki 200i	Poniemiecki cmentarz nieopodal Karpina.	TP	0
		Kołki 218d	Kamień wkopany w 1933 r., ku pamięci Adolfa Hitlera.	IIIA	0
		Zdanów 146b	Mogiła.	TP	0
		Zdanów 163h	Mogiła.	IB	0
Obwód Dominikowo					
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	-	Granitowe, przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe rozmieszczone miejscami na terenie całego obrębu.	-	-
2.	System nawadniania	Międzybór 174f 161b 197i, j	System nawadniania stokowy, naturalny.	- TW -	0
3.	Miejsca pamięci	Dominikowo 9i	Pozostałości cmentarza (mogily z okresu II wojny światowej)	TW	0
		Międzybór 160i	Tablica pamiątkowa poświęcona założycielowi siedziby Niemieńsko.	BRAK WSK	brak

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;
0 (zero) – brak znaczącego wpływu;
- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;
brak – brak czynności w Planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Niektóre z pośród wymienionych obiektów znajdują się tylko w części wydzielenia. Planowane zabiegi gospodarcze powinny być wykonywane ze szczególnym uwzględnieniem tych miejsc.

Przy stanowiskach w drzewostanach, w których zaplanowano zabiegi gospodarcze wskazane jest zachować szczególną ostrożność podczas prowadzenia prac, pozostawiając kępę starodrzewu z obiektem bez zabiegu.

Planowane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów nie mają wpływu na stan i zachowanie cennych zasobów kultury materialnej. W dalszym rozdziale *Prognozy* podano rozwiązania mające na celu ograniczenie wpływu planowanych zadań gospodarczych zawartych w *Planie*.

Krótką charakterystyką powyższych miejsc, szczegółowe dane w zakresie ich ochrony zamieszczona w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie tych obiektów na odpowiednich mapach tematycznych przyczyni się do utrwalenia wiedzy o występowaniu tego rodzaju dziedzictwa kulturowego na gruntach Nadleśnictwa.

4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko

Syntetyczne zebranie ocen cząstkowych określonych dla poszczególnych elementów zawarte w poprzednich rozdziałach, pozwala na zbiorcze zestawienie wyników i dokonanie ogólnej oceny

przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko. Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie wynika wprost ze średniej ocen cząstkowych, ale jest subiektywną oceną popartą wiedzą ekspercką autora Prognozy.

Macierz oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa zawarta jest w tabeli A części tabelarycznej prognozy.

Ogólna analiza oddziaływania ustaleń *Planu* pozwala stwierdzić, że **nie wpływa on znacząco negatywnie na środowisko** i poszczególne jego elementy. Niektóre planowane zadania mogą w trakcie realizacji oddziaływać okresowo negatywnie, krótkoterminowo, i w tych przypadkach zaproponowano sposoby wyeliminowania lub ograniczenia tego rodzaju wpływu. Jednak oddziaływanie łączne planowanych zadań gospodarczych nie będzie negatywne dla któregośkolwiek elementu środowiska.

4.2 Oddziaływanie planu na prawne formy ochrony przyrody z wyjątkiem ochrony gatunkowej oraz obszarów Natura 2000

4.2.1. Oddziaływanie *Planu* na rezerваты przyrody

- Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”

Tabela 59. Planowane czynności gospodarcze oraz ich przewidywany wpływ na rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”

Lp.	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ ¹
1	2	3	4	5	6
1.	26a	0,30	D-STAN	BRAK WSK	0
2.	26b	1,55	D-STAN	BRAK WSK	0
3.	26c	1,17	D-STAN	BRAK WSK	0
4.	26d	1,11	D-STAN	BRAK WSK	0
5.	26f	0,73	D-STAN	BRAK WSK	0
6.	26g	1,73	D-STAN	BRAK WSK	0
7.	26h	0,06	L ENERG	BRAK WSK	0
8.	26i	1,79	D-STAN	BRAK WSK	0
9.	26j	3,79	D-STAN	BRAK WSK	0
10.	26k	1,52	D-STAN	BRAK WSK	0
11.	26l	1,46	D-STAN	BRAK WSK	0
12.	26o	2,59	D-STAN	BRAK WSK	0
13.	26p	0,71	D-STAN	BRAK WSK	0
14.	26r	0,23	BAGNO	-	brak
15.	26s	0,52	D-STAN	BRAK WSK	0
16.	26t	0,09	L ENERG	-	brak
17.	26w	0,15	D-STAN	BRAK WSK	0
18.	26x	0,16	D-STAN	BRAK WSK	0
19.	26y	0,54	BAGNO	-	brak
20.	26z	0,06	D-STAN	BRAK WSK	0
21.	26ax	3,85	D-STAN	BRAK WSK	0
22.	26bx	2,54	D-STAN	BRAK WSK	0
23.	26gx	0,07	PS-ROWY	-	brak
24.	26~b	0,05	ROWY	-	brak
25.	27a	6,21	D-STAN	BRAK WSK	0
26.	27b	0,11	LZ-CM NCZ	-	brak
27.	27~a	0,14	ROWY	-	brak

Lp.	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ ¹
1	2	3	4	5	6
28.	27~b	0,03	DROGI L	-	brak
29.	27~c	0,02	ROWY	-	brak

¹ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Na obszarze rezerwatu nie zaprojektowano żadnych czynności gospodarczych.

W *Planie*, a dokładnie w programie ochrony przyrody, zestawiono zadania ochronne wynikające z ustanowionych dla ww. rezerwatu przyrody planu ochrony, w związku z czym *Plan* będzie mieć pozytywny wpływ na cel i przedmioty ochrony.

• **Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”**

Tabela 60. Planowane czynności gospodarcze oraz ich przewidywany wpływ na rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”

Lp.	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ ¹
1	2	3	4	5	6
1.	347i	0,73	BAGNO	-	brak
2.	348d	2,10	BAGNO	-	brak
3.	348f	5,16	SUKCESJA	BRAK WSK	0
4.	348g	0,93	D-STAN	BRAK WSK	0
5.	348h	1,06	BAGNO	-	brak
6.	349b	1,78	BAGNO	-	brak
7.	349h	0,51	D-STAN	BRAK WSK	0
8.	349i	1,88	BAGNO	-	brak
9.	350a	0,42	BAGNO	-	brak
10.	350f	3,23	BAGNO	-	brak
11.	372c	2,04	BAGNO	-	brak
12.	373d	4,05	BAGNO	-	brak
13.	374a	7,10	D-STAN	BRAK WSK	0
14.	374c	1,54	BAGNO	-	brak
15.	374~b	0,08	LINIE	-	brak
16.	391i	2,22	BAGNO	-	brak
17.	392b	5,66	BAGNO	-	brak

¹ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Większość gruntów w rezerwacie to grunty nieleśne (rodzaj powierzchni BAGNO), dla których *Plan* nie zawiera wskazań. Dla gruntów leśnych na obszarze rezerwatu nie zaprojektowano żadnych czynności gospodarczych.

W *Planie*, a dokładnie w programie ochrony przyrody, zestawiono zadania ochronne wynikające z ustanowionych dla ww. rezerwatu zadań ochronnych, w związku z czym *Plan* będzie mieć pozytywny wpływ na cel i przedmioty ochrony.

4.2.2. Oddziaływanie *Planu* na istniejące pomniki przyrody

Zabiegi gospodarcze zaplanowane w wydzieleniach, w których występują pomniki przyrody wynikają z potrzeb drzewostanów. Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie na mapach tematycznych tych obiektów wpłynie pozytywnie na stan ich ochrony oraz popularyzacji.

4.2.3. Oddziaływanie *Planu* na istniejące użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Drawno znajduje się 18 użytków ekologicznych o łącznej pow. 96,68 ha.

Tabela 61. Planowane czynności gospodarcze w wyłączeniach leżących w bezpośrednim sąsiedztwie użytków ekologicznych

Lp.	Nazwa Wydzielenie	Oddział pododdział	Pow. (ha)	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ*
Obszar Drawno						
1.	„Parszywe Bagno” 375i, j 394c 395b	375f	2,15	D-STAN	TP	0
		375h	0,44	D-STAN	BRAK WSK	+
		394b	8,85	D-STAN	1. Rb Ib (3,88 ha) 2. BRAK WSK (4,97 ha)	- +
		395a	4,15	D-STAN	BRAK WSK	0
		395c	0,78	D-STAN	BRAK WSK	0
2.	„Bagno Hassena” 49d	37f	2,08	BAGNO	-	brak
		49c	1,04	D-STAN	TP	0
		49f	0,57	D-STAN	BRAK WSK	+
		49g	2,00	D-STAN	Rb Ib	-
		49i	2,99	D-STAN	TP	0
		50a	1,62	D-STAN	TP	0
		50b	1,63	BAGNO	-	brak
		50c	2,90	D-STAN	TP	0
		50d	0,46	BAGNO	-	brak
50f	13,72	D-STAN	TP	0		
3.	„Gack II” 316i	316h	6,42	D-STAN	BRAK WSK	+
4.	„Gack I” 294k	294d	13,31	Ł	-	brak
		294f	0,80	LZR-Ł	-	brak
		294j	4,03	D-STAN	TP	0
		294l	0,06	LZR-Ł	-	brak
		294m	0,24	LZR-Ł	-	brak
		294o	0,31	LZR-Ł	-	brak
		294t	0,16	LZR-Ł	-	brak
294z	0,80	BAGNO	-	brak		
5.	„Parszywe Bagno I”	376g	6,61	D-STAN	TP	0

Lp.	Nazwa Wydzielenie	Oddział pododdział	Pow. (ha)	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ*
	376h 377g, h 395f 396a	377c	2,69	D-STAN	Rb Ib	-
		377d	1,72	D-STAN	TW	0
		377f	3,79	D-STAN	TP	0
		377i	0,93	D-STAN	BRAK WSK	+
		378f	0,27	BAGNO	-	brak
		395d	7,21	D-STAN	BRAK WSK	+
		396b	3,21	D-STAN	TP	0
		396c	3,58	D-STAN	BRAK WSK	+
6.	„Gack III” 340c	340b	5,44	D-STAN	1. Rb Ib (1,25 ha) 2. Rb Ib (1,04 ha) 3. BRAK WSK (3,15 ha)	- - +
		340d	4,36	D-STAN	Rb IIIAU	0
7.	„Bagno nad Pańskim” 25a	25b	3,81	D-STAN	BRAK WSK	+
		25c	2,69	D-STAN	TP	0
		25d	1,16	D-STAN	TP	0
8.	„Brzozowe Bagna” 363g 364g	363d	1,14	D-STAN	TP	0
		364f	1,59	D-STAN	TP	0
		364h	1,10	D-STAN	III AU	0
9.	„Błędno” 10j 11i 22d, f, g 23a	10i	3,39	D-STAN	III AU	0
		11j	1,64	D-STAN	TP	0
		22a	5,48	D-STAN	CP	0
		22b	1,79	D-STAN	ODN-ZŁOŻ	0
		22c	0,53	D-STAN	TP	0
		22h	0,67	D-STAN	BRAK WSK	+
		23h	0,45	D-STAN	BRAK WSK	+
10.	„Grązelowe Starorzecze” 106h	106d	4,63	D-STAN	III A	0
		106g	1,58	D-STAN	BRAK WSK	+
11.	„Żółwińskie Bagno” 381i 399c 400a	381d	2,00	D-STAN	TP	0
		381h	1,34	D-STAN	TP	0
		381j	5,19	D-STAN	CP	0
		399b	4,86	D-STAN	TP	0
		399d	1,68	D-STAN	BRAK WSK	+
		399f	2,07	D-STAN	TW	0
		400b	1,28	D-STAN	BRAK WSK	+
		400c	1,98	D-STAN	TP	0
		400d	5,15	D-STAN	TP	0
Obręb Kiełpino						
12.	„Welniankowy Mszar” 140l	140k	2,37	D-STAN	IIA	0
		141i	7,82	D-STAN	IIA	0
		160a	4,02	D-STAN	TP	0
13.	„Lubieniowskie Rosiczki” 116h	116g	3,92	D-STAN	BRAK WSK	+
		117a	8,01	D-STAN	BRAK WSK	+
14.	Bez nazwy 83a	83c	0,46	ROWY	-	brak
15.	Bez nazwy 82d	82c	5,19	D-STAN	BRAK WSK	+
		82f	0,71	ROWY	-	brak
Obręb Dominikowo						
16.		184i	3,38	D-STAN	CP	0

Lp.	Nazwa Wydzielenie	Oddział pododdział	Pow. (ha)	Rodzaj pow.	Rodzaj planowanej czynności	Przewidywany wpływ*
	„Torfowisko Jązwiny” 184j 192d 193b	184h	3,88	D-STAN	CP	0
		193a	0,56	SUKCESJA	BRAK WSK	+
		193c	1,30	D-STAN	BRAK WSK	+
		192c	1,21	D-STAN	BRAK WSK	+
17.	„Krzywe Bagno” 45g 46d 73a 74a, f 75h	45d	1,69	D-STAN	BRAK WSK	+
		45f	2,96	D-STAN	CP	0
		46c	5,27	D-STAN	BRAK WSK	+
		73b	3,56	D-STAN	PIEL	0
		73c	3,65	ZRĄB	ODN-ZRB	0
		73d	7,90	D-STAN	1. Rb Ib (2,57 ha) 2. BRAK WSK (5,33 ha)	- 0
		74b	2,44	D-STAN	BRAK WSK	+
		74g	2,91	D-STAN	CP	0
		74h	3,08	D-STAN	PIEL	0
		75g	1,90	D-STAN	BRAK WSK	+
		75i	2,55	D-STAN	TP	0
18.	„Martwy Bór” 67c	67b	2,41	D-STAN	CW	0
		67f	2,67	D-STAN	TP	0
		67g	2,71	D-STAN	CP	0

* Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na formy ochrony:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Zaplanowane czynności gospodarcze w wyłączeniach leżących w bezpośrednim sąsiedztwie użytków ekologicznych nie będą miały znaczącego wpływu na zmianę stosunków wodnych.

Zaznaczenie użytków ekologicznych na odpowiednich mapach tematycznych oraz umieszczenie informacji w opisach taksacyjnych przyczyni się do ochrony tych obiektów.

4.2.4. Oddziaływanie *Planu* na istniejące obszary chronionego krajobrazu

Na terenie Nadleśnictwa Drawno ustanowiono cztery obszary chronionego krajobrazu.

- **OChK „D” Choszczno – Drawno**

Tabela 62. Planowane czynności gospodarcze z zakresu użytkowania głównego w wydzieleniach będących w zasięgu OChK „D” Choszczno-Drawno

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia zabiegu [ha]	Przewidywany wpływ*
BRAK WSK	865,74	+3
Odnowienia	805,09	+2
Pielęgnowanie drzewostanów (CP, CW, PIEL, TP, TW)	4774,38	+2
Rębnia zupełna	249,83	-1
Rębnie złożone	806,71	-1
Grunt nieleśny	669,68	brak

* symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ;

1- oddziaływanie krótkoterminowe;

2- oddziaływanie średnioterminowe;

3- oddziaływanie długoterminowe.

- **OChK „E” (Korytnica Rzeka)**

Tabela 63. Planowane czynności gospodarcze z zakresu użytkowania głównego w wydzieleniach będących w zasięgu OChK „E” (Korytnica Rzeka)

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia zabiegu [ha]	Przewidywany wpływ*
BRAK WSK	61,32	+3
Odnowienia	71,63	+2
Pielęgnowanie drzewostanów (CP, CW, PIEL, TP, TW)	613,14	+2
Rębnia zupełna	34,81	-1
Rębnie złożone	38,36	-1
Grunt nieleśny	17,97	brak

* symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ;

1- oddziaływanie krótkoterminowe;

2- oddziaływanie średnioterminowe;

3- oddziaływanie długoterminowe.

- **OChK „F” Bierzwnik**

Tabela 64. Planowane czynności gospodarcze z zakresu użytkowania głównego w wydzieleniach będących w zasięgu OChK „F” Bierzwnik

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia zabiegu [ha]	Przewidywany wpływ*
BRAK WSK	237,44	+3
Odnowienia	138,66	+2
Pielęgnowanie drzewostanów (CP, CW, PIEL, TP, TW)	912,06	+2
Rębnia zupełna	53,44	-1
Rębnie złożone	83,11	-1
Grunt nieleśny	63,78	brak

* symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ;

1- oddziaływanie krótkoterminowe;

2- oddziaływanie średnioterminowe;

3- oddziaływanie długoterminowe.

- **OChK Dominikowo-Niemieńsko**

Tabela 65. Planowane czynności gospodarcze z zakresu użytkowania głównego w wydzieleniach będących w zasięgu OChK Dominikowo-Niemieńsko

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia zabiegu [ha]	Przewidywany wpływ*
BRAK WSK	366,64	+3
Odnowienia	586,43	+2
Pielęgnowanie drzewostanów (CP, CW, PIEL, TP, TW)	2271,14	+2
Rębnia zupełna	424,63	-1
Rębnie złożone	80,97	-1
Grunt nieleśny	67,78	brak

* symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływy dodatni, pozytywny;

0 (zero) – wpływ obojętny;

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny;

brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ;

1- oddziaływanie krótkoterminowe;

2- oddziaływanie średnioterminowe;

3- oddziaływanie długoterminowe.

Zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu nie dotyczą prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, która jest wynikiem realizacji zapisów *Planu*. Przedstawienie w programie ochrony przyrody tematyki związanej z tą formą ochrony przyczyni się do popularyzacji wartości, dla których utworzono obszar.

Zaznaczenie granic obiektu na odpowiednich mapach tematycznych oraz umieszczenie informacji w opisach taksacyjnych przyczyni się do jego ochrony.

4.2.5. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko

Tabela 66. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na formy ochrony przyrody

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub Prognozie	Przewidywane oddziaływanie*
1	2	3	4	5
1.	Rezerваты przyrody	Działania powinny wynikać z ustanowionych planów ochrony, zadań ochronnych.		+
2.	Obszary Natura 2000	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na obszary N2000 zamieszczono w innym rozdziale <i>Prognozy</i> .		
3.	Pomniki przyrody	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów, w których występują pomniki.	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie na mapach tematycznych.	+
4.	Użytki ekologiczne	Brak zabiegów w obiektach; w najbliższym	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz wskazanie	0

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie lub Prognozie	Przewidywane oddziaływanie*
1	2	3	4	5
		otoczeniu planowane zabiegi pielęgnacyjne oraz ciecicia rębne (rębnie częściowe, rębnie zupełne na części działki, pozostała powierzchnia pozostawiona bez wskazań) nie będą miały znaczącego wpływu na zmianę stosunków wodnych.	sposobów ochrony cennych siedlisk; zaznaczenie na mapach tematycznych.	
5.	Obszary chronionego krajobrazu	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej.	+
6.	Ochrona gatunkowa	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na gatunki chronione i rzadkie zamieszczono w innym rozdziale <i>Prognozy</i>		

* Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na formy ochrony:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Podsumowanie oceny przewidywanego oddziaływania zamieszczonego w tabeli:

- w stosunku do rezerwatów – **wpływ dodatni**, ponieważ w *Planie* są zawarte informacje z planów ochrony i zadań ochronnych ustanowionych dla rezerwatów;
- w stosunku do pomników przyrody – **wpływ dodatni**, ponieważ podanie w opisach taksacyjnych i programie ochrony przyrody lokalizacji oraz zaznaczenie jej na mapach tematycznych zapobiegnie przypadkowemu uszkodzeniu;
- w stosunku do użytków ekologicznych – **brak znaczącego wpływu**, ponieważ *Plan* propaguje zagadnienia ochrony ekosystemów stwierdzonych w tych obiektach; zaplanowane czynności gospodarcze w wyłączeniach leżących w bezpośrednim sąsiedztwie użytków ekologicznych nie będą miały znaczącego wpływu na zmianę stosunków wodnych.
- w stosunku do obszarów chronionego krajobrazu – **wpływ dodatni**, ponieważ *Plan* przyczynia się do prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, jako narzędzia zrównoważonego wykorzystania zasobów biologicznych.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na obszary Natura 2000 oraz gatunki roślin i zwierząt ujęto w innym rozdziale *Prognozy*.

4.3 Oddziaływanie *Planu* na specjalne obszary ochrony siedlisk

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Drawno znajdują się trzy obszary specjalnej ochrony siedlisk (SOO):

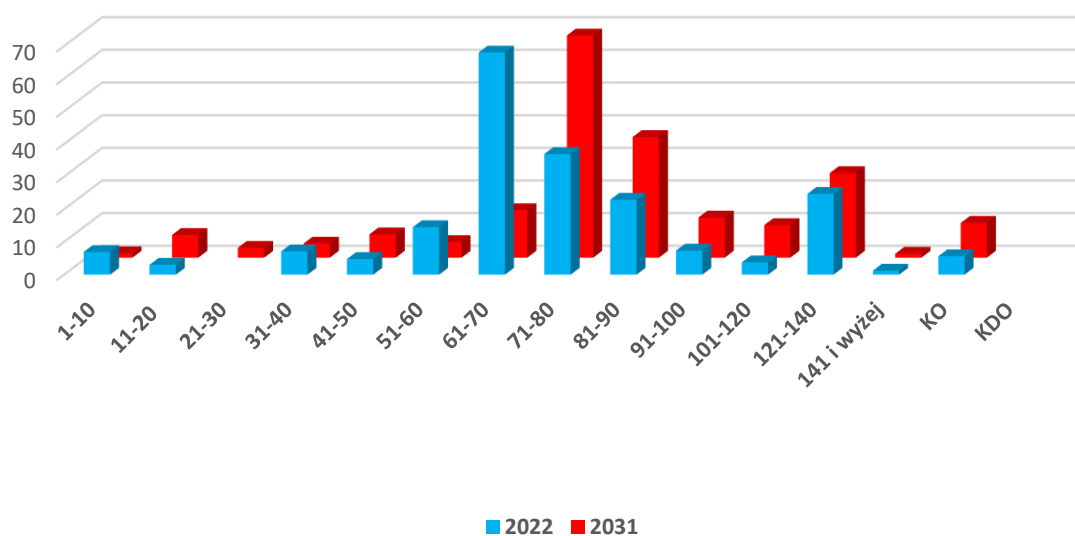
- **Dolina Iny koło Recza PLH320004**

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa obszar zajmuje 867,58 ha, z czego ok. 25 % (218,16 ha) stanowią grunty zarządzane przez Nadleśnictwo, w tym ok. 6 ha tych gruntów stanowią wydzielania nieleśne. *Plan* nie zawiera szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych, jedynie w programie ochrony przyrody zamieszczono ogólne wytyczne i zalecenia odnoszące się do działań na tego rodzaju gruntach.

Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nie będących w zarządzie Nadleśnictwa.

Zapisy *Planu* z wskazaniami gospodarczymi przyporządkowanymi do konkretnych wydzieleni dotyczą ok. 212 ha.

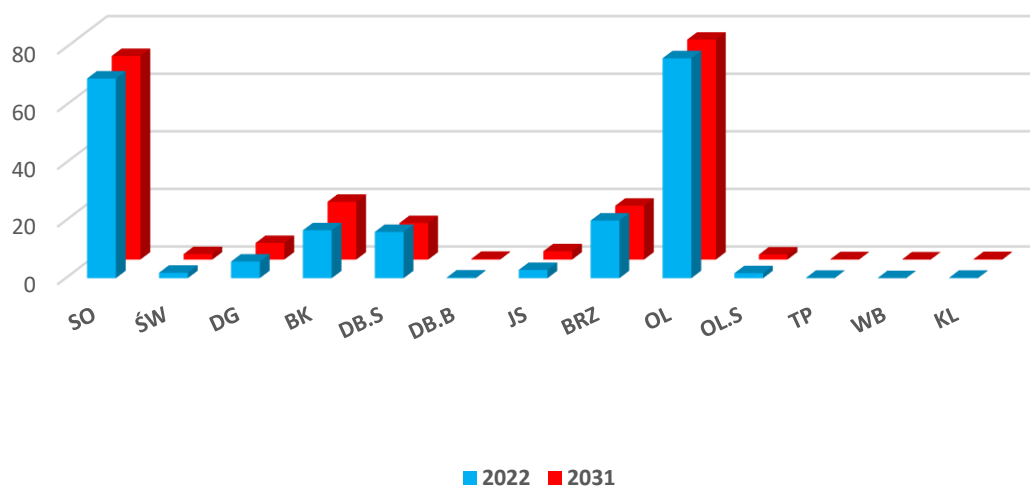
Struktura wiekowa:

Rysunek 37. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320004 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Gatunki panujące:

Rysunek 38. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320004 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Przedmioty ochrony:

Przedmiotem ochrony w obszarze są siedliska oraz gatunki, dla których w Standardowym Formularzu Danych (tzw. SDF) wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C.

Tabela 67. Analiza wpływu *Planu* na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3	4	5	6	7
1.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	C	-	-	Nie dotyczy.
2.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników	C	-	-	Nie dotyczy.
3.	3270	Zalewane, muliste brzegi rzek	C	-	-	Nie dotyczy.
4.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-	Nie dotyczy.
5.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	Nie dotyczy.

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba pól siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
6.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	A	-	-	Nie dotyczy.
7.	7220*	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion comutati</i>	B	12	0,44	Siedlisko zinwentaryzowano tylko punktowo w 12 wydzieleniach. Dla 11 wydzielen z siedliskiem nie planowano wskazań na pow. 35,67 ha*, a jedno wydzielenie z siedliskiem stanowi grunt nieleśny. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
8.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	1	0,74	Siedlisko zinwentaryzowano w 1 wydzieleniu, które pozostawiono bez wskazań. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
9.	9130	Żyzne buczyny	B	-	-	Nie dotyczy.
10.	9160	Grąd subatlantycki	C	20	33,74	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano drzewostany na powierzchni 4,32 ha* (trzy wydzielenia). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono wydzielenia o łącznej pow. 39,03* ha. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
11.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	C	2	3,73	Siedlisko zinwentaryzowano tylko punktowo w 2 wydzieleniach, które

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Taki sposób użytkowania nie będzie miał wpływu na stan zachowania tego siedliska.
12.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	B	32	71,63	Dla 88,05 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów, a dwa wydzielenia z siedliskiem stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Taki sposób użytkowania nie będzie miał wpływu na stan zachowania tego siedliska.
13.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	C	14	6,17	Siedlisko zinwentaryzowane głównie punktowo. Dla 18,92 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów, a dwa wydzielenia z siedliskiem stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Taki sposób użytkowania nie będzie miał wpływu na stan zachowania tego siedliska.

* jest to powierzchnia zabiegu w całym wydzieleniu, która może być większa niż powierzchnia siedliska, zajmującego tylko fragment wyłączenia.

Sposób użytkowania determinowany jest przez warunki siedliskowe, wymagania ekologiczne poszczególnych gatunków drzew, stan drzewostanów, co przekłada się na określenie celu hodowlanego lub ochronnego wyrażonego w typie drzewostanu, w tym o kierunku ochronnym (zgodnie z zapisami protokołu z KZP). Przy wyborze odpowiedniego sposobu użytkowania bierze się pod uwagę potrzebę zachowania trwałości lasu i zapobieganie degradacji siedliska. By wypełnić powyższe, niekiedy jedyną alternatywą jest zrębowy sposób zagospodarowania. Często wielkość powierzchni nie pozwala na zastosowanie innej rębni niż rębni zupełna.

- **Gatunki roślin i gatunki zwierząt**

Tabela 68. Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Kolorem zielonym wyróżniono gatunki leśne)

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
1163 Głowacz białopłetwy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1149 Koza C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1042 Zalotka większa C	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorkach i bagnach.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1060 Czerwończyk nieparek C	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1188 Kumak nizinny C	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1099 Minóg rzeczny B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1096 Minóg strumieniowy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 1918). Pewne zmiany dotyczące wybranych zapisów ww. dokumentu wprowadza Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 28 maja 2018 r., poz. 2604).

Szczegółowa macierz przewidywanego oddziaływania na przedmioty ochrony w obszarze zawarta jest w tabelach B, C, D części tabelarycznej prognozy.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że *Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania*** na przedmioty ochrony w SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004.

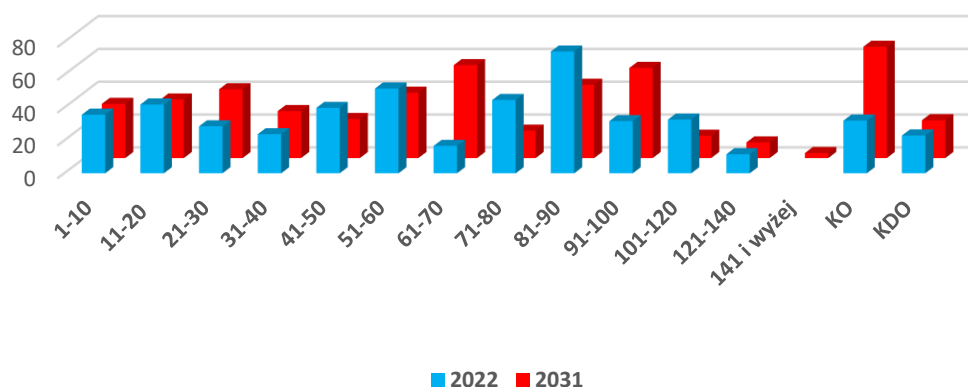
• Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa obszar zajmuje 1174,34 ha, z czego ok. 61 % (711,22 ha) stanowią grunty zarządzane przez Nadleśnictwo, w tym ok. 202 ha tych gruntów stanowią wydzielania nieleśne. *Plan* nie zawiera szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych, jedynie w programie ochrony przyrody zamieszczono ogólne wytyczne i zalecenia odnoszące się do działań na tego rodzaju gruntach.

Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nie będących w zarządzie Nadleśnictwa.

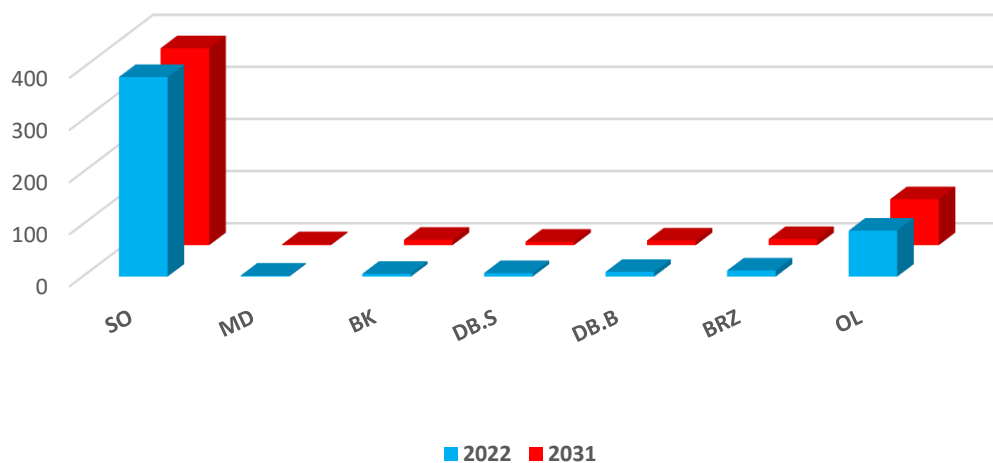
Zapisy *Planu* z wskazaniami gospodarczymi przyporządkowanymi do konkretnych wydziełów dotyczą ok. 509 ha.

Struktura wiekowa:

Rysunek 39. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320023 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Gatunki panujące:

Rysunek 40. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320023 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Przedmioty ochrony:

Przedmiotem ochrony w obszarze są siedliska oraz gatunki, dla których w Standardowym Formularzu Danych (tzw. SDF) wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C.

Tabela 69. Analiza wpływu *Planu* na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba pól siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3	4	5	6	7
	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne	B	-	-	Nie dotyczy.
	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	6	1,08	Siedlisko zinwentaryzowano tylko punktowo. Wydzielenia o powierzchni 5,67 ha* pozostawiono bez wskazań gospodarczych, a 29,80 ha* stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba pól siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						przed ewentualnymi zagrożeniami.
	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	-	-	Nie dotyczy.
	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników	B	1	0,30	Siedlisko zinwentaryzowane punktowo w wydzieleniu będącym gruntem nieleśnym. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
	4030	Suche wrzosowiska	A	-	-	Nie dotyczy.
	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	Nie dotyczy.
	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-	Nie dotyczy.
	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	1	0,31	Siedlisko zinwentaryzowane punktowo w wydzieleniu, które pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
	7210*	Torfowiska nakredowe	B	-	-	Nie dotyczy.
	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	2	1,09	Siedlisko zinwentaryzowane punktowo w 2 wydzieleniach będących gruntami nieleśnymi. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
	9110	Kwaśne buczyny	C	-	-	Nie dotyczy.
	9130	Żyzne buczyny	C	8	10,31	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane.

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 3,90 ha powierzchni (jedno wydzielenie). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 4,81 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
	9160	Grąd subatlantycki	C	3	3,83	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Dla 0,98 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
	9190	Kwaśne dąbrowy	C	8	30,10	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 16,71 ha* powierzchni (trzy wydzielania). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Jedno wydzielenie o pow. 3,23* ha pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	-	-	Nie dotyczy
	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	A	72	99,54	Podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych w pierwszej kolejności należy wyeliminować drzewa niepożądane.

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						Drzewostany na łącznej powierzchni 76,21 ha*, w których zinwentaryzowano siedlisko, pozostawiono bez wskazań gospodarczych, a 97,38 ha* stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.

Sposób użytkowania determinowany jest przez warunki siedliskowe, wymagania ekologiczne poszczególnych gatunków drzew, stan drzewostanów, co przekłada się na określenie celu hodowlanego lub ochronnego wyrażonego w typie drzewostanu, w tym o kierunku ochronnym (zgodnie z zapisami protokołu z KZP). Przy wyborze odpowiedniego sposobu użytkowania bierze się pod uwagę potrzebę zachowania trwałości lasu i zapobieganie degradacji siedliska. By wypełnić powyższe, niekiedy jedyną alternatywą jest zrębowy sposób zagospodarowania. Często wielkość powierzchni nie pozwala na zastosowanie innej rębni niż rębnia zupełna.

- Gatunki roślin i gatunki zwierząt**

Tabela 70. Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
2647 Żubr europejski B	Gatunek leśny. Optymalnym środowiskiem są lasy liściaste i mieszane. Sezonowo żubry	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	użytkują również lasy iglaste.	
1163 Głowacz białopłetwy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1149 Koza C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1042 Zalotka większa C	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorach i bagnach.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu. Jest to grunt nieleśny, dla którego w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań.
1060 Czerwończyk nieparek C	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu. Jest to grunt nieleśny, dla którego w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań.
1188 Kumak nizinny C	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu, które pozostawiono bez wskazań.
1099 Minóg rzeczny C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1096 Minóg strumieniowy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1355 Wydra B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu, które pozostawiono bez wskazań.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1337 Bóbr europejski B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu, które pozostawiono bez wskazań.
1352 Wilk B	Wilk występuje w lasach, na równinach, w terenach górskich i bagiennych. Jest gatunkiem terytorialnym. Wyznacza rewir, do którego nie dopuszcza osobników nie należących do watahy.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
6216 Haczykowiec błyszczący B	Jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i> – na niskoturzycowych torfowiskach niskich i przejściowych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1903 Lipiennik Loesela B	Torfowiska i bagna między poduszkami mchów z podłożem węglanowym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1037 Trzepla zielona C	Zasiedla wolno płynące nizinne i równinne czyste wody o piaszczystym dnie, jak większe strumienie, rzeki i kanały.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
5339 Różanka C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1166 Traszka grzebieniasta B	Jest gatunkiem ziemnowodnym, spośród wszystkich krajowych traszek jest najsilniej związana ze środowiskiem wodnym. W okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasiedla też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 4 wydzieleniach. Są to grunty nieleśne, dla których w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1928). Pewne zmiany dotyczące wybranych zapisów ww. dokumentu wprowadza Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 13 grudnia 2019 r., poz. 6647).

Szczegółowa macierz przewidywanego oddziaływania na przedmioty ochrony w obszarze zawarta jest w tabelach B, C, D części tabelarycznej prognozy.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na przedmioty ochrony w SOO **Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023**.

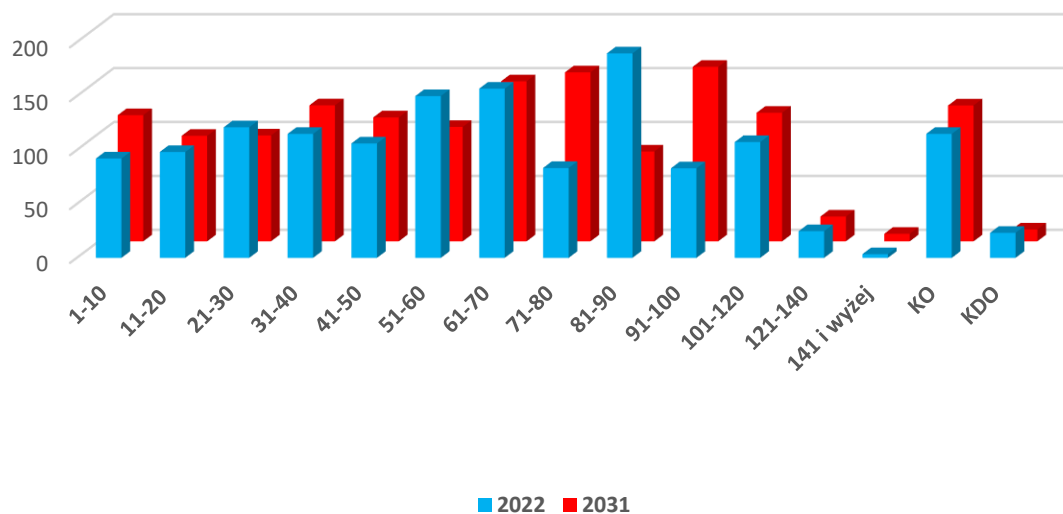
- **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa obszar zajmuje 3201,75 ha, z czego ok. 56 % (1798,78 ha) stanowią grunty zarządzane przez Nadleśnictwo, w tym 286 ha tych gruntów stanowią wydzielania nieleśne. *Plan* nie zawiera szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych, jedynie w programie ochrony przyrody zamieszczono ogólne wytyczne i zalecenia odnoszące się do działań na tego rodzaju gruntach.

Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nie będących w zarządzie Nadleśnictwa.

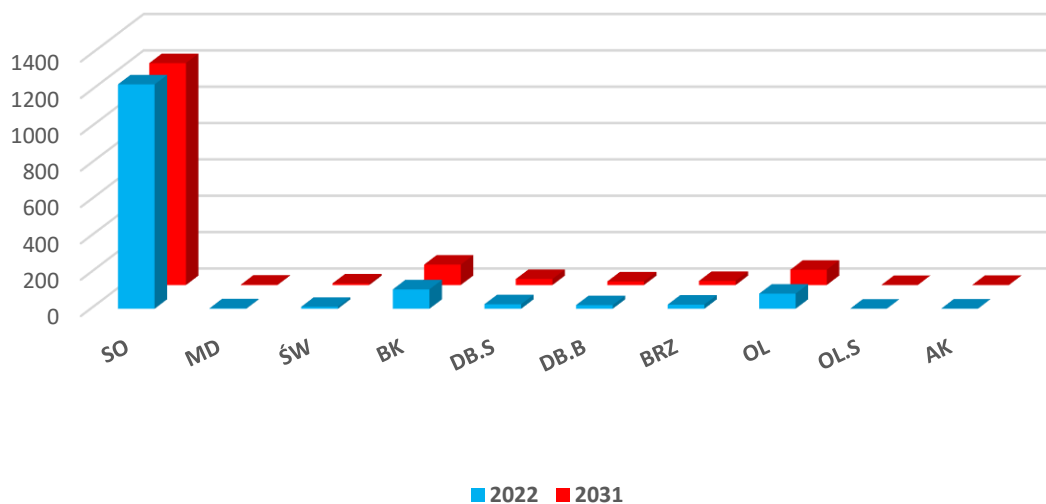
Zapisy *Planu* z wskazaniem gospodarczymi przyporządkowanymi do konkretnych wydziałów dotyczą ok. 1512 ha.

Struktura wiekowa:

Rysunek 41. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320046 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Gatunki panujące:

Rysunek 42. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320046 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Przedmioty ochrony:

Przedmiotem ochrony w obszarze są siedliska oraz gatunki, dla których w Standardowym Formularzu Danych (tzw. SDF) wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C.

Tabela 71. Analiza wpływu *Planu* na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3	4	5	6	7
	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	B	-	-	Nie dotyczy.
	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	1	16,25	Siedlisko zinwentaryzowano w wydzieleniu, które stanowi grunt nieleśny. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	1	0,60	Siedlisko zinwentaryzowano punktowo w wydzieleniu, które stanowi grunt nieleśny. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników	A	-	-	Nie dotyczy.
	6120*	Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe	C	-	-	Nie dotyczy.
	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	8	30,18	Siedlisko zinwentaryzowano w wydzieleniach, które stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	Nie dotyczy.
	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-	Nie dotyczy.
	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	B	-	-	Nie dotyczy.
	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	15	46,78	Siedlisko zinwentaryzowano w wydzieleniach, które stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
	7210*	Torfowiska nakredowe	C	-	-	Nie dotyczy.
	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	25	60,69	51,90 ha powierzchni siedliska zinwentaryzowano w wydzieleniach stanowiących grunty nieleśne, dla których <i>Plan</i> nie zawiera wskazań. 4 wydzielenia o łącznej pow. 8,41 ha* pozostawiono bez wskazań gospodarczych, a w 1 wydzieleniu na pow. 0,60 ha* zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją (siedlisko tu zinwentaryzowano punktowo). Ogólne wskazania dotyczące ochrony tego siedliska zawarto w programie ochrony przyrody, podając sposoby zabezpieczenia przed ewentualnymi zagrożeniami.
	9110	Kwaśne buczyny	B	28	91,25	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 50,75 ha powierzchni (12 wydzieleni). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 10,77 ha* drzewostanów

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
	9130	Żyzne buczyny	B	8	17,20	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 4,69 ha* powierzchni (2 wydzielienia). Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 2,47 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
	9160	Grąd subatlantycki	B	32	47,79	Podczas wykonywania cięć trzebieżowych w pierwszej kolejności należy wyeliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 16,44 ha* powierzchni. Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 24,25 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B	-	-	Nie dotyczy.

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	9190	Kwaśne dąbrowy	B	9	28,53	Pielęgnacją należy eliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 5,54 ha* powierzchni. Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 2,22 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów. Taki sposób ujęcia w <i>Planie</i> zadań gospodarczych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji niektórych parametrów, związanych ze stanem zachowania siedliska.
	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	12	31,77	W sześciu drzewostanach z siedliskiem na łącznej powierzchni 13,87 ha* nie planowano zabiegów, a 47,19 ha* stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Taki sposób użytkowania nie będzie miał wpływu na stan zachowania tego siedliska.
	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	B	43	49,52	Podczas wykonywania cięć trzebieżowych w pierwszej kolejności należy wyeliminować drzewa niepożądane. Do użytkowania rębniami złożonymi przewidziano 7,01 ha* powierzchni (2 wydzielania). Do użytkowania rębnią zupełną przewidziano część wydzielania – 2,34 ha z 16,92 ha. Pozostała pow. wydzielania zaplanowana jest do pielęgnacji (TP). Jest to drzewostan na siedlisku borowym (Bśw) z panującą sosną w wieku 87 lat. W wydzieleniu tym siedlisko zinwentaryzowano punktowo na łącznej pow. 0,42 ha. Głównym zadaniem cięć rębnych jest wymiana pokoleń oraz

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
						stworzenie warunków rozwoju młodego pokolenia. Dla 40,81 ha* drzewostanów z siedliskiem nie planowano zabiegów, a 5 wydziełów o pow. 4,10 ha * stanowią grunty nieleśne. <i>Plan</i> nie zawiera wskazań dla gruntów nieleśnych. Taki sposób użytkowania nie będzie miał wpływu na stan zachowania tego siedliska.
	91T0	Bory chrobotkowe	C	-	-	Nie dotyczy.

* jest to powierzchnia zabiegu w całym wydzieleniu, która może być większa niż powierzchnia siedliska, zajmującego tylko fragment wyłączenia.

Sposób użytkowania determinowany jest przez warunki siedliskowe, wymagania ekologiczne poszczególnych gatunków drzew, stan drzewostanów, co przekłada się na określenie celu hodowlanego lub ochronnego wyrażonego w typie drzewostanu, w tym o kierunku ochronnym (zgodnie z zapisami protokołu z KZP). Przy wyborze odpowiedniego sposobu użytkowania bierze się pod uwagę potrzebę zachowania trwałości lasu i zapobieganie degradacji siedliska. By wypełnić powyższe, niekiedy jedyną alternatywą jest zrębowy sposób zagospodarowania. Często wielkość powierzchni nie pozwala na zastosowanie innej rębni niż rębni zupełna.

- Gatunki roślin i gatunki zwierząt**

Tabela 72. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
4056 Zatoczek łamliwy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1163 Głowacz białopłetwy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1149 Koza B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1042 Zalotka większa B	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorach i bagnach.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 2 wydzieleniach. Są to grunty nieleśne, dla których w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań.
1060 Czerwończyk nieparek B	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 2 wydzieleniach. Są to grunty nieleśne, dla których w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań.
1188 Kumak nizinny B	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1220 Żółw błotny B	Zamieszkuje nieduże, zarastające jeziora, leśne oczka wodne, bagna, gęsto zarośnięte i trudno dostępne starorzecza, duże stawy oraz wolno płynące rzeczki z gęstą roślinnością.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
6216 Haczykowiec błyszczący C	Jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i> – na niskoturzycowych	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu stanowiącym grunt nieleśny. W <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań dla gruntów nieleśnych.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	torfowiskach niskich i przejściowych.	
1096 Minóg strumieniowy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1337 Bóbr europejski C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 14 wydzieleniach. 4 wydzielenia to grunty nieleśne, dla których w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań. W 3 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu, 1 przeznaczono do odnowienia, a 6 pozostawiono bez wskazań.
1352 Wilk B	Wilk występuje w lasach, na równinach, w terenach górskich i bagiennych. Jest gatunkiem terytorialnym. Wyznacza rewir, do którego nie dopuszcza osobników nie należących do watahy.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1088 Kozioróg dębosz C	Preferuje dobrze nasłonecznione, ponad 100-letnie drzewa, rosnące pojedynczo lub w niewielkich skupiskach. Lubi też stare, dobrze prześwietlone dąbrowy. Spotkać go można tylko na żywych drzewach.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1903 Lipiennik Loesela C	Torfowiska i bagna między poduszkami mchów z podłożem węglanowym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu stanowiącym grunt nieleśny. W <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań dla gruntów nieleśnych.
1831 Elisma wodna C	Jeziora oligotroficzne o piaszczystym dnie i odczynie pH 6,1–8,2 oraz małej zawartości wapnia.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1145 Piskorz B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
		<i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1324 Nocek duży B	Zamieszkuje głównie w osiedlach ludzkich, latem kryjąc się na dużych strychach, wieżach kościelnych i w innych budowlach. Zimuje w piwnicach, fortyfikacjach, opuszczonych kopalniach, w jaskiniach. Żeruje w dojrzałych lasach z ubogim podszytem, na świeżo skoszonych łąkach, murawach, w sadach ze starymi drzewami.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1037 Trzepla zielona B	Zasiedla wolno płynące nizinne i równinne czyste wody o piaszczystym dnie, jak większe strumienie, rzeki i kanały.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1084 Pachnica dębowa C	Bezwzględny warunkiem występowania pachnicy dębowej jest obecność odpowiedniej liczby starych, dziuplastych drzew z obszernymi próchnowiskami, będącymi jej jedynym środowiskiem życia. Silnie preferowane są drzewa rosnące w nasłonecznieniu.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
5339 Różanka B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1106 Łosoś B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1166 Traszka grzebieniasta B	Jest gatunkiem ziemnowodnym, spośród wszystkich krajowych traszek jest najsilniej związana ze	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 2 wydzieleniach. Są to grunty nieleśne,

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	środowiskiem wodnym. W okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasadza też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	dla którycho w <i>Planie</i> nie projektuje się wskazań.
1032 Skójką gruboskorupowa B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1014 Poczwarówka zwężona B	Preferuje wilgotne łąki, często na pograniczu z trzcinowiskami czy turzycowiskami. Występuje również na obrzeżach bagien i zbiorników wodnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1013 Poczwarówka Geyera B	Siedliska otwarte z wysokim poziomem wód gruntowych, porośnięte niskopiennymi turzycami i mchami, zasilane wodami mineralnymi z wytrącającym się węglanem wapnia.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.
1016 Poczwarówka jajowata B	Gatunek wilgociolubny, żyjący wśród roślinności szuwarowej, w tym na łąkach trzcin, turzyc i manny mielec, na terenach o podłożu wapiennym i z odpowiednio wysokim poziomem wód gruntowych. Przebywa na podmokłych łąkach, bagnach i mokradłach, brzegach rzek i jezior.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru. <i>Plan</i> nie ma wpływu na biotop występowania gatunku.

Plan zadań ochronnych:

Obszar nie posiada ustanowionego planu zadań ochronnych.

Szczegółowa macierz przewidywanego oddziaływania na przedmioty ochrony w obszarze zawarta jest w tabelach B, C, D części tabelarycznej prognozy.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na przedmioty ochrony w SOO **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**.

4.4 Oddziaływanie *Planu* na obszary specjalnej ochrony ptaków

Na gruntach Nadleśnictwa Drawno znajduje się jeden obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO):

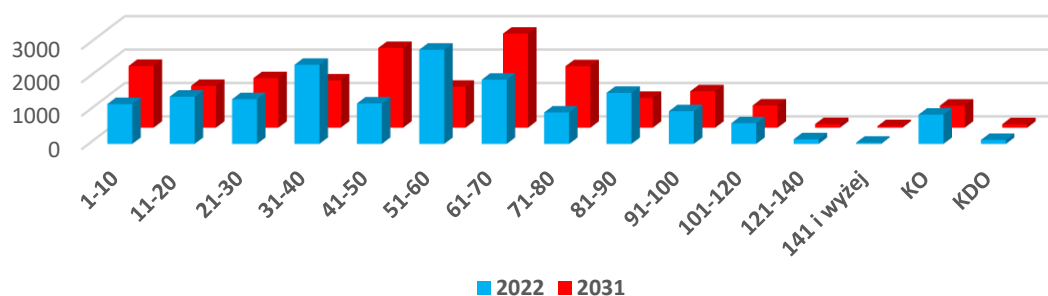
- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa obszar zajmuje 34529,95 ha, z czego ok. 57% (19702,95 ha) stanowią grunty zarządzane przez Nadleśnictwo, w tym ok. 1717 ha tych gruntów stanowią wydzielienia nieleśne. *Plan* nie zawiera szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych, jedynie w programie ochrony przyrody zamieszczono ogólne wytyczne i zalecenia odnoszące się do działań na tego rodzaju gruntach.

Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nie będących w zarządzie Nadleśnictwa.

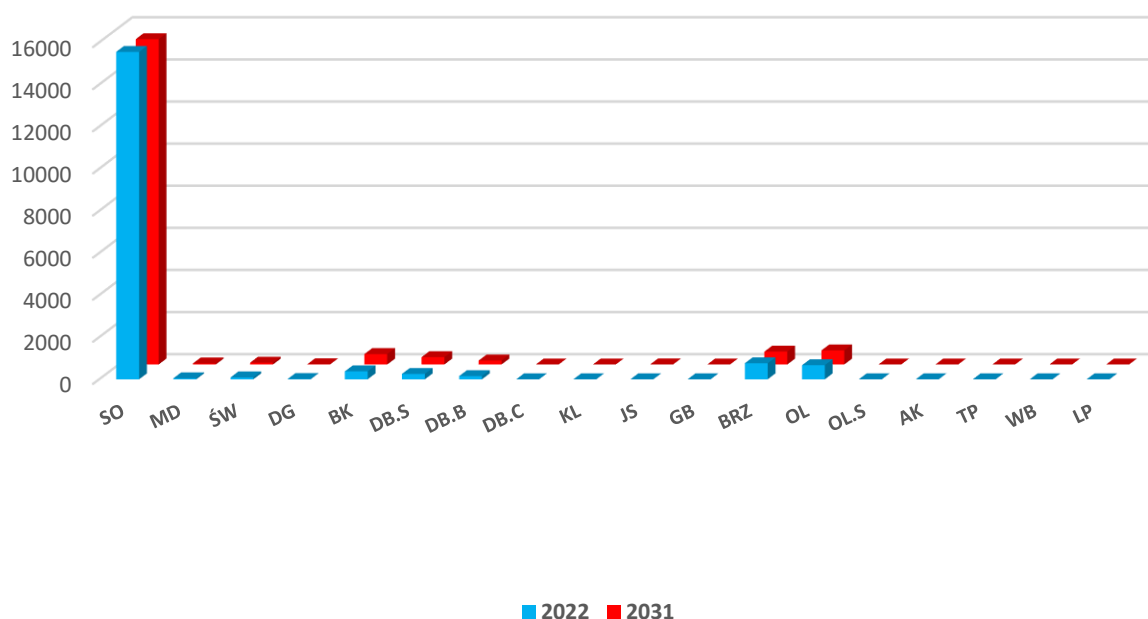
Zapisy *Planu* z wskazaniami gospodarczymi przyporządkowanymi do konkretnych wydziełów dotyczą ok. 17986 ha.

Struktura wiekowa:

Rysunek 43. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320016 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Gatunki panujące:

Rysunek 44. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320016 na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

Przedmioty ochrony:

Przedmiotami ochrony w OSO są gatunki ptaków i ich siedliska dla których w SDF-ie określono ocenę znaczenie ogólne jako A, B, C. Dalsze analizy dotyczą tych przedmiotów ochrony, które potwierdzono podczas prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru.

Tabela 73. Analiza wpływu *Planu* na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
A223 Włochatka C	Bory sosnowe, jodłowe lub świerkowe o bogatej strukturze. W Polsce również zasiedla buczyny z domieszkami drzew iglastych, uprawy leśne, młodniki (miejsca schronienia za dnia), polany i zręby, ale i torfowiska czy doliny rzeczne,	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje ²⁰ gatunku w 5 wydzieleniach. W 3 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu, 1 przeznaczono do odnowienia. W 1 wydzieleniu o pow.

²⁰ Obserwacje gatunków wg. danych przekazanych przez RDOŚ w Szczecinie (materiały do sporządzenia pzo dla obszaru)

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	czyli okolice przestrzeni otwartych (tu żeruje).	16,16 ha zaplanowano cięcia rębne ²¹ (Rb IB) na działce zrębowej o pow. 3,20 ha oraz zabiegi związane z pielęgnacją (TP – 12,96 ha).
A229 Zimorodek B	Gniazdowanie i żerowiska nie są związane z lasami. Gatunek ściśle związany ze zbiornikami wodnymi. Zasiedla rzeki, jeziora, starorzecza, żwirownie, a także niewielkie strumienie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 5 wydzieleniach. W 3 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu, 1 pozostawiono bez wskazań, a 1 stanowi grunt nieleśny, dla którego <i>Plan</i> nie zawiera wskazań.
A043 Gęgawa C	Gatunek zasiedlający bagna, tereny podmokłe i brzegi zbiorników wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A089 Orlik krzykliwy C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte, stare i rozległe lasy, przeważnie mieszane i liściaste, w pobliżu pól uprawnych, dolin rzecznych, łąk i pastwisk, na obszarach obfitujących w tereny podmokłe i jeziora.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 7 wydzieleniach, spośród których 5 pozostawiono bez wskazań. W 1 wydzieleniu zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu. 1 wydzielenie o pow. 17,80 ha zaplanowano do użytkowania rębego (Rb IB) w dwóch działkach zrębowych (łączna pow. zrębu 7,72 ha) oraz zabiegi związane z pielęgnacją (TP – 10,08 ha).
A028 Czapla siwa C	Płytkie wody przy jeziorach, rzekach i estuariach, trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu., w którym zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu.
A021 Bąk C	Zbiorniki wodne z szerokimi szuwarami: naturalne jeziora, stawy hodowlane, gliniarki, starorzecza, podmokłe trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A215 Puchacz B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte kompleksy leśne, głównie liściaste, w pobliżu	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.

²¹ Działania minimalizujące negatywny wpływ zabiegów (plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą): zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych oraz zapewnienie minimalnego udziału starych drzew poprzez pozostawianie na pasach, smugach i strefach cięć rębnych o powierzchni większej niż 1 ha (bez względu na rodzaj rębni) kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu na obszarze równym 5% powierzchni manipulacyjnej pasa, smugi lub strefy, z możliwością rozliczenia tej powierzchni w ramach ostępu leśnego przy rębniach złożonych. Drzewa w pozostawionych biogrupach nie podlegają użytkowaniu, są pozostawione do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem konieczności usuwania drzew stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz drzew przegradzających ciągi komunikacyjne. Nie jest konieczne pozostawianie fragmentów starodrzewu w przypadku zagrożenia trwałości lasu i bezpieczeństwa ludzi na powierzchniach zrębów mniejszych niż 1 ha oraz w przypadku bloku upraw pochodnych czy zachowawczych, jeśli stanowią je gatunki drzew, dla których założono dany blok.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	otwartych przestrzeni ze zbiornikami wodnymi, łąkami, tereny mało penetrowane przez człowieka.	
A067 Gągoł B	Zamieszkuje wody słodkie, rzeki, starorzecza, jeziora w strefie lasów liściastych czasem nawet stawy rybne pod warunkiem, że w pobliżu znajdują się stare, dziuplaste drzewa.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach, spośród których 3 pozostawiono bez wskazań, a 1 stanowi grunt nieleśny.
A224 Lelek C	Suche, świetliste bory sosnowe w pobliżu łąk, pól, polan, zrębów, młodników. Preferuje też lasy poprzecinane porębami, ich skraje, ale może też może wyprowadzić lęg na terenach bez zwartych drzewostanów. Spotkać go można na wrzosowiskach, zarastających pożarzyskach i wydmach z młodymi kompleksami leśnymi.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 6 wydzieleniach. W 4 z nich zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu, a 2 stanowią grunty nieleśne.
A197 Rybitwa czarna C	Zasiedla starorzecza i rozlewiska oraz spokojne zatoki, z roślinnością pływającą niezbędną do założenia gniazd.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A030 Bocian czarny C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Najczęściej gniazduje na starych drzewach, w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu bagien, łąk, cieków oraz zbiorników wodnych, gdzie żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 1 strefę ochrony. W wydzieleniu z gniazdem, oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano. W programie ochrony przyrody oraz w <i>Prognozie</i> zamieszczono informację o konieczności przestrzegania terminu ochrony okresowej (15.03 – 31.08.) i wszelkie cięcia prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Ponadto stwierdzono obserwacje gatunku w 1 wydzieleniu, w którym zaplanowano zabiegi związane z odnowieniem i pielęgnacją drzewostanu.
A081 Błotniak stawowy C	Zasiedla trzcinowiska wokół jezior i stawów rybnych, torfowiska z zaroślami wierzbowymi, oczka wodne wśród pól uprawnych, gęsto obrosnięte szuwarami tereny podmokłe, zbiorniki zaporowe, starorzecza, wiklinowe zarośla.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A207 Siniak C	Lasy liściaste i mieszane z dziuplastymi drzewami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	Preferuje stare buczyny i bory ze starymi drzewami. Unika bezleśnych przestrzeni.	w 1 wydzieleniu, które pozostawiono bez wskazań.
A038 Łabędź krzykliwy C	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A036 Łabędź niemy B	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 2 wydzieleniach., spośród których 1 pozostawiono bez wskazań, a w 1 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu.
A236 Dzięcioł czarny C	Wysokopienne bory iglaste, lasy mieszane, rzadziej lasy liściaste, ale też zadrzewienia i duże parki miejskie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 26 wydzieleniach. W 15 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu, 1 przeznaczono do odnowienia, 3 wydzielenia przeznaczono do użytkowania rębego (rębnie złożone), 6 pozostawiono bez wskazań, a 1 stanowi grunt nieleśny.
A320 Muchołówka mała C	Występuje w starych liściastych i mieszanych lasach nizin, wyżyn i gór o bogatym podszycie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu, w którym zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanu.
A217 Sóweczka C	Starodrzewy (iglaste i mieszane) o bogatej strukturze, zwłaszcza podszyciu, tajga, preferuje wysokopienne bory świerkowe, świerkowo-jodłowe i mieszane z polanami i młodnikami. Poza okresem lęgowym spotykana częściej w lasach mieszanych i liściastych, gdzie łatwiej o pokarm. Teren, gdzie przebywa musi być bogaty w dzieńne kryjówki, dziuple wysokie drzewa oraz otwarte przestrzenie, gdzie na polanach, śródleśnych łąkach lub torfowiskach może polować	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 3 wydzieleniach., spośród których w 1 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją, 1 pozostawiono bez wskazań. 1 wydzielenie o pow. 14,81 ha przeznaczono do użytkowania rębego (Rb IB) w trzech działkach zrębnych (łącznie zrębu 7,02 ha), a pozostała pow. (7,79 ha) pozostawiono bez wskazań.
A127 Żuraw C	Miejsca lęgowe stanowią siedliska podmokłe. Kluczowym miejscem są śródleśne mokradła oraz zabagnione doliny rzeczne i brzegi zbiorników wodnych, w tym jezior i stawów rybnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 45 wydzieleniach. W 9 wydzieleniach zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją drzewostanów, 3 przeznaczono do użytkowania rębego (rębnie złożone),

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
		7 pozostawiono bez wskazań, a 26 stanowią grunty nieleśne.
A070 Nurogęś B	Czyste, bieżące lub stojące wody w lasach lub górach – okolice wielkich i rybnych jezior oraz rzek o zadrzewionych brzegach. Preferuje lasy liściaste i mieszane, ale korzysta też z kęp i samotnych drzew. Poza okresem lęgowym przebywa nad wszelkimi płytkimi zbiornikami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A073 Kania czarna B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 m); żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A074 Kania ruda C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Preferuje starsze drzewostany liściaste z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych; żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 1 wydzieleniu, w którym zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją.
A075 Bielik B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Gniazduje w starych lasach, w pobliżu zbiorników wodnych, nad którymi żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 1 strefę ochrony. W wydzieleniu z gniazdem, oraz w strefie ochrony całorocznej zabiegów nie planowano. W programie ochrony przyrody oraz w <i>Prognozie</i> zamieszczono informację o konieczności przestrzegania terminu ochrony okresowej (1.01 – 31.07) i wszelkie cięcia prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Ponadto stwierdzono obserwacje gatunku w 5 wydzieleniach, spośród których w 1 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją, a 3 pozostawiono bez wskazań. 1 wydzielenie o pow. 5,69 ha przeznaczono do użytkowania rębego (Rb IB).
A094 Rybołów A	Lasy, w których można znaleźć liczne duże, niezarośnięte zbiorniki wodne. Preferuje skraje starych borów sosnowych, wybrzeża morskie, zadrzewione	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 3 wydzieleniach, które pozostawiono bez wskazań.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Planowane czynności mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony
	brzegi rzek i jezior oraz różnego typu rozlewiska i mokradła.	
A022 Bączek C	Rozległe, ale też mniejsze, trzcinowiska okolic stawów, bagien i starorzeczy lub w wiklinie nadrzecznych brzegów.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A072 Trzmielojad C	Różnego rodzaju lasy; preferuje stare, świetliste drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza przylegające do terenów otwartych, np. polan, łąk, pól, lub poprzecinane zrębami, rzadziej bory.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A005 Perkoz dwuczuby C	Jeziora i stawy, rzadziej wolno płynące rzeki, z pasem przybrzeżnych trzcin.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A119 Kropiatka C	Płytkie, gęsto zarośnięte zbiorniki wodne otoczone podmokłymi łąkami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A120 Zielonka C	Zbiorniki z gęstym pasem trzcin, sitowia i inną roślinnością bagienną na brzegach wód stojących. Preferuje styk niewielkich obszarów wolnego lustra wody z pasem roślin lub zwałowiska trzciny.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A155 Słonka B	Zasiedla i lęgnię się na świetlistych podmokłych lub wilgotnych lasach mieszanych i liściastych z warstwą ziół i krzewów, również w borach z bogatym podszytem, bagnach, olsach, nad płytkimi strumieniami leśnymi i na podmokłych zagłębieniach terenu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 3 wydzieleniach, spośród których w 2 zaplanowano zabiegi związane z pielęgnacją, a 1 pozostawiono bez wskazań.
A165 Samotnik C	Zadrzewione bagna. Na łęgowiska wybiera głównie olsy i łęgi, zarośnięte torfowiska na brzegach śródleśnych jezior, otwarte muliste podłoża i rowy.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu, które pozostawiono bez wskazań.

Na podstawie dokonanej analizy można wymienić te gatunki, których tryb życia jest związany z obszarami leśnymi. Są to: włośchatka, orlik krzykliwy, puchacz, lelek, bocian czarny, siniak, dzięcioł czarny, muchołówka mała, sóweczka, żuraw, kania czarna, kania ruda, bielik, rybołów i trzmielojad. Na gruntach Nadleśnictwa w granicach OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 wyznaczono 1 strefę

ochrony dla bielika i 1 strefę ochrony dla bociana czarnego. Ewentualne potencjalne miejsca bytowania dla innych gatunków ptaków związanych z lasem opisano na podstawie ich wymagań ekologicznych.

Pozostałe gatunki najczęściej związane są ze środowiskiem wodnym i środowiskiem otwartych przestrzeni (torfowisk, pastwisk, łąk), na które *Plan* nie ma bezpośredniego wpływu. Pewne zapisy w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stref ekotonowych oraz stosunków wodnych, w tym pozostawiania pasów ochronnych wzdłuż cieków i zbiorników, mogą przyczynić się do zachowania potencjalnych siedlisk tych ptaków.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 października 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 3 listopada 2021 r., poz. 4596).

Szczegółowa macierz przewidywanego oddziaływania na przedmioty ochrony w obszarze zawarta jest w tabelach B, E części tabelarycznej prognozy.

Przedstawiona analiza wskazuje, że realizacja ustaleń zawartych w *Planie* **nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu** na przedmioty ochrony, dla których utworzono obszar **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**.

4.5 Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów Natura 2000

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody określenie „integralność obszaru Natura 2000” oznacza: „spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000”.

Na podstawie przedstawionych w *Prognozie* analiz można ocenić wpływ *Planu* na integralność obszarów Natura 2000, które są zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa.

- **Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów SOO/OZW**

Celem wyznaczenia obszarów siedliskowych jest skuteczna ochrona zagrożonych ekosystemów, poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt. Przedmiotem ochrony są siedliska oraz gatunki, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000 (dla których w Standardowym Formularzu Danych, tzw. SDF wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C).

Najważniejszym elementem *Planu*, który może mieć wpływ na stan zachowania siedlisk oraz istniejących lub potencjalnych miejsc bytowania zwierząt są przedsięwzięcia dotyczące użytkowania drzewostanów.

Na podstawie analiz uzasadniono, że planowane zabiegi na siedliskach leśnych przyczynią się do poprawy parametrów struktury i funkcji, a zatem do poprawy stanu siedliska.

Celem przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych jest uzyskanie najodpowiedniejszych dla danych warunków siedliskowych składów gatunkowych poprzez eliminowanie gatunków niepożądanych.

Planowane użytkowanie rębniami złożonymi ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Rodzaje rębni dobrano najbardziej zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych drzewostanów w danych warunkach siedliskowych. Użytkowanie rębne nie spowoduje zaniku określonego typu siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni. Z użytkowania wyłączono część drzewostanów, które potencjalnie mogą stanowić powierzchnie referencyjne.

Objęcie szczególną troską siedlisk nieleśnych, głównie poprzez zapisy w programie ochrony przyrody, powinno się przyczynić do zachowania tych siedlisk w odpowiednim stanie.

Na podstawie zamieszczonych informacji oraz prognoz odnośnie zakresu zmian, które mogą wyniknąć podczas realizacji zadań gospodarczych można ustalić, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na integralność obszarów SOO/OZW.**

- **Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów OSO**

Celem ochrony obszarów Natura 2000 są gatunki ptaków oraz ich siedliska, dla których w Standardowym Formularzu Danych wskazano ocenę znaczenia ogólnego A, B, C.

Najważniejszym elementem *Planu*, który może mieć wpływ na kluczowe gatunki i siedliska są przedsięwzięcia dotyczące użytkowania drzewostanów, odnoszące się do obszarów bytowania ptaków.

Pewne obszary niepewności dotyczą braku dostatecznej informacji odnośnie konkretnych miejsc występowania gatunków, dla których powołano obszar Natura 2000. W *Prognozie* starano się wytypować potencjalne siedliska ptaków na podstawie wymagań ekologicznych oraz określić, jaki wpływ na te siedliska mogłaby mieć realizacja działań ujętych w *Planie*.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy *Planu* będą miały pozytywny lub obojętny wpływ na przedmioty ochrony Obszarów Natura 2000 OSO. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody odnośnie kształtowania stosunków wodnych, stref ekotonowych, pozostawiania drzew dziuplastych i martwych z pewnością przyczyni się do ochrony populacji ptaków. Pozytywny wpływ na niektóre gatunki ma również duża ilość ponad 100-letnich drzewostanów, wyłączenie z użytkowania siedlisk bagiennych i łągowych, pozostawianie pasów ochronnych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych. Dla niektórych gatunków podano terminy wykonania zabiegów, aby w maksymalny sposób wyeliminować lub zredukować ewentualne krótkotrwałe negatywne oddziaływanie. Takie zapisy *Planu* pozwolą zachować spójność czynników strukturalnych mających znaczenie dla funkcjonowania populacji również poza obszarem Natura 2000.

Na tej podstawie można przyjąć, że realizacja zapisów *Planu* warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk, **i nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność OSO.**

5. Rozwiązania i wnioski do Planu

5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań Planu na środowisko

Propozycje ograniczenia negatywnego wpływu zabiegów zawartych w Planie:

Dostosowanie TD do siedlisk przyrodniczych i modyfikacja TD:

Dla wszystkich siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w obszarach ochrony siedlisk przyrodniczych Natura 2000, oraz dla niektórych siedlisk przyrodniczych poza obszarami ochrony siedlisk Natura 2000 przyjęto TD, orientacyjne składy upraw, oraz rodzaje rębni zgodnie z wytycznymi obowiązującymi w RDLP w Szczecinie.

Typy drzewostanów jako ramowe, hodowlane cele gospodarowania przypisane są do poszczególnych typów siedliskowych lasu. W konkretnym drzewostanie Typy drzewostanu niejednokrotnie były modyfikowane w zależności od występujących mikrosiedlisk, stopnia uwilgotnienia, stanu siedliska, rzeczywistego składu gatunkowego drzewostanu oraz siedliska przyrodniczego. Modyfikację typu drzewostanu wprowadzano w sytuacjach tego wymagających.

Ochrona stanowisk zwierząt chronionych:

Obszar możliwego negatywnego wpływu 1	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu 2
Wykonywanie zabiegów gospodarczych w wyznaczonej strefie ochrony okresowej bielika .	Należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (1.01 – 31.07) i wszelkie prace związane z cięciami lub wycinką drzew prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
Wykonywanie zabiegów gospodarczych w wyznaczonej strefie ochrony okresowej bociana czarnego .	Należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (15.03 – 31.08) i wszelkie prace związane z cięciami lub wycinką drzew prowadzić poza tym okresem lub za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Ochrona stanowisk roślin chronionych:

Obszar możliwego negatywnego wpływu 1	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu 2
Użytkowanie przedrębne i rębne w drzewostanach ze stanowiskami gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych	Przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz podczas wykonywania cięć omijać stanowiska tych gatunków podczas wykonywania cięć pielęgnacyjnych zwrócić uwagę, aby nie usunąć tych gatunków, przy użytkowaniu rębnym pozostawiać biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu.

Ochrona obiektów kulturowych:

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Wykonywanie zabiegów w drzewostanach ze stanowiskami obiektów kulturowych	Przed wykonaniem zadań konieczne jest uzyskanie opinii WKZ, w zakresie lokalizacji stanowisk archeologicznych i dalszego prowadzenia prac. Pozostawić bez zabiegu część drzewostanów z obiektem lub w bezpośrednim sąsiedztwie

5.2 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w planie, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru

Przy określaniu zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa kierowano się przepisami oraz zasadami zawartymi w:

- ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2021 r., poz. 1275 z późn. zm.);
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 z późn. zm.);
- ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1326);
- ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r., poz. 710);
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska” (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1973);
- rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. nr 67, poz. 337);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1302);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. z 16 października 2014 r., poz. 1409);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. z 16 października 2014 r., poz. 1408);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 28 grudnia 2016 r., poz. 2183);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2408);

- obwieszczenie Ministra Środowiska z 30.10.2014r.2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713);

- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. z 2005 r. nr 60, poz. 533);

- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2011 r. nr 25, poz. 133);

- instrukcji urządzania lasu z 2012 r.,

- zasadach hodowli lasu z 2012 r.,

- instrukcji ochrony lasu z 2012 r.,

- instrukcji ochrony przeciwpożarowej z 2019 r.,

- wytycznymi KZP.

W *Planie* założono cele długookresowe (perspektywiczne) i krótkookresowe (doraźne) oraz przyjęto dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego.

Cele długookresowe wskazują m.in. na:

a) zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:

- optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego w formie przyjętych wieków rębności,

- dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych do realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych);

b) zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk, wyrażonymi w formie przyjętych TD;

c) planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa.

Określenie celów krótkookresowych polegało na:

a) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych gospodarstw;

b) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanu;

c) zapewnieniu pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (podział na ostępy);

d) wskazaniu drzewostanów do przebudowy, których stan nie zapewniał osiągnięcia celów gospodarki leśnej;

- e) określeniu wskazań i wytycznych zmierzających do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez:
  - określenie zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
  - określenie zadań wynikających z programu ochrony przyrody,
- f) planowaniu zadań gospodarczych zgodnie z obowiązującymi zasadami hodowli lasu.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urzędniowych w Nadleśnictwie Drawno. Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczające przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów (TD) oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, który oznacza przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzątającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji z udziałem społeczeństwa oraz zostały zapisane w formie protokołu z KZP, dołączonego do elaboratu.

Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębnego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.),

- wytycznych KZP.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji.

Wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Najważniejsze ustalenia tego dokumentu, odnoszące się bezpośrednio do *Planu*, dotyczyły zmiany TD, orientacyjnych składów gatunkowych upraw oraz sposobów zagospodarowania dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych. Podczas opracowywania *Prognozy* wskazano elementy, które powinny ulec modyfikacji. Są to: dostosowanie TD do siedlisk przyrodniczych oraz sposoby ochrony stanowisk gatunków chronionych.

Na tej podstawie, zdaniem wykonawcy, przedstawiona wersja *Planu* zawiera optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania.

Bibliografia

- Atlas hydrologiczny Polski*. IMiGW. Wyd. Geolog. Warszawa 1987.
- Elaborat Nadleśnictwa Drawno*. BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012.
- Elaborat Nadleśnictwa Drawno*. BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2021.
- Geblewicz O. (red.). „*Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030*”. Szczecin. 2018.
- Głowaciński Z. (red.). *Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce*. PWN. Warszawa 2002.
- Głowaciński Z., Nowacki J. (red.) *Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce*. Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu. 2004.
- Jackowiak B., Żukowski W. *Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski*. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań 1995.
- Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie*. Warszawa 1996.
- Instrukcja urządzania lasu*. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2012.
- Jańczak J. (red.). *Atlas jezior Polski*. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań 1999.
- Każmierczakowa R.(red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków.2016.
- Kleczkowski A.S. *Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce, wymagających szczególnej ochrony*. 1990.
- Kondracki. J. *Polska. Geografia fizyczna Polski*. PWN. Warszawa 1988.
- Liro A. (red.) *Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA*. Fundacja IUCN. Warszawa 1998.
- Matuszkiewicz J. M. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000, 1. Krajobrazy roślinne, 2. Regiony botaniczne (42.5)* (w: *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IgiPZ PAN. Warszawa 1994.
- Matuszkiewicz W. *Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa*. PAN. Warszawa 1995.
- Matuszkiewicz W. *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*. PWN Warszawa 2001.
- Mikołajków J, Sadurski A. (red). 2017. *Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce*. Państwowy Instytut Geologiczny. Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa.
- Mojski J. E. *Objaśnienia do Mapy Geologicznej Polski 1:200000*. Wydawnictwo Geologiczne. Warszawa 1977.
- Ochrona Środowiska 2017*. Główny Urząd Statystyczny. Warszawa. 2017.
- Pawlaczyk P. (red.). *Zasady ochrony przyrody w lasach gospodarczych – propozycja społeczna*. 2008. <http://www.kp.org.pl/instrukcja/index.html>.
- Podział hydrograficzny Polski*. IMiGW, Warszawa 1983.
- Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000, Lasy i bory – praca zbiorowa*. Warszawa 2004.
- POP Nadleśnictwa Drawno na lata 2022-2031*. BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2021 r.
- Program Ochrony Środowiska dla powiatu choszczeńskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024*
- Program Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 - 2022*
- Rejestr zabytków województwa zachodniopomorskiego*. www.kobidz.pl
- „*Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020*”.Szczecin 2021 r. www.wios.szczecin.pl
- Solon J. *Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*. „*Geographia Polonica*”. 2 (91). s. 143-170
- Standardowy Formularz Danych Dolina Iny koło Recza*.
- Standardowy Formularz Danych Jezioro Lubie i Dolina Drawy*.
- Standardowy Formularz Danych Uroczyska Puszczy Drawskiej*.

Standardowy Formularz Danych Lasy Puszczy nad Drawą.

Szafer W., Pawłowski B. *Szata roślinna Polski*. PWN. Warszawa.

Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. *Czerwona lista ptaków Polski*. OTOP. Marki. 2020.

Woś. A. *Klimat Polski*. PWN 1999. Warszawa.

Woś A. *Typy pogody, Regiony klimatyczne (31.8)* (w:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IGiPZ PAN. Warszawa 1994.

www.bdl.lasy.gov.pl

www.wikipedia.pl

www.gdos.gov.pl

www.szczecin.lasy.gov.pl/web/Dobrzany

Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN. 2014.

Zasady Hodowli Lasu. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa 2012.

Zielony R., Kliczkowska A. 2012. *Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010*. CILP. Warszawa

Część tabelaryczna

Tabela A. Przewidywane oddziaływanie planu urządzenia lasu na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+3	+2	+3	-1	+3
2.	Ludzie	+1	+1	0	0	0	+1
3.	Zwierzęta	+1	+1	0	0	-1	+1
4.	Rośliny	+1	+1	0	0	-1	+1
5.	Woda	+1	+1	0	0	-1	0
6.	Powietrze	0	0	0	0	0	0
7.	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0	0
8.	Krajobraz	+1	+1	0	0	-1	0
9.	Klimat	0	0	0	0	0	0
10.	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	+2	-1	+2
11.	Zabytki	0	0	0	0	0	+1
12.	Dobra materialne	0	0	0	0	0	+1
13.	Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko	+3	+3	+2	+2	-1	+2

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,

2. oddziaływanie średnioterminowe,

3. oddziaływanie długoterminowe (np. -3. to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego).

Tabela B. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10
Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016										
1.	A223	Włochatka	C	5	-	-	5,56	20,17	-	3,20
2.	A229	Zimorodek	B	5	-	2,10	-	11,61	-	-
3.	A043	Gęgawa	C	-	-	-	-	-	-	-
4.	A089	Orlik krzykliwy	C	7	-	21,72	7,72	11,06	-	7,72
5.	A028	Czapla siwa	C	1	-	-	-	1,44	-	-
6.	A021	Bąk	C	-	-	-	-	-	-	-
7.	A215	Puchacz	B	-	-	-	-	-	-	-
8.	A067	Gągoł	B	4	-	6,78	-	-	-	-
9.	A224	Lelek	C	6	-	3,53	-	17,20	-	-
10.	A197	Rybitwa czarna	C	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nielesne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
11.	A030	Bocian czarny	C	2	-	2,20	3,83	5,48	-	-
12.	A081	Błotniak stawowy	C	-	-	-	-	-	-	-
13.	A207	Siniak	C	1	-	3,58	-	-	-	-
14.	A038	Łabędź krzykliwy	C	-	-	-	-	-	-	-
15.	A036	Łabędź niemy	B	2	-	6,37	-	12,89	-	-
16.	A236	Dzięcioł czarny	C	26	-	17,65	3,08	49,87	10,07	-
17.	A320	Muchołówka mała	C	1	-	-	-	4,51	-	-
18.	A217	Sóweczka	C	3	-	11,37	7,02	4,43	-	7,02
19.	A127	Żuraw	C	45	-	167,17	9,04	26,78	22,09	-
20.	A070	Nurogęś	B	-	-	-	-	-	-	-
21.	A073	Kania czarna	B	-	-	-	-	-	-	-
22.	A074	Kania ruda	C	1	-	-	-	2,99	-	-
23.	A075	Bielik	B	6	-	30,36	5,69	8,32	-	5,69

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
24.	A094	Rybołów	A	3	-	7,74	-	-	-	-
25.	A022	Bączek	C	-	-	-	-	-	-	-
26.	A072	Trzmielojad	C	-	-	-	-	-	-	-
27.	A005	Perkoz dwuczuby	C	-	-	-	-	-	-	-
28.	A119	Kropiatka	C	-	-	-	-	-	-	-
29.	A120	Zielonka	C	-	-	-	-	-	-	-
30.	A155	Słonka	B	3	-	2,26	-	14,82	-	-
31.	A165	Samotnik	C	1	-	2,32	-	-	-	-
Dolina Iny koło Recza PLH320004										
1.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	C	-	-	-	-	-	-	-
2.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosienniczników	C	-	-	-	-	-	-	-
3.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	C	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
4.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-	-	-	-	-	-
5.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	-	-	-	-	-
6.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	A	-	-	-	-	-	-	-
7.	7220*	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	B	12	0,44	0,44	-	-	-	-
8.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	1	0,74	0,74	-	-	-	-
9.	9130	Żyzne buczyny	B	-	-	-	-	-	-	-
10.	9160	Grąd subatlantycki	C	20	33,74	39,03	1,31	5,26	4,32	-
11.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	C	2	3,73	3,73	-	-	-	-
12.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	B	32	71,63	90,72	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
13.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	C	14	6,17	18,92	-	-	-	-
14.	1163	Głowacz białopletwy	B	-	-	-	-	-	-	-
15.	1149	Koza	C	-	-	-	-	-	-	-
16.	1042	Zalotka większa	C	-	-	-	-	-	-	-
17.	1060	Czerwończyk nieparek	C	-	-	-	-	-	-	-
18.	1188	Kumak nizinny	C	-	-	-	-	-	-	-
19.	1099	Minóg rzeczny	B	-	-	-	-	-	-	-
20.	1096	Minóg strumieniowy	B	-	-	-	-	-	-	-
21.	1355	Wydra	C	-	-	-	-	-	-	-
Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023										
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	B	-	-	-	-	-	-	-
2.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	6	1,08	35,47	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	-	-	-	-	-	-	-
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników	B	1	0,30	3,32	-	-	-	-
5.	4030	Suche wrzosowiska	A	-	-	-	-	-	-	-
6.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	-	-	-	-	-
7.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-	-	-	-	-	-
8.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	1	0,31	0,85	-	-	-	-
9.	7210*	Torfowiska nakredowe	B	-	-	-	-	-	-	-
10.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	2	1,09	20,11	-	-	-	-
11.	9110	Kwaśne buczyny	C	-	-	-	-	-	-	-
12.	9130	Żyzne buczyny	C	8	10,31	4,81	1,56	3,94	3,90	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
13.	9160	Grącl subatlantycki	C	3	3,83	0,98	-	3,56	-	-
14.	9190	Kwaśne dąbrowy	C	8	30,10	3,23	9,59	13,02	16,71	-
15.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	-	-	-	-	-	-	-
16.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	A	72	99,54	173,59	0,17	11,37	-	-
17.	2647	Żubr europejski	B	-	-	-	-	-	-	-
18.	1163	Głowacz białołęty	C	-	-	-	-	-	-	-
19.	1042	Zalotka większa	C	1	-	2,21	-	-	-	-
20.	1060	Czerwończyk nieparek	C	1	-	23,54	-	-	-	-
21.	1188	Kumak nizinny	C	1	-	1,11	-	-	-	-
22.	1099	Minóg rzeczny	C	-	-	-	-	-	-	-
23.	1096	Minóg strumieniowy	C	-	-	-	-	-	-	-
24.	1149	Koza	C	-	-	-	-	-	-	-
25.	1355	Wydra	B	1	-	0,98	-	-	-	-
26.	1337	Bóbr europejski	B	1	-	4,82	-	-	-	-
27.	1352	Wilk	B	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
28.	6216	Haczykowiec błyszczący	B	-	-	-	-	-	-	-
29.	1903	Lipiennik Loesela	B	-	-	-	-	-	-	-
30.	1037	Trzepla zielona	C	-	-	-	-	-	-	-
31.	5339	Różanka	C	-	-	-	-	-	-	-
32.	1166	Traszka grzebieniasta	B	4	-	53,79	-	-	-	-
Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046										
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	B	-	-	-	-	-	-	-
2.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	1	16,25	16,25	-	-	-	-
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	1	0,60	3,26	-	-	-	-
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników	A	-	-	-	-	-	-	-
5.	6120*	Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe	C	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nieleśne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
6.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	8	30,18	30,18	-	-	-	-
7.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-	-	-	-	-	-
8.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-	-	-	-	-	-
9.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	B	-	-	-	-	-	-	-
10.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	15	46,78	72,35	-	-	-	-
11.	7210*	Torfowiska nakredowe	C	-	-	-	-	-	-	-
12.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	25	60,69	109,10	-	0,60	-	-
13.	9110	Kwaśne buczyny	B	28	91,25	10,77	30,74	47,49	50,75	-
14.	9130	Żyzne buczyny	B	8	17,20	2,47	4,36	15,69	4,69	-
15.	9160	Grąd subatlantycki	B	32	47,79	24,25	6,06	29,85	16,44	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nielesne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
16.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B	-	-	-	-	-	-	-
17.	9190	Kwaśne dąbrowy	B	9	28,53	2,22	4,25	23,45	5,54	-
18.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	12	31,77	61,06	-	-	-	-
19.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	B	43	49,52	44,91	6,69	23,00	7,01	2,34
20.	91T0	Bory chrobotkowe	C	-	-	-	-	-	-	-
21.	4056	Zatoczek łamliwy	C	-	-	-	-	-	-	-
22.	1163	Głowacz białopłetwy	B	-	-	-	-	-	-	-
23.	1149	Koza	B	-	-	-	-	-	-	-
24.	1042	Zalotka większa	B	2	-	19,51	-	-	-	-
25.	1060	Czerwończyk nieparek	B	2	-	24,91	-	-	-	-
26.	1188	Kumak nizinny	B	-	-	-	-	-	-	-
27.	1220	Żółw błotny	B	-	-	-	-	-	-	-
28.	6216	Haczykowiec błyszczący	C	1	-	24,24	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nielesne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
29.	1337	Bóbr	C	14	-	20,27	0,70	8,14	-	-
30.	1355	Wydra	C	-	-	-	-	-	-	-
31.	1096	Minóg strumieniowy	B	-	-	-	-	-	-	-
32.	1352	Wilk	B	-	-	-	-	-	-	-
33.	1088	Kozioróg dębosz	C	-	-	-	-	-	-	-
34.	1903	Lipiennik Loesela	C	1	-	24,24	-	-	-	-
35.	1831	Elisma wodna	C	-	-	-	-	-	-	-
36.	1145	Piskorz	B	-	-	-	-	-	-	-
37.	1324	Nocek duży	B	-	-	-	-	-	-	-
38.	1037	Trzepla zielona	B	-	-	-	-	-	-	-
39.	1084	Pachnica dębowa	C	-	-	-	-	-	-	-
40.	5339	Różanka	B	-	-	-	-	-	-	-
41.	1106	Łosoś	B	-	-	-	-	-	-	-
42.	1166	Traszka grzebieniasta	B	2	-	27,50	-	-	-	-

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów/stanowisk przedmiotu ochrony na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Planowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, na których zlokalizowano przedmiot ochrony [ha]				
						Brak wskazań (w tym grunty nielesne)	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne
						ha				
43.	1032	Skójką gruboskorupowa	B	-	-	-	-	-	-	-
44.	1014	Poczwarówka zwężona	B	-	-	-	-	-	-	-
45.	1013	Poiczwarówka Geyera	B	-	-	-	-	-	-	-
46.	1016	Poczwarówka jajowata	B	-	-	-	-	-	-	-

Tabela C. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Drawno

Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320005

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników 3260 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	Zalewane muliste brzegi rzek 3270 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe 6410 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne 6430 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
6.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie 6510 A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
7.	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> 7220* B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
9.	Żyzne buczyny 9130 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
10.	Grąd subatlantycki 9160 C	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
11.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny 9170 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
12.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe 91E0* B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
13.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe 91F0 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się- ocenia się : zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszanie się jako (-)

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i będą istnieć nadal – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska jest korzystny – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela C. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Drawno

Obszar Natura 2000 **Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic 3140 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne 3160 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników 3260 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	Suche wrzosowiska 4030 A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
6.	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne 6430 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
7.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie 6510 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
9.	Torfowiska nakredowe 7210* B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
10.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
11.	Kwaśne buczyny 9110 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
12.	Żyzne buczyny 9130 C	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
13.	Grąd subatlantycki 9160 C	1	brak	brak	0	brak	brak	+1	-
		2	brak	brak	+2	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
		3	brak	brak	0	brak	brak		
14.	Kwaśne dąbrowy 9190 C	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
15.	Bory i lasy bagienne 91D0* B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
16.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe 91E0* A	1	brak	brak	0	brak	brak	+1	-
		2	brak	brak	+2	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się- ocenia się : zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszanie się jako (-)

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i będą istnieć nadal – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska jest korzystny – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela C. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Drawno

Obszar Natura 2000 **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic 3140 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne 3160 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników 3260 A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe 6120* C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
6.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe 6410 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
7.	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne 6430 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie 6510 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
9.	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7110* B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
10.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
11.	Torfowiska nakredowe 7210* C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
12.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 B	1	brak	brak	0	brak	brak	0	-
		2	brak	brak	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak		
13.	Kwaśne buczyny 9110 B	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
14.	Żyzne buczyny 9130 B	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
15.	Grąd subatlantycki 9160 B	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
16.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny 9170 B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
17.	Kwaśne dąbrowy 9190 B	1	brak	+3	0	-1	brak	+2	-
		2	brak	+3	+2	-1	brak		
		3	brak	+3	0	-1	brak		
18.	Bory i lasy bagienne 91D0* B	1	brak	brak	brak	brak	brak	0	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
19.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe 91E0* B	1	brak	+3	0	-1	-2	0	-
		2	brak	+3	+2	-1	-2		
		3	brak	+3	0	-1	-2		
20.	Bory chrobotkowe 91T0 C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się- ocenia się : zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszanie się jako (-)

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i będą istnieć nadal – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska jest korzystny – ocenia się: poprawę jako (+), pozostaje bez zmian (0), pogorszenie jako (-),

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydzielen drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela D. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Drawno

Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	1163 Głowacz białopłetwy B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	1049 Koza C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	1042 Zalotka większa C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	1060 Czerwończyk nieparek C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	1188 Kumak nizinny C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
6.	1099 Minóg rzeczny B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
7.	1096 Minóg strumieniowy B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	1355 Wydra C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela D. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Drawno

Obszar Natura 2000 **Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	2647 Żubr europejski B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	1163 Głowacz białopłetwy C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	1149 Koza C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	1042 Zalotka większa C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	1060 Czerwończyk nieparek C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
6.	1188 Kuma nizinny C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
7.	1099 Minóg rzeczny C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	1096 Minóg strumieniowy C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
9.	1355 Wydra B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
10.	1337 Bóbr europejski B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
11.	1352 Wilk B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
12.	6216 Haczykowiec błyszczący B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
13.	1903 Lipiennik loesela B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
14.	1037 Trzepla zielona C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
15.	5339 Różanka C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
16.	1166 Traszka grzebieniasta B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela D. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Drawno

Obszar Natura 2000 **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1.	4056 Zatoczek łamliwy C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	1163 Głowacz białopłetwy B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	1149 Koza B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	1042 Zalotka większa B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	1060 Czerwończyk nieparek B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
6.	1188 Kuma nizinny B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
7.	1220 Żółw błotny B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	6216 Haczykowiec błyszczący C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
9.	1096 Minóg strumieniowy B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
10.	1355 Wydra C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
11.	1337 Bóbr europejski C	1	brak	+3	0	brak	brak	0	-
		2	brak	+3	+2	brak	brak		
		3	brak	+3	0	brak	brak		
12.	1352 Wilk B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
13.	1088 Kozioróg dębosz C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
14.	1903 Lipiennik loesela C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
15.	1831 Elisma wodna C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
16.	1145 Piskorz B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
17.	1324 Nocek duży B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
18.	1037 Trzepla zielona B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
19.	1084 Pachnica dębowa C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
20.	5339 Różanka B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
21.	1106 Łosoś B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
22.	1166 Traszka grzebieniasta B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
23.	1032 Skójka gruboskorupowa B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
24.		1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
	1014 Poczwarówka zwężona B	2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
25.	1013 Poczwarówka Geyera B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
26.	1016 Poczwarówka jajowata B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tabela E. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko

Nadleśnictwo Drawno

Obszar Natura 2000 **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**

Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków ptaków, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
1.	A223 Włochatka C	1	brak	0	0	brak	-2	brak	-1	-
		2	brak	0	0	brak	-1	brak		
		3	brak	0	0	brak	-1	brak		
2.	A229 Zimorodek B	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	0	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	0	brak	brak	+2		
3.	A043 Gęgawa C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
4.	A089 Orlik krzykliwy C	1	brak	0	brak	brak	-2	+2	0	-
		2	brak	0	brak	brak	-1	+2		
		3	brak	0	brak	brak	-1	+2		
5.	A028 Czapla siwa C	1	brak	brak	0	brak	brak	brak	0	-
		2	brak	brak	0	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak		
6.	A021 Bąk C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
7.	A215 Puchacz B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	A067 Gągoł B	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
9.	A224 Lelek C	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	+2	
		2	brak	brak	0	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	0	brak	brak	+2		
10.	A197 Rybitwa czarna C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
11.	A030 Bocian czarny C	1	brak	0	0	brak	brak	brak	0	-
		2	brak	0	+2	brak	brak	brak		
		3	brak	0	0	brak	brak	brak		
12.	A081 Błotniak stawowy C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi	
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań			
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
3.	A207 Siniak C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	+2	-	
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak			+2
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak			+2
14.	A038 Łabędź krzykliwy C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-	
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak			brak
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak			brak
15.	A036 Łabędź niemy B	1	brak	brak	0	brak	brak	brak	+2	-	
		2	brak	brak	0	brak	brak	brak			+2
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak			+2
16.	A236 Dzięcioł czarny C	1	brak	0	0	-1	brak	brak	0	-	
		2	brak	0	+2	0	brak	brak			+2
		3	brak	0	0	0	brak	brak			+2
17.	A320 Muchołówka mała C	1	brak	brak	0	brak	brak	brak	0	-	
		2	brak	brak	+2	brak	brak	brak			brak
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak			brak
18.	A217 Sóweczka C	1	brak	0	0	brak	-2	brak	0	-	
		2	brak	0	+2	brak	-1	brak			+2
		3	brak	0	0	brak	-1	brak			+2

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
19.	A127 Żuraw C	1	brak	0	0	-1	brak	+2	+1	-
		2	brak	0	+2	0	brak	+2		
		3	brak	0	0	0	brak	+2		
20.	A070 Nurogęś B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
21.	A073 Kania czarna B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
22.	A074 Kania ruda C	1	brak	brak	0	brak	brak	brak	0	-
		2	brak	brak	+2	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak		
23.	A075 Bielik B	1	brak	0	0	brak	-2	+2	0	-
		2	brak	0	+2	brak	-1	+2		
		3	brak	0	0	brak	-1	+2		
24.	A094 Rybołów A	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		
25.	A022 Bączek C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
26.	A072 Trzmielojad C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
27.	A005 Perkoz dwuczuby C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
28.	A119 Kropiatka C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
29.	A120 Zielonka C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
30.	A155 Słonka B	1	brak	brak	0	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	0	brak	brak	+2		
		3	brak	brak	0	brak	brak	+2		
31.	A165 Samotnik C	1	brak	brak	brak	brak	brak	+2	+2	-
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+2		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Kryterium ² zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na gatunek	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+2		

¹⁾ symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*;

1. oddziaływanie krótkoterminowe; 2. oddziaływanie średnioterminowe; 3. oddziaływanie długoterminowe.

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.